KLAAS JANZOONS
VIOOL EN KEYS BIJ DEUS

DAN TUFFY
GROFKORRELIGE ALT-COUNTRY

SPIKE
5 PLATEN DIE HEM BEÏNVLOED HEBBEN

#495 / juli-augustus 2023 / jaargang 46

Music maker

Lijfblad voor muzikanten

SPECIAL
PEDAALVOLGORDES
+ INTERVIEW
JASMINE VAN DER WAALS

Mick Langenberg

Musical director en gitarist van S10

DE AI SEQUEL SOUNDS EN BEATS MAKEN

LENA HESSELS POPPRINSES MET DIEPGANG
YOUNGRUBBI DE STUDIOSTEK
MADOUX VAN KIPCORN NAAR CARROTCAKE

GETEST:
DPA DDK4000 DRUMKIT-MICROFOONSET • **JAVATAR DELUXE** AKOESTISCHE GITAREN
FENDER AERODYNE SPECIAL STRATOCASTER GITAAR • **IK MULTIMEDIA AMPLITUBE TONEX CAPTURE** IR-MODULE • **RØDE NT1 5TH GENERATION** MICROFOON • **ZOOM G2X FOUR** MULTI-EFFECT

00495
€ 7,95
BP 8710966319055

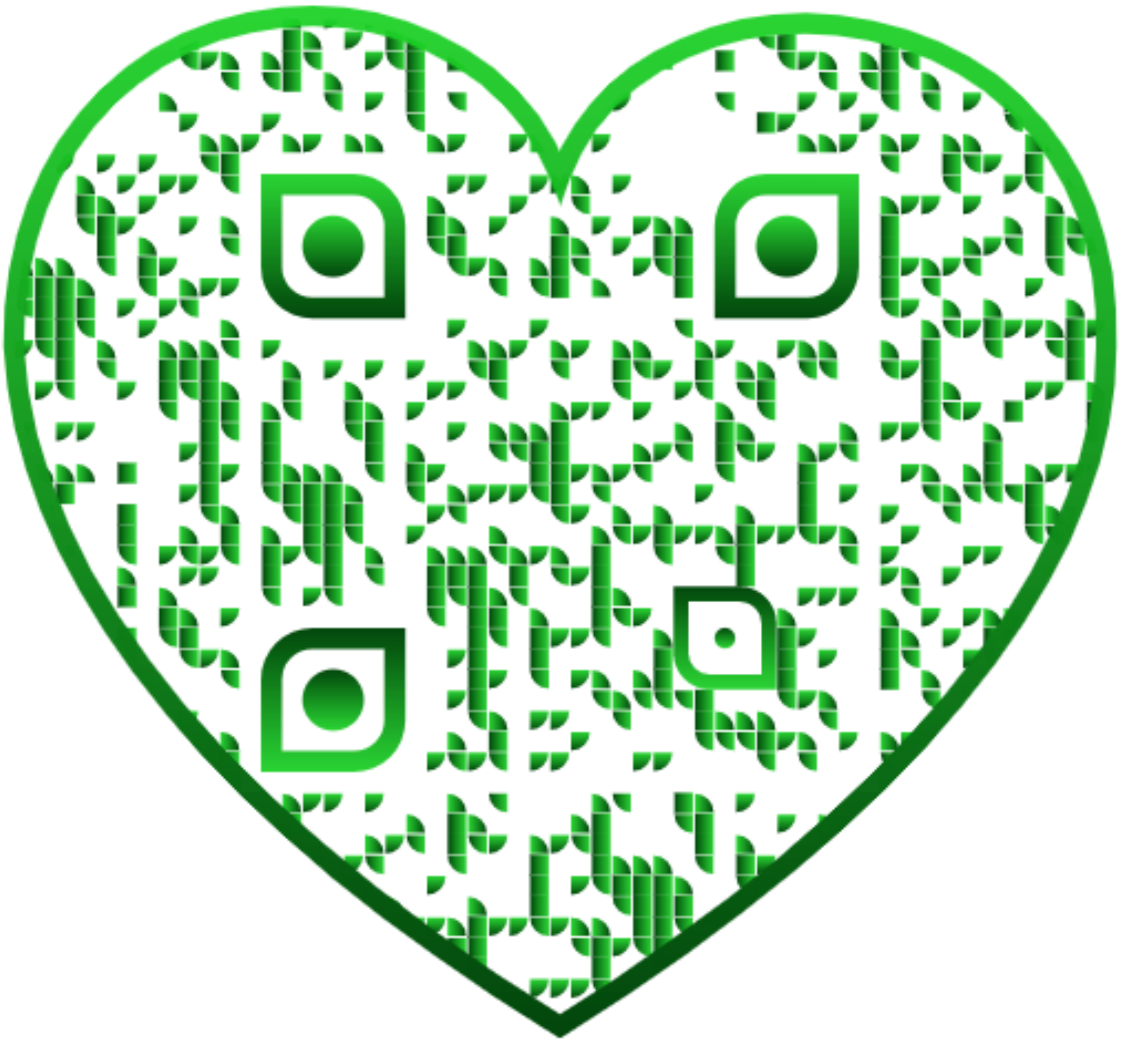

SMALL NEVER SOUNDED SO BIG.

reddot winner 2023

MAUI® G3 SERIES

COMPACT CARDIOID COLUMN PA SYSTEMS

Introducing MAUI® G3 - Designed & engineered in Germany, this game-changing column PA system boasts a seamless design, powerful subwoofer & larger mid speakers for an unprecedented full-range experience. Ideal for mobile DJs, event technicians and musicians, it delivers bone-shaking bass down to 37 Hz, powerful mids and crystal-clear highs. Get the ultimate headache-free column PA system with impressive sound pressure, cardioid column as well as a wide and far-reaching sound dispersion. Compact, portable, and perfect for any venue.

Take your performance to the next level with MAUI® G3!

ld-systems.com/MAUIG3

DESIGNED & ENGINEERED **IN GERMANY**

LD Systems® is a registered brand of the Adam Hall Group.

LD systems

Profile USB microphone

Tell your story. **Share your world.**

At Sennheiser, we believe in the power of sound. We believe that your voice should break the barrier between you and your audience, so we designed the Profile USB Microphone; a product as reliable as it is accessible. Utilizing our expertise and premium components, we built a dynamic tool that would adapt to your needs as a storyteller.

sennheiser.com/profile-mic-story

SENNHEISER

Musicmaker
lijfblad voor muzikanten

46e jaargang nr.495 – juli-augustus 2023
Musicmaker is een uitgave van
Keijser 18 Mediaproducties bv

Musicmaker.nl
Facebook: MusicmakerMagazine
Instagram: musicmaker_magazine

Adres voor uitgeverij en redactie
Keijser 18 Mediaproducties
Atlantisplein 1, 1093 NE Amsterdam

HOOFDREDACTEUR
Chris Dekker

Overige redacteuren: Bouke Bijlsma (redacteur en eindredacteur), Erk Willemsen (redactie-coördinator)
Eindcorrectie Wymer Vaatstra
Redactie bereiken?
redactie@musicmaker.nl
020 675 5308

VORMGEVING
Marcel Willemsen en Caia Veenstra

BLADMANAGEMENT
Ronald Willemsen

Verder werkten mee aan dit nummer:
Iris Bouman, Dennis Boxem, Casper Broekaert, Alex Buurman, Steven Faber, Stijn Gruisen, Chinouk de Haan, Geerbrandt van Ham, Wim den Herder, Otto de Jong, Willem Kniknie, Matt Owen, Kevin Pasman, Harry Pater, Ella Milou-Quist, Yasmin Roelofs, Hidde Roorda, Michelle de Ruyter, Nico Slagter, Marc Stakenburg, Wiebe Vos, Willem Wits

Drukwerk: Veldhuis Media, Raalte
Distributie: Betapress (NL), Imapress (B)

UITGEVER
Erk Willemsen

SALES & MARKETING
Ronald Willemsen, Ollie Schmitz, Erk Willemsen
020 675 5308 – ads@k18.nl

BOEKHOUDING EN ABONNEMENTENADMINISTRATIE
Ellen van der Star, Mirjam Berendse
factuur@k18.nl
abonnee@musicmaker.nl

Musicmaker verschijnt 6x per jaar
Neem een abonnement:
muziekmagazines.nl/musicmaker, of
abonnee@musicmaker.nl, of bel +31 (0)20 755308
Graag bij alle correspondentie naam, adres, en mailadres vermelden
• Losse edities € 7,95
• Proefabonnement (2 edities) € 12,50
• Jaarabonnement (6 edities) € 39,50
• Tweejaarabonnement (12 edities) € 71,50
NB: extra verzendkosten buiten Benelux
los nummer € 2,-, en jaarabonnement € 12,-
Zie voor meer mogelijkheden, cadeau-abonnementen, en speciale aanbiedingen:
muziekmagazines.nl/musicmaker
• Digitale editie via Magzine.nu of Readly.com

© 2022 Keijser 18 Mediaproducties bv. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, kopie of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Musicmaker is een geregistreerd handelsmerk van Keijser 18 Mediaproducties bv. Musicmaker stelt de geboden informatie op zorgvuldige wijze en naar beste eer en geweten samen, maar aanvaardt op geen enkele wijze aansprakelijkheid voor handelingen en beslissingen van derden die mogelijkerwijs voortvloeien uit het lezen van deze uitgave.

ISSN 0165-5884

© 2023

Op de cover: Mick Langenberg in zijn studio (foto Fred van Diem)

Artificial Intelligence

Van de week hoorde ik Freddie Mercury's versie van Oasis' Don't Look Back in Anger. Dat was niet heel goed, maar 'zijn' versie van Yesterday van The Beatles had me kunnen doen geloven dat het echt was. Open een website of krant en je leest iets over Artificial Intelligence en natuurlijk waren bovenstaande songs met zulke technieken tot stand gebracht. Volgens website Musicradar maakt 60% van de muzikanten al gebruik van AI. Is alles dan nep? Het valt mee.

AI is niet iets dat alleen maar neppe Eminem-teksten, fake Oasis-albums of Elvis-versies van Rollercoaster van Danny Vera kan maken. Het kan een handig hulpmiddel zijn in het songwriting-proces. Deze keer kijken we bijvoorbeeld naar wat beatprogramma's, die makkelijk een drumpartij onder jouw zang- en gitaarpartij zetten. Handig toch? Wil je er ook een Hammond onder? Voor de volgende Musicmaker testen we EZkeys2 van Toontrack dat een toetsenpartij bedenkt onder jouw akkoorden. De meeste pophits werken met geprogrammeerde drums, vaak gemaakt door drummers. Die weten immers beter hoe een goede drumpartij werkt. Maar kan je straks door AI een drumpartij à la Keith Moon, een baspartij klinkend als een mid-eighties Pino Palladino of een toetsenpartij in de stijl van Jon Lord laten maken? Worden muzikanten dan overbodig? Ik denk dat het meevalt.

Naast dat we ons allemaal laten inspireren – lees: een beetje lenen en jatten - zijn juist de toevalligheden de mooiste. Je kan als band heel erg graag de Red Hot Chili Peppers willen nadoen, maar je zal dan nooit meer worden dan een hele goede band in die stijl. Maar wat als de Peppers Flea nooit hadden gevonden, als The Who een normale bassist had gehad in plaats van Entwistle en wat als Joy Division/New Order Peter Hook niet in de gelederen hadden? Dan heb ik het alleen maar over de bassisten die een band 'omgooiden' door hun spel. De toekomst zal het leren. Als we de techniek niet hadden omarmd, dan hadden toetsenisten een eigen bandbus nodig voor Hammond, Rhodes, Wurlitzer en CP-70, in plaats van een klein plekje voor die ene Nord.

We laten ons allemaal inspireren, schreef ik net. Deze keer sprak Marc Stakenburg met Spike over de albums die hem inspireerden. Ik geniet zelf erg van deze serie en het inspireert mezelf ook. Bij ons blijf jij – de artiest – dus gewoon centraal staan.

Chris Dekker
Hoofdredacteur

INHOUD

#495 / JULI-AUGUSTUS 2023

06 **COLUMN: WIM**
Schrijf jij de volgende Queen hit?

06 **KOM D'R MAAR IN**
Nieuws en interviews, met o.a. Therapy? en Dan Tuffy

08 **COLUMN: WILLEM**
MAC·GY·VER·EN

12 **INTERVIEW: MICK LANGENBERG**
Musical director en gitarist van S10

22 **INTERVIEW: LENA HESSELS**
Popprinses over driekwartsmaten

28 **SPECIAL: PEDAALVOLGORDES**
+ interview Jasmine van der Waals

36 **NIEUW: INSTRUMENTEN**
Verse aanvoer voor je verlanglijst

40 **NIEUW: STUDIO**
Tof nieuw spul voor je (thuis)studio!

42 **DE AI SEQUEL**
Sounds en beats maken / Text-to-audio

48 **DE STUDIOSTEK**
Van YoungRubbi

50 **ONDER INVLOED: SPIKE**
De vijf albums die Spike inspireerden

54 **KLAAS JANZOONS**
Viool en keyboards in dEUS

58 **BLOED, ZWEET & TRANEN**
16 nieuwe Nederlandse en Belgische releases onder de loep

62 **MUSICMAKER EVENTS**
3x Poprondebands

64 **MUZIKANT & KLAAR**
Madoux

GETEST!

16 **FENDER AERODYNE SPECIAL STRATOCASTER**
Gestroomlijnde Strat

20 **RØDE NT1 5TH GENERATION**
Ambitieuze microfoon

26 **DPA DDK4000**
High-end drum-microfoonset

35 **IK MULTIMEDIA AMPLITUBE TONEX CAPTURE**
Je eigen versterkers digitaliseren

46 **JAVATAR DELUXE SUNBURST GAC & DS**
Strakke akoestische gitaren

52 **ZOOM G2X FOUR**
Multi-effectsprocessor

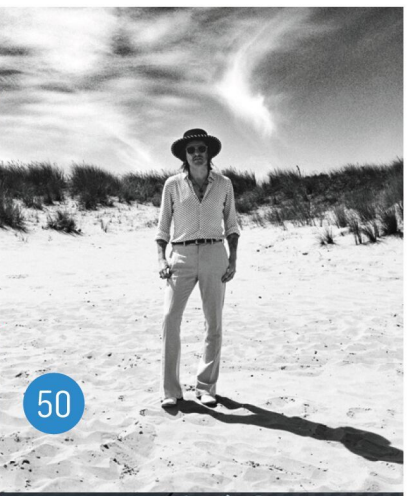

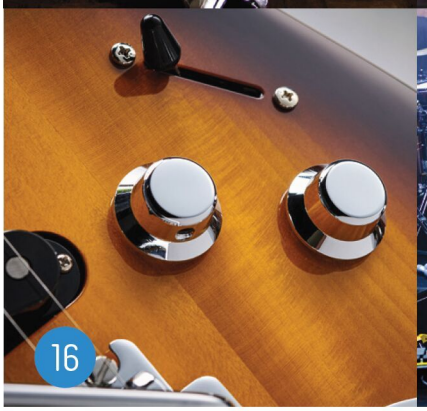

Wim #84

WIM DEN HERDER is gitarist en oprichter van de Guitar Academy en de Drum Academy. Hij organiseert muzieklessen, workshops en concerten van wereldberoemde gitaristen in Amsterdam en Haarlem.
wimdenherder.nl • guitaracademy.nl • drumacademy.nl

SCHRIJF JIJ DE VOLGENDE QUEEN HIT?

Met de opkomst van Artificial Intelligence lijken mijn grootste dromen een voor een uit te komen. Zo heeft chatGPT eigenlijk al een droom vervuld: ik wilde altijd al met boeken kunnen praten. Dat kan nu met het chat-programma.

Een andere droom die langzaam uitkomt, is het terugbrengen van een film tot enkele kilobytes, zoals uitvinder (of volgens sommigen, oplichter) Jan Sloot beweerde te kunnen. Na zijn plotselinge dood in 2000 bleef dit een mysterie, maar dankzij de gloednieuwe text-to-video technologie lijken toch de eerste stappen te worden gezet. Beschrijf de film gewoon in tekst en AI genereert verbluffende beelden! Zoek maar eens op 'The Great Catspy' op YouTube, je gelooft je ogen niet (ja, catspy). En die teksten, genaamd prompts, zijn maar enkele kilobytes.

Maar zou mijn allergrootste droom ook uitkomen? Zou Freddie Mercury weer tot leven gebracht kunnen worden? Ik werd fan van Queen vanwege het succes van Ajax in 1995 en het bijpassende nummer 'We Are the Champions'. Queen werd de soundtrack van onze vakanties. Eindeloos luisterden we in de auto naar de meest geweldige stem aller tijden, terwijl Freddie al jaren overleden was. Zijn stem was magisch. Hij had een enorm bereik met zuivere, intense hoge noten. En het lijkt erop dat ook deze droom werkelijkheid begint te worden. Dankzij AI is het nu mogelijk om een zangstem te transformeren in die van een ander. Je kunt dus je eigen stem opnemen en je hoort vervolgens bijvoorbeeld Freddie! Er is zelfs al een supergave hit gemaakt met de stem van Drake (zoek maar op Heart On My Sleeve).

Daarom roep ik de lezers van Musicmaker op om mijn droom te helpen verwezenlijken. Laten we Freddie herrijzen uit de dood. Op YouTube vind je tutorials hoe je de baanbrekende technologie "so-vits-svc" gebruikt. Mijn eerste poging is een Nederlandse tekst over een eigen nummer, Afscheid. Maar misschien is Welkom Terug wel een betere titel. De mooiste nummers van Queen vind ik Who Wants To Live Forever? en The Show Must Go On. Maar had Freddie Mercury ooit kunnen bedenken dat deze titels ruim dertig jaar later een speciale betekenis zouden krijgen?

THERAPY?'S ANDY CAIRNS

FOCUS EN PUNCH

Ieder album van het Noord-Ierse Therapy? vindt weer een andere balans tussen punk, alternatieve rock en metal. Op hun zestiende album, 'Hard Cold Fire', keren echter ook de popmelodieën terug waarmee de band midden jaren negentig doorbrak. We spraken met zanger-gitarist Andy Cairns: 'Voor dit album hadden we 22 nummers geschreven. We hebben de tien nummers gekozen die het meest gefocust en punchy klonken. De nummers die we niet gebruikt hebben waren wat experimenteler en minder melodieus. Wat dit keer geholpen heeft is covid en lockdowns. We dachten: mensen hebben genoeg ellende meegemaakt. We wilden niet iets uitbrengen wat heel intens en deprimerend was.

'Als we overleggen over de nummers, gaat dat meestal over de ritmes in plaats van de gitaren. We nemen de nummers door met verschillende ritmes en arrangementen tot we vinden wat werkt. Het komt maar zelden voor dat er veel aan mijn gitaarideeën moet veranderen. Michael (*McKeegan, bassist*) en Neil (*Cooper, drummer*) zijn zulke briljante muzikanten. Ze proberen verschillende stijlen en genres met de ritmes en ik doe gewoon wat ik doe.'

De laatste jaren maakt Therapy? er een gewoonte van om hun nieuwe albums integraal live te spelen. Dat is met Hard Cold Fire ook de bedoeling. De nummers naar live vertalen is volgens Cairns dan ook niet al te moeilijk. 'We zijn zulke nerds', bekent hij. 'We maken aantekeningen van elk pedaal en alle settings die we gebruiken. Als er in de studio een stukje gitaarfeedback is waarvan we weten dat we het live gaan gebruiken, vraagt Michael aan de technicus of we de geïsoleerde track mogen hebben. Dan hoeven we dat voor de repetities niet meer zelf te doen.

'Weet je wat deze band echt gered heeft? We hebben door de jaren heen in veel verschillende stemmingen gespeeld en daarom hebben we allemaal Digitech Drop pedalen. Voordat dit pedaal op de markt was, wisselden we om het nummer van gitaar. Toen ze verschenen, hebben we er meteen een paar gekocht. Het is net een roadie in een doos. (Kevin Pasman)

De band komt in oktober touren in de Benelux.

DOE JE MEE AAN DE DRUMDRIEDAAGSE?

OOK JOOST KROON DOET EEN CLINIC

© Reinout Bos

De 22ste editie van de DrumDrieDaagse gaat plaatsvinden van vrijdag 18 augustus tot en met zondag 20 augustus 2023, opnieuw georganiseerd door Cesar Zuiderwijk en Slagwerkkrant.
Ilse Hofma, Salle de Jonge, Koen Herfst en Cesar Zuiderwijk komen clinics en groepslessen doen, en onlangs konden we bekend maken dat ook Joost Kroon aan de line-up is toegevoegd. In drie dagen woon je 6 clinics en 15 lessen in privégroepjes van 6 personen bij, gegeven door een 16-tal docenten. Elk uur heb je les van steeds een andere drumleraar.
DrumDrieDaagse, de 22ste editie
vr 18 augustus t/m zo 20 augustus 2023
Inschrijven: drumdriedaagse.nl

BROOD EN SPELEN

ONZE PODCAST-TIPS

In de Brood en Spelen-podcast neemt presentatrice Amber Roner de hedendaagse muziekwereld onder de loep. Jasper van Vugt en Lars Kelpin belichten in 'Brood en Spelen Backstage' de persoonlijke kant van het muziek maken. Musicmaker is partner van de podcast.

Brood en Spelen is al aan het derde seizoen bezig, en ten tijde van dit schrijven was net aflevering 17 gepubliceerd: Vrienden van de GRAP met M. Lucky, Robin Aret (o.a. Vondelpark Openluchttheater) en Martijn Munk (Day Four Management). In de Backstage aflevering (#16) verhaalt tourmanager Carlijne Schreijer over haar de taken van een tourmanager, geeft tips over het werkveld en vertelt over haar ervaringen in de muziekindustrie. Heel interessant vonden we de Backstage-aflevering (#10) die Lars Kelpin maakte met René Beerens, manager van DeWolff en Navarone, die vertelt over de rol van de manager en de carrière-ontwikkeling van bands en muzikanten. Wat er is veranderd in de afgelopen jaren en hoe ga je als artiest om met de ontwikkelingen, maar ook vooral hoe je jezelf moet blijven. De discussie Streaming en/of Radio met Roosmarijn Reijmer (NPO 3FM) en Jim Kreeftenberg (De Muziekindustriecoach), opgenomen tijdens ESNS (#3) is erg interessant. Een aanrader is ook de al wat oudere podcast met het heel uitgebreide interview met programmeur van ESNS, Joey Ruchtie, die op heel symphatieke manier uit de doeken doet aan welk voorwaarden je moet voldoen om geselecteerd te worden voor ESNS (seizoen 2 #40).

Brood en Spelen kan je beluisteren in je favoriete podcast-app en vind je ook op Musicmaker.nl

---

MUSICMAKER RELEASE VAN DE WEEK

Elke donderdag op Musicmaker Radio
Elke vrijdag op Musicmaker.nl

Elke vrijdag verschijnen er meer dan 60.000 nieuwe tracks op Spotify. De Musicmaker redactie kiest uit die pool elke week een album tot Musicmaker Release van de Week. We publiceren die op Musicmaker.nl, inclusief video en Spotify playlist. Voorafgaand aan die 'vrijdag releasedag' laten we in ons Musicmaker Radio uur, donderdagavond van 21.00-22.00 uur op Pinguin Radio alvast drie nummers van de plaat horen.
Deze albums kan je de komende weken verwachten als Musicmaker Release van de Week
2 juni **Dan Tuffy & Song Crew** - Country Star
9 juni **Sophie Winterson** - Southern Skies
16 juni **Loupe** - Do You Ever Wonder What Comes Next?

Willem #4

Willem Wits is drummer en zanger van Ciao Lucifer: een getalenteerde maar onbekende duoband die op het punt staat om door te breken. Tenzij alles in de soep loopt.

MAC·GY·VER·EN

macgyveren [muh·*gai*·ver·un] (werkwoord)
macgyverde, heeft gemacgyverd

een onverwacht praktisch probleem oplossen met beperkte middelen, op snelle en creatieve wijze

Voorbeeld

V: "Huh, waar haal jij nou ineens die shaker vandaan?"
A: "Oh, ik heb met bierviltjes en gaffa een bakje achterop mijn cajon gemacguyverd."

"De centrale C van haar vintage casiokeyboard brak vijf minuten voor showtijd af, maar gelukkig kon ze een nieuwe toets macguyveren met een ijslollystokje en een stukje kauwgom."

"Hij was de plopkappen vergeten en het gruntende visserskoor veroorzaakte een regen van speeksel, dus macgyverde hij een spatscherm van een ouwe sok."

Etymologie

Dit werkwoord is omstreeks 2004 ontstaan in de bezemkast van bluescafé de Rotte Vis, op dat moment in gebruik als backstage area. De derde gitarist van Karen & the Boomers was haar reservegitaar vergeten en stond middenin de set een gebroken snaar te repareren met een stukje visdraad en een manchetknoop. Om het publiek ondertussen te vermaken had zangeres Karen de tv boven het biljart aangezet. De eenendertigste re-run van de serie MacGyver schalde door het café en in deze aflevering ontmantelde de hoofdpersoon (MacGyver) een bom met een kam en een stukje dun papier. De tweede percussionist van de band (op dat moment onder invloed van zware psychedelische middelen) zag een onmiskenbaar verband tussen de immer terugkerende vindingrijkheid van MacGyver en zijn bandgenoot in de bezemkast. Hij riep: "Zeg minkukel, ben je nou eindelijk uitgemacgyverd?" Sindsdien is de term met name in de cultuursector populair geworden.
MacGyver is officieus verheven tot de beschermheilige van tourende muzikanten. Huisdieren zijn naar hem vernoemd. Ook wel gehoord als schietgebed onder roadies: "MacGyver zij met ons."

VIDEOSERIE THE INCREDIBLE SHRINKING BAND

DRAGONFRUIT BIJT HET SPITS AF

Muziekplatform Super-Sonic Jazz lanceert een nieuwe videoserie: The Incredible Shrinking Band. De serie biedt muzikanten een internationaal podium en is tegelijkertijd een aanklacht tegen het huidige slechte leefklimaat voor muzikanten en kunstenaars in Amsterdam. De videoserie, die in lijn ligt met de Tiny Desk Concerts en A Colors Show, is te vinden op het YouTube-kanaal van Super-Sonic Jazz. In de serie wordt de artiest gekrompen tot een piepklein formaat en speelt de artiest een livesessie in een huisje. De eerste aflevering staat in het teken van de Nederlandse r&b-band Dragonfruit.

STERK SOLODEBUUT JAY-P

We horen ze de laatste tijd wel vaker: albums van sessiemuzikanten die zelf over zoveel goede ideeën blijken te beschikken dat je je afvraagt waarom de artiesten met wie ze spelen niet wat vaker op hun songwritingexpertise bouwen. Jay-P, Jan-Peter Beijersbergen voor intimi, speelt al dertig jaar op albums van artiesten als Rob de Nijs, Harry Muskee en Elly & Rikkert. Toen de agenda tijdens coronatijd wat leger was had hij eindelijk tijd om vorm te geven aan zijn eigen nummers. En die zijn de moeite meer dan waard. 'More Than Friends' staat vol catchy rocksongs, folky akoestische ballades, soulvolle grooves en zelfs een ouderwets bluesnummer. De verzorgde, maar niet doodgepoetste productie laat Jay-P en zijn muzikanten op hun best klinken, waarbij Beijersbergens sterke zang opvalt. De gitaarsolo's lijken vooral schatplichtig aan rock 'n' roll-bands van rond 1970, maar als slaggitarist is Jay-P een kameleon. Een zeer sterk solodebuut dat hopelijk tot meer leidt.
Albumpresentatie: Hedon, Zwolle (2-6)

DAN TUFFY EN ZIJN SONG CREW

GROFKORRELIGE ALT-COUNTRY VIA ZWART-WITBUIZEN

De Australiër Dan Tuffy woont een kwart eeuw in Nederland. Zijn verhalende songs zou je onder americana of alt.country kunnen scharen en zijn nieuwe album Country Star staat weer vol mooie, ruige pareltjes. Dan vertelde ons over het album, maffe buizen en een tour down under.

Op 2 juni verschijnt Country Star, een mooie, organische plaat, waarbij het persbericht treffend van 'grofkorrelig' spreekt. Het album werd opgenomen in Studio 150 Bethlehemkerk in Amsterdam met zijn Song Crew: Madelief van Vlijmen (bas, zang, keys), gitarist/pedalsteelspeler Stefan Wolfs en Mischa Porte op drums en percussie.
'De best klinkende albums zijn in grote studio's opgenomen', aldus Dan, 'maar tegenwoordig gebeurt alles thuis en in slaapkamers. Met het aantal platen dat ik verkoop is zo'n grote, dure studio eigenlijk niet te rechtvaardigen, maar ik dacht: het is nu of nooit. Ik wilde mezelf trakteren, het beste uit ons halen en ik wilde de jonge band laten ervaren hoe zoiets is. Gelukkig kreeg ik financiële hulp via een crowdfunding en van Sena en Poppunt Gelderland, zodat ik de studio en de band kon betalen. Ik dacht: Ik doe het! En fuck yeah! Het is een heel andere plaat geworden en klinkt heel anders!'
'Het is geen liveplaat, maar het is wel behoorlijk live opgenomen met producer Zlaya die als stille bandlid een grote stempel drukte. Hij heeft het echt in vorm gekneed. De basis – en daarmee krijg je dus de songs én de energie – zijn in Studio 150 opgenomen en ik heb uiteindelijk een paar vocalen overgedaan, omdat ik niet tevreden was. De meeste songs stonden, maar een paar songs hebben we achteraf opnieuw opgebouwd. We hebben wel aardig wat overdubs gedaan bij Madelief thuis: keys, synths en backing vocals.'

Song Crew

'Mijn Song Crew is niet echt een band, we oefenen niet vaak, maar als ik een album zou maken dat ik zelf zou willen, bestaat de kans dat ik me zou gaan herhalen. Ik heb de muzikanten de songs laten horen en ik zei dat ze vooral hun ding moesten doen. Ik heb expres veel opengehouden voor de inbreng van de band. Je krijgt dan niet altijd wat je verwacht en dat is het mooie.'

'Ik ben nooit zo met drums bezig en drummers zijn altijd te luid. Op een dag zei Stefan tegen mij: je moet Mischa eens proberen. Stefan weet waar hij over praat, dus we probeerden het en alleen al zijn Slingerland Rolling Bomber uit '43 klinkt zó mooi dat ik hem alleen al voor de drumsound bij wilde hebben.'

'Ik heb een paar songs een beetje samen met Madelief geschreven, maar eentje helemaal. Silver Morning was ooit bluesy en donker. Ik was het zat en ik wist zeker dat zij er iets interessants mee kon doen. Het was Tom Waits en toen ze er mee terugkwam was het een mix van Queen, Kate Bush en jazz! Er zaten wat stukjes in die op het kruispunt van onze smaak zat, zoals de baslijn. We zijn samen aan de slag gegaan en toen we dat kruispunt gevonden hadden, hadden we al snel iets moois. Het postmoderne eighties is weer weg, haha, het is weer meer mijn geluid, maar meer poppy dan normaal, dus ik ben blij dat we dat nummer op het album hebben. Madelief heeft niet alleen een goed gevoel voor melodie, maar ze neemt ook risico's in haar muziek. Die avontuursgeest waardeer ik.'

© Lisanne Lensink

De spullen

'Ik heb een in de jaren zeventig in Nederland gebouwde Selmer-achtige jazzgitaar. Per ongeluk kwam ik er achter dat die prachtig klinkt als je hem omlaag stemt naar B. Soms zet ik er wat distortion of tremolo op. Verder speel ik veel akoestisch, op een oude Kalamazo archtop met element of een Tele. In de jaren zestig en zeventig werden er in Australië Golden Tone-versterkers gebouwd, als antwoord op Fender. Iedereen wilde een Fender of Marshall, dus ze waren goedkoop, maar ook ontzettend goed! Mijn '63 klinkt fantastisch, heel mellow. Op een dag ging er een buis kapot, mijn reparateur had geen idee welke buis het was, maar uiteindelijk kwam ik bij een bedrijf in Arizona terecht. Ze vroegen of ik zwartwit-televisies spaarde, want de buis bleek uit een populaire General Electrics tv uit de jaren vijftig te komen. Ze hadden duizenden van die buizen liggen, dus ik kocht er meteen genoeg voor meerdere mensenlevens.'
(Chris Dekker)

Als je deze zomer toevallig in Australië bent: Dan en Madelief doen daar tien shows.
dantuffy.com

© Lisanne Lensink
v.l.n.r. Stean Wolfs, Dan Tuffy, Mischa Porte en Madelief van Vlijmen

LEES, LUISTER EN KIJK VERDER OP MUSICMAKER.NL

SPOTIFY Dan Tuffy & Sing Crew - Country Star (release 2 juni)
VIDEO Sessie in Studio 150
ARTIKEL Country Star Release van de Week
RADIO 1 juni spotlight op Musicmaker Radio
Musicmaker.nl

StageCoach Sessions

Videoseries voor muzikanten

Leif de Leeuw *in serie Snarenplukkers*

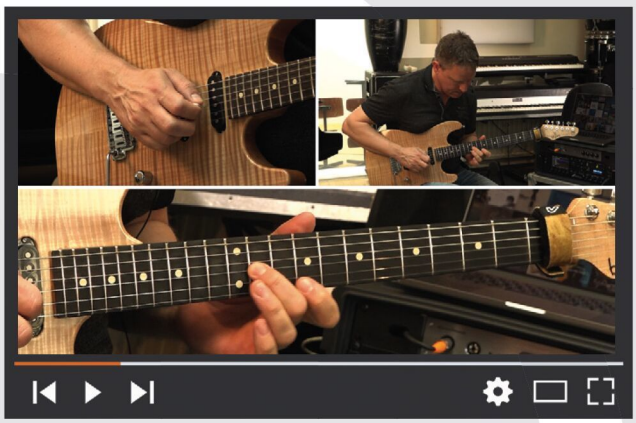

Richard Hallebeek *live gitaarles en interview*

Jan Wouter Oostenrijk *live, gitaarles en interview*

Wouter Planteijdt *in serie Snarenplukkers*

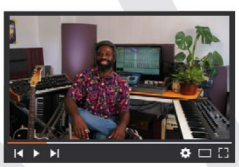

Rory Ronde *Neo-Soul Gitaar & Neo-Soul Productions*

Jan Hendriks *in serie Snarenplukkers*

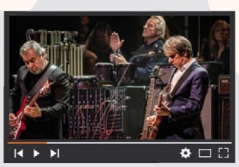

Jac Bico *Gitaarsounds van The Beatles*

Mozes Rosenberg *gipsyjazz gitaar*

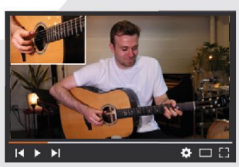

Gareth Pearson *fingerstyle gitaar*

Check ***Musicmaker.nl, Gitarist.nl, Slagwerkkrant.nl, DeBassist.nl, Interface.nl***

Music Maker · Gitarist · Slagwerk Krant · De Bassist · Interface

StageCoach Sessions is een productie van ***Macho Brand Music Video Productions*** *in samenwerking met* ***Keijser 18 Mediaproducties***

SONAR VERBINDT TALENT EN DE INDUSTIE

EEN INITIATIEF VAN POPPUNT GELDERLAND EN POPPUNT OVERIJSSEL

Sinds april is Sonar online: de Nederlandse variant van wat het succesvolle Belgische platform VI.BE in België voor elkaar heeft gekregen. VI.BE is al jaren de vaste verbindingsstreep tussen opkomend muzikaal talent en de muziek-industrie in Vlaanderen en Brussel. Acts als Bazart en Tamino hebben hun eerste stappen via dit platform gezet. Nu is het de beurt aan Nederland, waar Sonar start in het oosten van het land. Volgens beide Poppunten wordt Sonar dé plek voor festivals, podia en radiostations om nieuwe acts op te duiken. Een thuis voor artiesten uit Oost-Nederland die op zoek zijn naar shows, airplay, ontwikkeling en wedstrijden. Artiesten variëren van beginner tot professional en komen uit alle genres: van techno-dj tot metalcoreband en van singer-songwriter tot hiphopact.
checksonar.nl

NU IN ONZE ANDERE MAGAZINES

METALLICA, STEM SEPARATION, MISCHA PORTE, RINUS GERRITSEN

Musicmaker wordt uitgegeven door Keijser 18 Mediaproducties en daar maken we ook de magazines Gitarist, De Bassist, Slagwerkkrant en Interface. Een paar highlights uit de edities die nu in de winkel liggen en je ook kan bestellen in onze webshop muziekmagazines.nl:

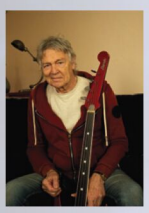

• **Rinus Gerritsen en zijn bassen:** een uniek interview over de bassen die Rinus Gerritsen in de loop van zijn lange carrière gebruikte met waanzinnig gedetailleerde herinneringen: 'Op een dag kwam The Who naar Nederland. Ze speelden in Studio Bellevue in Amsterdam en ik moest met John Entwistle mee om twee Vox-versterkers te huren. Ik wist de weg helemaal niet in Amsterdam! The Who had in Amerika wat Danelectro's gekocht, waarschijnlijk omdat ze goedkoop en makkelijk kapot te slaan waren, en die hadden ze mee. Ik wist niet dat Entwistle daar verder nooit op speelde, want meestal had hij een Precision of een Bass VI, maar ik was erg onder de indruk van hoe hij klonk. Ze speelden My Generation, die nog helemaal niet uit was, en dat maakte echt indruk. De dag erna speelden ze in De Marathon, dat was een soort kantine bij een rolschaatsbaan en een beetje onze gangout. Daar speelden ze ook met geleende versterkers en dat was weer te gek.'
Lees het interview in de Bassist 65, release 8 juni 2023.

• **Stem Separation!** Dat je in Photoshop een persoon in een foto kunt isoleren en verplaatsen, zijn we ondertussen wel gewend. Wat zou het mooi zijn om hetzelfde te kunnen doen met Vocals, gitaren of drums in een stereomix! In Interface worden tien stem seperation tools vergeleken.
Lees het in Interface 257, juni-jul 2023

• **Mischa Porte** wordt elders op deze pagina's genoemd als drummer van Dan Tuffy. Maar hij doet veel meer. OP ESNS zagen we hem zowel bij Néomí als bij Pitou.
Interview in Slagwerkkrant 235, mei-juni 2023

• **Metallica** rules the waves met hun Arena-concert en een nieuwe plaat. In Gitarist vertelt Kik Hammett alles over Metallica's huisg reilen en zeilen en Kevin Storm lanceert zijn videoserie ESP School of Metal Guitar, met een eerste aflevereing: Spelen zoals Metallica.
Lees de artikelen in Gitarist 387, juni 2023, en bekijk de video op Gitarist.nl

© Fred van Diem

Mick Langenberg

Hiphop vanuit bandjesperspectief

De laatste jaren zijn weer steeds vaker rappers met muzikanten op de podia te zien. Producer en multi-instrumentalist Mick Langenberg is inmiddels een vaste waarde geworden in de hiphopscene. De komende maanden staat zijn agenda weer vol met shows voor onder anderen Rimon en S10. Voor beide is hij ook musical director.

Tekst: Kevin Pasman

'Aan hiphop ligt bijna altijd iets van bandjes te grondslag', benadrukt Mick. 'Of het nou via samples is of via hoe hun liveshow wordt gemaakt. Een jaar of vijf geleden was het raar als je muzikant was en naast een rapper stond. Iedereen trad op met een dj-set. Op de radio is dat weg te zetten, maar je kunt niet zeven of acht van zulke dingen op één festival hebben. Dan móét je iets bedenken om erbij te gaan doen. Dat is denk ik waarom S10 mij heeft gevraagd.

Na het Songfestival vroegen we aan Stien: wat wil je nu gaan doen? Ze zei: ik wil de beste live-act van Nederland worden. Oké, cool, hoe pakken we dat aan? Het wordt een interessante zomer. Onlangs deden we in AFAS de eerste show met deze productie en morgen spelen we op het Bevrijdingsfestival in Zwolle voor het eerst in de middag. Kijken of die set dan net zo werkt als 's avonds in een volle AFAS.'

Vernuftig

'Vorig jaar heb ik met Rimon twee maanden het voorprogramma van Giveon in Amerika gedaan. Ik deed Ableton backing-tracks met effecten en daar speelde ik gitaar overheen. De tourmanager bleek al twintig jaar tourmanager van Jay-Z en Beyoncé te zijn. Dus ik dacht: ik moet leren hoe die Amerikanen dingen doen. Dat is gewoon een compleet ander level qua productie.

'Ik zag die Amerikanen technisch vernuftige dingen doen die in Nederland niet veel gebeuren. Begin dit jaar hadden we met S10 een meeting over hoe we de show als band aanpakken. We draaien nu bijvoorbeeld het hele Ableton-systeem op Dante. Audio op een netwerk. Dat betekent dat we in real-time bijvoorbeeld de sound van acht drummics naar de monitorman sturen en dat komt over het netwerk in real-time terug in de Ableton van de dj. Dat gebeurt allemaal in acht milliseconden.

'We draaien op iConnectivity. Je kunt twee laptops aansluiten met een identiek Ableton-project en dat tegelijkertijd aanzetten. Als de ene laptop uitvalt of de kabel eruit gaat, neemt die tweede laptop het automatisch over. Alleen gebruiken we iConnectivity als een soort midi-distributor en hebben we twee interfaces runnen. Alles over ethernetkabels. Dat heeft voor ons heel veel creatieve mogelijkheden ontgrendeld.'

Stempel

Na die Amerikaanse tour met Rimon werd Mick officieel gevraagd om de musical director van S10 te worden: 'Op maandag kwam ik terug van die tour en op dinsdag begon de promoweek voor S10's nieuwe album. Toen kwam de manager met Stien naar me toe: het wordt tijd dat jij naar voren gaat stappen als musical director.

Daarvoor had ik best wel een vinger in de pap qua show, maar ik was nog niet ervaren genoeg in het Ableton-gedeelte. Dat heb ik afgelopen jaar non-stop gedaan. Ik had wel heel lang in Ableton gewerkt, maar alleen omdat ik mijn sound genereerde met VST's. En toen ik eind 2019 bij Stien begon, had ik al een tijdje niet live gespeeld.

'Kort daarna stonden we op Noorderslag en twee maanden daarna kwam de pandemie. Dat gaf voor ons een moment om in ieder geval een paar maanden te kijken hoe we de show beter konden doen. Toen ik gevraagd werd om MD te worden, keken we hoe de acts in ons vaarwater hun show aanpakten en ik zit dan wel zo in elkaar dat ik denk: oké, dan gaan we het niet zo doen.

'Hoe goed een begeleidingsband van een zangeres ook is: het is een vrij anoniem ding. Ik wilde heel graag dat er een stempel op zit van: dit hadden alleen wij kunnen doen. Alleen wij zijn gek genoeg geweest om het zo aan te pakken. En Stien wilde gewoon iemand die het graag anders aanpakt dan anderen.

'Ik zei tegen Stien: "we kunnen een soort gezichtsloze entiteit maken, waarbij iedereen vervangbaar is, of we kunnen echt iets heel erg met onze stempel maken." De producer, Sim Fane, die ook al heel lang de dj is, is erbij omdat hij het is. Hij zou niet vervangen kunnen worden door iemand anders. Gewoon omdat hij en Stien al sinds het begin de muziek maken.'

Connecten

'Voordat Stien me vroeg, was ik al fan van haar. Toen ik in 2017 in een periode zat waarin ik besloot om via Instagram met iedereen te connecten, zat zij in een Instagram Live en zei ik: als je ooit een gitarist nodig heb, laat het me weten. Je kon het haar zien lezen en ze bedankte vriendelijk, maar twee jaar later deed ik een livesessie met Sor en de dag erna stuurde Stien: mijn album komt over een paar dagen uit, heb je zin om een paar shows te doen?

Instagram is sowieso heel belangrijk geweest voor wat ik nu doe. Op een gegeven

© Kevin Pasman

Steun en toeverlaat

Live is Mick Langenberg steevast met dezelfde gitaar te zien: 'Mijn Squier Jazzmaster. Mijn eerste gitaar was een Squier. Sommige mensen focussen dan al gelijk op: wat wil ik hierna? Maar voor mij werkte dat gewoon heel erg. Ik heb die gitaar inmiddels al elf jaar. Dat was de gitaar waar ik mijn eerste rapsessie mee deed. En dat was letterlijk het halselement in de interface zonder enige processing. Zonder versterkersimulatie, misschien alleen een heel klein beetje galm uit FruityLoops. Ik ben altijd met dat halselement bezig. Als de band er nu om vraagt, doe ik dat wel met het brugelement, maar ik ben echt een *neck pick-up guy*.
'Ik probeer zo min mogelijk na te denken over het concept gear. Ook omdat ik heel erg bezig ben met de productie: je kunt maar zoveel mentale bandbreedte toekennen aan waar je je in kunt verdiepen. Maar die Jazzmaster is mijn steun en toeverlaat. Er zitten veel krassen op. Vind ik gewoon mooi. Dat is karakter. Ik ben heel erg fan van Bruce Springsteen en die speelt ook nog steeds op dezelfde gitaar als in 1975. Misschien niet absoluut dezelfde, maar wel een heel goede replica.
'Omdat ik bij Rimon met twee laptops in een redundant setup werkte, dacht ik: ga ik nu ook nog een derde laptop neerzetten voor de gitaarsounds? Daarom ben ik terug gestapt naar een soort pedalboard met een Line 6 HX Stomp. Alles digitaal, maar dan wel in een soort pedaalachtig format. Daar zit ik nu ook helemaal in. Dat ik *That Pedal Show* aan het bingewatchen ben en midi probeer toe te passen.'

© Fred van Diem

moment besloot ik vijftig mensen uit de industrie te benaderen met wie ik iets zou willen doen. Vijftig berichten gestuurd, 49 niet gelezen of geen reactie. Eén persoon r eageert: kom maar langs. Dat werd een heel vette sessie. Die persoon filmt mij en zet dat op zijn story. En een van die 49 mensen die niet reageren volgen hem, zien mij en denken: hé, die heeft mij net een DM gestuurd. Dus dan krijg je opeens nog een DM. Dat is een langzaam en gestaag proces geweest dat echt vier of vijf jaar geduurd heeft.

'Het is constant via via geweest door alle artiesten met wie ik gewerkt heb. Hoe underground ook. Want ik heb ook jarenlang elke studio in Zuidoost gezien en met iedere rapper uit de buurt gewerkt. Dan kom je op een gegeven moment hier terecht.'

Urgentie

'Ik noem mezelf nooit een sessiegitarist. In bandjes wil je muziek maken met mensen om wie je geeft. Later heb ik de overstap gemaakt van: hoe kan ik dit doen in hiphop? De eerste drie jaar dat ik dat deed, betaalde het helemaal niets, maar ik maakte wel muziek die ik vet vond. Om dat nu te kunnen uitbouwen naar zulke grote shows is echt heel mooi.

Met Isaï (*Reiziger, drummer S10 en Goldband*) kan ik praten over drums zoals een hiphopproducer zijn 808's programmeert. Heel specifiek een snaresound die ergens op lijkt of een bepaalde energie nodig. Er is geen taalbarrière. Dat is ook nodig, zeker bij Stien, om tot een oplossing te komen en echt de wereld van hiphop en bandjes te mixen.

'Toen ik ergens rond 2015 voor het eerst een sessie had met twee speakers en een Focusrite Scarlett in een laptop, was dat voor mij een complete gamechanger. Thuis zat ik al mijn computermuziek te maken, maar nu zag ik mensen in een studio dat ook doen en dan via Spotify de wereld in gooien. Ik was gewend dat je een jaar met een plaat bezig bent, maar dit was een manier om het in één avond te maken en het morgen online te zetten.

Die urgentie miste ik heel erg bij bandjes. En het is heel mooi om te zien dat er nu gewoon weer bandjes naar boven komen. Dat de generatie na mij het ook weer vanuit bandjesperspectief kan oppakken.

LEES, LUISTER EN KIJK VERDER OP MUSICMAKER.NL

Mick Langenberg werkte de laatste jaren behalve met S10 en Rimon ook met artiesten als Ares, Linde Schöne, Sophia Habib en Merol. Luister ernaar in de playlist, en bekijk een selectie van live video's.

SPOTIFY Playlist tracks met Mick Langenberg
VIDEO S10 live | 3FM AWARDS 2022 | NPO 3FM
VIDEO S10 – De Diepte | Matthijs Gaat Door
VIDEO S10 | Into The Great Wide Open 2020
VIDEO Linde Schöne - Nieuwe Leugens (Akoestisch)
Musicmaker.nl

S10 over Mick Langenberg

We vroegen S10 naar de samenwerking met haar musical director: 'Mick en ik werken alweer bijna vier jaar samen. We hebben jarenlang met zijn drietjes getourd: Sim Fane, Mick en ik. Dat was een geweldige tijd. We zitten precies op dezelfde golflengte als het op live-muziek spelen aankomt. Hij is nu musical director geworden van mijn liveshow. Om samen in de AFAS live te spelen was voor mij een kers op de taart van onze samenwerking.'

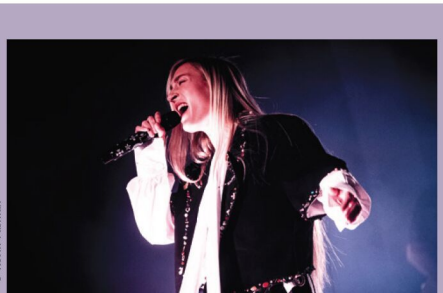
© Kevin Pasman

The Fellowship
OF ACOUSTICS

John, *(Epiphone USA John Lennon Revolution Casino)*

Paul, *(Hofner 125 Anniversary 500/1 2012)*

& George. *(Fender Rosewood Telecaster 1986)*

GESTROOMLIJNDE STRAT

De futuristische Fender keert terug, met interessante updates - en hij is beter dan ooit.

Tekst: Matt Owen Foto's: Olly Curtis

De Stratocaster is een van de meest legendarische ontwerpen uit de geschiedenis van de elektrische gitaar. De afgelopen zeventig jaar hebben talloze gitaristen voor de Strat gekozen en zelfs vandaag nog is deze gitaar een voorbeeld voor veel merken, waaronder PRS en Ibanez. De hele wereld lijkt wel in de ban van de magie van de Strat. Gezien het succes van het oorspronkelijke ontwerp is het logisch dat er in al die jaren niet veel aan veranderd is. Zelfs Fenders meest recente versie, in de American Vintage II-serie, was vooral bedoeld om de geschiedenis vast te leggen. Ja, sommige specificaties zijn niet meer zoals in het begin, maar al met al is de Strat van nu dezelfde gitaar als die van tientallen jaren geleden.

Dat maakt de nieuwe, in Japan gemaakte Aerodyne Special Stratocaster zo - om het woord maar te gebruiken - speciaal. Het is een Strat, maar dan een zoals je nog nooit hebt gezien of gehoord. De exclusieve Aerodyne gitaren zagen ruim tien jaar geleden het licht en waren met name bedoeld om te onderzoeken hoe een moderne Strat er uit zou kunnen zien en zou kunnen klinken. De nieuwe reeks die zojuist is verschenen, bestaande uit een HSS en SSS Strat, een Telecaster en een Precision en Jazz Bass, gaat nog een stapje verder.

PRETTIG BESPEELBAAR

Het resultaat is een gitaar die in niets lijkt op de rest van het Fender assortiment. Hij voelt bekend aan terwijl de dunne body van lindehout veel minder weegt dan die van reguliere Strats. En de binding rond de body zorgt voor vloeiende contouren. Dat zorgt voor iets meer druk op je onderarm, maar niets om je zorgen over te maken: de diepe contour aan de achterzijde en het extra comfort daarvan compenseren dat ruimschoots. Een ander voelbaar verschil zit 'm in de hals en toets. Een palissander toets is natuurlijk niet nieuw voor een Strat, maar de 12-inch radius is dat wel en die maakt dit een heel prettig bespeelbare gitaar. Ook dankzij het moderne C-profiel van de esdoorn hals is dit een droomgitaar voor wie graag over de hals racet; hij is werkelijk perfect afgewerkt, zonder scherpe randjes van de frets, en de actie is precies goed voor moeiteloos akkoordenwerk en soepel solospel.

De nieuwe specificaties zijn niet alleen voor de show: de Babicz Z-Series FCH 2-Point tremolo is een geweldige toevoeging. Deze zwevende tremolo reageert even goed op subtiele verhogingen als op brute duikvluchten en maakt allerlei toonbuigingen mogelijk die niet in het repertoire van de originele Aerodyne met zijn brug met zes schroeven zaten. Daar blijft het niet bij. De Babicz voelt ook nog eens heel comfortabel onder je plectrumhand. Voorbij is de tijd van de gebogen stalen zadels die je hand pijn doen; de soepele vormen van de Babicz zadels zijn echt veel beter. Vanwege hun ronde hoeken zijn ze zelfs nog beter dan blokzadels.

GEEN FLAUWEKUL

Nog afgezien van het comfort en de responsiviteit is de Babicz

een belangrijke factor in de toch al immense sustain die deze gitaar in zich heeft. Het Full-Contact Hardware-ontwerp van de brug is beslist geen flauwekul en versterkt het contact tussen zadel en brug voor een helderder geluid. Ook onversterkt klinkt de gitaar al enorm dynamisch - met versterker zingt hij.
De responsiviteit van de Babicz is echter niet alleen maar goed nieuws. De lichtste aanraking tijdens het spelen zorgt al voor onbedoelde onzuiverheden. Ben je daar eenmaal aan gewend, dan zal het vast allerlei nieuwe creatieve paden openen - opdrukken zonder handen bijvoorbeeld. Je kunt natuurlijk ook wat extra veren aan het blok haken om het ding op zijn plaats te houden. De aanwezigheid van Deluxe lockingstemmechanieken - en een topkam van synthetisch been - helpt natuurlijk ook de gitaar op stemming te houden.

Met het geluid van de Aerodyne kun je alle kanten op. Dankzij het trio splinternieuwe Aerodyne Special singlecoils gaat de gitaar moeiteloos van klassieke Strat-sounds met een rauw randje tot een scherpe solosound bij veel vervorming. Deze pickups hebben een kleine dip in de middenfrequenties en reageren goed op de bijbehorende toonregelaars. De vijfstandenschakelaar is je ticket naar een indrukwekkende verzameling Fender-geluiden en meer. Ook zijn deze pickups erg dynamisch, natuurlijk geholpen door de bouwkwaliteit van de gitaar. Met name de reactie van de gitaar op de aanslag van het plectrum beviel ons.

Er is niets nieuws aan de set regelaars, al zijn de knopdoppen van zilverkleurig metaal. Dat past mooi bij de rest van het uiterlijk van de Aerodyne, maar het voelt minder intuïtief. Eenmaal gewend aan de klank en respons van het instrument is het geen kopzorg, maar het vraagt even tijd. Doordat je wat moeilijk grip krijgt op de gladde regelaars zijn snelle aanpassingen tijdens het spelen soms lastig. Nogmaals, het is allemaal niet echt een probleem omdat dit een gitaar is die uitblinkt in geluid, constructie, hardware en prestaties.

CONCLUSIE Dit is een prachtige Strat die goed klinkt, goed voelt en een resonant en dynamisch karakter heeft. Deze gestroomlijnde en elegante gitaar combineert moderne bespeelbaarheid met tijdloze Strat-sounds; dit is de beste Aerodyne tot nu toe. Sterker nog, we kunnen ons geen enkele andere Fender herinneren met vergelijkbare kwaliteiten. Ofwel: pak er een op en je zult moeite hebben hem weer neer te leggen.

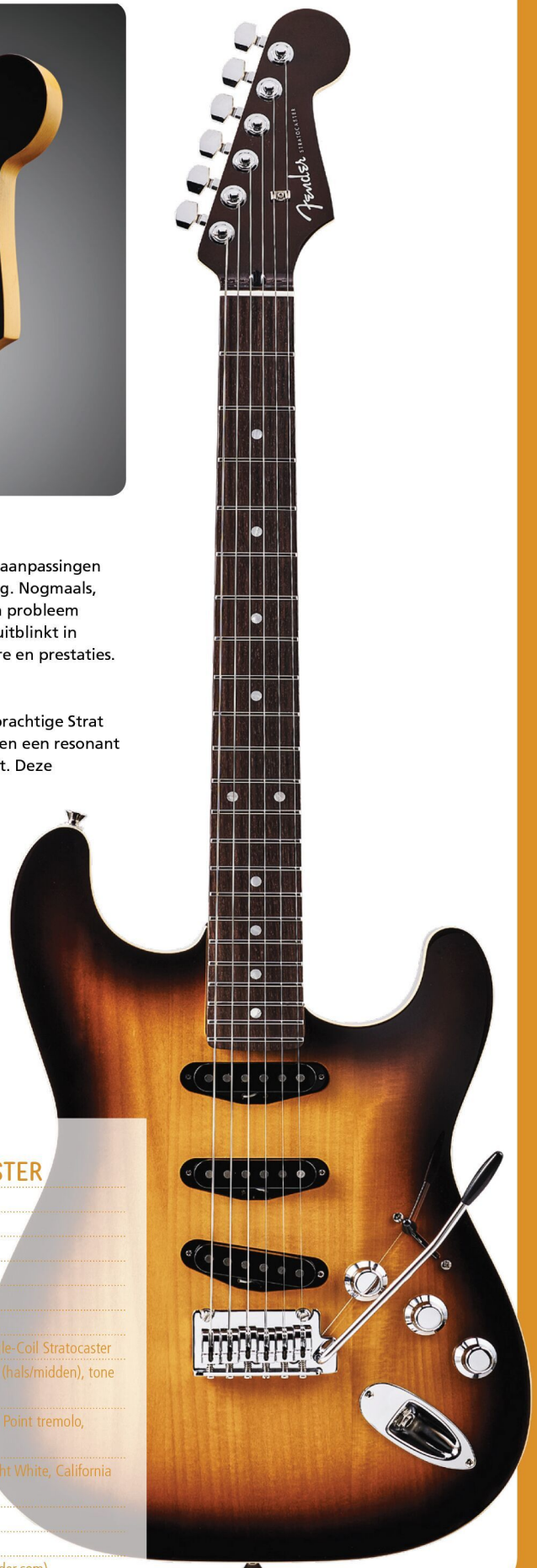

FENDER AERODYNE SPECIAL STRATOCASTER

Type: elektrische solidbodygitaar
Body: lindehout
Hals: esdoorn
Toets: palissander
Mensuur: 25,5 inch
Frets: 22, medium jumbo
Pickups: 3x Aerodyne Special Single-Coil Stratocaster
Regelaars: mastervolume, tone 1 (hals/midden), tone 2 (brug)
Hardware: Babicz Z-Series FCH-2 Point tremolo, Deluxe lockingstemmechanieken
Afwerking: Chocolate Burst, Bright White, California Blue
Richtprijs: € 1350,-
Land van herkomst: Japan
Distributeur: Fender Europe (fender.com)

INSEPA

WWW.THOMANN.DE

ARABLE

thomann

DE VIJFDE VAN RØDE

De NT1 is waar het bij Røde allemaal mee begon. In de loop der decennia is het assortiment immens uitgebreid met onder meer duurdere mics voor ambitieuzer gebruikers en voor geluid bij video, maar de NT1 bleef, zij het niet altijd in dezelfde hoedanigheid. De NT1 5th Generation is voorzien van een reguliere xlr-uitgang én usb.

Tekst: Alex Buurman

Aanvankelijk modificeerden de grondleggers van Røde Chinese grootmembraanmicrofoons, zodat ook minder draagkrachtigen de beschikking kregen over kwaliteitsmicrofoons. Met de NT1 introduceerden ze hun eerste eigen microfoon, die inmiddels als een soort standaard geldt voor muzikanten, producers en engineers die starten met geluidsopnames. De reden daarvoor is dat de NT1 en de latere NT1A door de eigenwijze filosofie van Røde een verbluffende prijs-kwaliteitverhouding bieden. Die filosofie, in het kort: zorg ervoor dat aan het productieproces zo min mogelijk mensenwerk te pas komt. Zo worden producten zorgvuldiger (met minder foutmarge) in elkaar gezet en kun je een hogere kwaliteitsnorm hanteren; totaal tegenovergesteld aan de teneur in de branche waar handwerk juist een belangrijk verkoopargument is.

De NT1 4th Generation uit 2014 was volledig opnieuw ontworpen en kwam naast de NT1A in het Røde-assortiment terecht. Dat is tot op heden ongewijzigd en de NT1 staat iets hoger in de prijslijst. Die NT1 geldt sindsdien - wat mij betreft – als een betaalbare mic met een prettig neutraal karakter met transparant hoog, waarmee je heel precieze opnames kunt maken en hij is die paar tientjes prijsverschil ten opzichte van de NT1A meer dan waard. De eigen ruis van de NT1 is extreem laag. De NT1 5th Generation biedt hetzelfde, uitgebalanceerde geluidskarakter aan de hand van een 1”-condensatorkapsel, maar is ook voorzien van een zeer ingenieus gecombineerde xlr- en usb-connector.

NOOIT CLIPPEN Om opnames via usb mogelijk te maken is deze NT1 voorzien van een mic-preamp én een ad-converter. Volgens Røde is de kwaliteit daarvan vergelijkbaar (of beter) dan die van veel audio-interfaces en om dat te benadrukken

RØDE CONNECT BIEDT EEN COMPLEET PLATFORM VOOR STREAMING EN HET MAKEN VAN PODCASTS

is die ad-converter voorzien van een maximale samplefrequentie van 192kHz en een resolutie van 32-bits met floating point. Intrigerend is dat deze floating point techniek ervoor zorgt dat je van de kleinste zucht tot en met de hardste uithaal kunt opnemen en daarvan achteraf het volume kunt bijstellen zonder in de ruisvloer terecht te komen of tegen een clippend signaal aan te lopen. Deze high-end-optie is niet voor alle daw's beschikbaar. Apple's Logic Pro staat in het verkeerde rijtje en ik kon er dus niet mee experimenteren. De gedachte om opnames op dit niveau met een usb-mic te maken, roept bij mij vraagtekens op, maar je kunt daarentegen tot acht NT1 5th Generations tegelijkertijd gebruiken, wat dan weer wel past in dat plaatje.

Røde levert twee stukjes software mee: Røde Central en Røde Connect. Met Central bedien je de NT1 zoals je zou doen als je een audio-interface zou gebruiken. De belangrijkste functie daarbij is gain, maar je krijgt een paar hulpmiddelen: een compressor, een exciter, een noise gate en een high pass-filter. Die zijn handmatig te bedienen, maar als je daar geen verstand van hebt, kun je ze ook indraaien met de newbie-functies Depth, Sparkle en Punch.

PADOEM PATSS Røde Connect, de andere software, biedt een compleet platform voor streaming en het maken van podcasts. Naast dezelfde tools als in Central is hij voorzien van een softwaremixer, waarin je vier stuks NT1 5th Generation's (of andere Røde usb-mics) kwijt kunt, plus audiobronnen die zich in dezelfde computer bevinden. Ook bevinden zich daar pads waaronder je geluidseffecten kunt onderbrengen. Standaard zitten daar al een paar voor de hand liggende sounds, zoals een toeter, een zielige trombone en de bekende padoem patss-touche, waarmee drummers graag grappige uitspraken ondersteunen.

Goed doordacht is dat je het microfoonsignaal uit het afluistersignaal kunt weglaten. Het wordt dan weliswaar gebruikt/opgenomen, maar het wordt niet over de speakers weergegeven om zodoende feedback te voorkomen. Beide softwarepakketjes zijn gratis en met Connect ben je meteen aardig op weg om te streamen of te podcasten. De stream vanuit Connect meldt zich in je daw ook als opnamebron. Je kunt je podcast dus onmiddellijk na opname in het daw van je keuze editten. Wat je opneemt in Connect kun je overigens ook exporteren naar de bekende audiobestandsvormen.

Ik heb de NT1 zowel via zijn eigen usb-uitgang als met een externe audio-interface gebruikt. De interne preamp en de ad-conversie doen niet onder voor een doorsnee audio-interface. Het geluid is neutraal en je kun er alle kanten mee op. De sound is echter zeker niet saai en wanneer je je de luxe van een wat meer uitgesproken preamp kunt permitteren, komen er aanstekelijke details naar boven, wat natuurlijk alleen gaat als je hem via xlr aansluit.

CONCLUSIE De NT1 5th Generation wordt geleverd met zeer degelijke kabels (usb en xlr) en een shockmount en een plopfilter. Samen met Røde Connect heb je dus een compleet pakket om meteen mee aan de gang te gaan. Omdat de NT1 een uitstekende, precieze microfoon is die zich laat inzetten voor allerhande geluidsbronnen, van vocals tot akoestische gitaren of wat dan ook, is het tevens een verantwoorde eerste stap in een homestudio. Bij gebruik via usb heb je dan ook meteen een setje zeer bruikbare tools in de vorm van de genoemde APHEX compressor, exciter, high pass-filter en noise gate.

Toch zie ik de toevoeging van die preamp, ad-converter en usb-uitgang van de 5th Generation vooral als een leuk extraatje. Als je echt helemaal niets in de buurt hebt, behalve de NT1 en een computer, kun je nog steeds opnames maken van zeer hoge kwaliteit. De essentie van de NT1 5th Generation is echter dat het een meer dan capabele budgetmicrofoon is voor home- en projectstudio's. Of je podcasts en streams op 192kHz met 32 bits floating point resolutie zou willen opnemen, vraag ik me af, maar het kán! Hoe dan ook: de NT1 is ook in de 5de generatie nog steeds een regelrechte aanrader!

RØDE NT1 5TH GENERATION

Type: pressure gradient-microfoon
Met: jfet impedantieconverter met bipolaire outputbuffer
Kapsel: 1"
Richtingskarakteristiek: cardioïde, side address
Frequentiebereik: 20Hz - 20kHz
Uitgangsimpedantie: 100Ω
Maximale spl: 142dB
Gevoeligheid: -32dB re 1 Volt/Pscal (25mV @ 94dB SPL) +/- 2dB @ 1kHz
Voeding: 48V fantoom
Uitgang: 3-pin xlr
Digitale voeding: usb 5V
Usb-c aansluiting
Resolutie: 24-bit / 32-bit floating point
Samplerate (kHz): 48 / 96 / 192
APHEX digitale signaalprocessing (alleen bij 48kHz / 24-bit)
Gewicht: 308gr
Afmetingen (bxdxh): 52 x 52 x 189mm
Richtprijs: € 339,00
Distributeur: Mafico Pro (arturia.com)

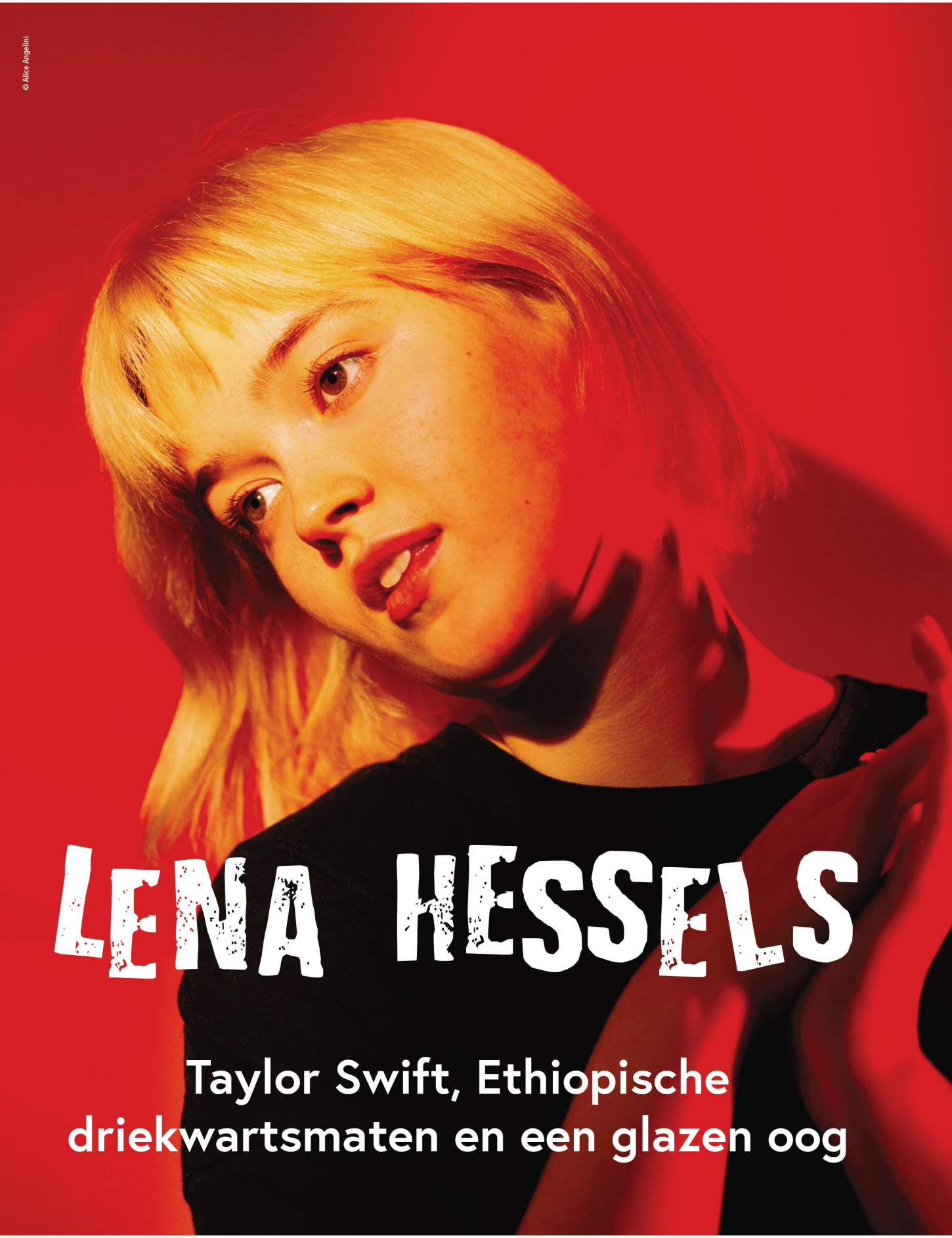

LENA HESSELS

Taylor Swift, Ethiopische driekwartsmaten en een glazen oog

Tussen alle gitaarbands springt de zeer jonge Lena Hessels er goed uit in het Nederlandse indielandschap. Ze treedt alleen op met backing tracks, ze weet wat ze wil en ze weet dat haar popsongs gewoon goed zijn. Doorbreken in Engeland? Het is een kwestie van tijd, maar niets gaat vanzelf.

Tekst: Chris Dekker

Als ik aanbel bij een huis, ergens in het oosten van onze hoofdstad, vallen de naambordjes meteen op. W. Smit, T. Blom, L. Hessels en Mevr. P. Blom, lees ik. Als er niet direct een lichtje gaat branden: in dit kleine, creatieve bolwerk woont niet alleen onze coverster Willem Smit van Personal Trainer, maar ook Pip Blom en haar broer Tender, van de gelijknamige, in Engeland zeer populaire band. De vierde huisgenoot is de reden van het bezoek. Lena Hessels, die samen met haar vriend Tender, prachtige, vaak ingetogen popmuziek maakte. 'Maakte', ja, want met haar nieuwe tracks gaat Lena een nog frissere, upbeat popkant op. De op 11 mei uitgekomen single Heat is daar een goed voorbeeld van. Tijdens het luisteren denk ik terug aan de mooie popsongs van rond de eeuwwisseling van bijvoorbeeld Sophie Ellis-Bextor, Little Boots en Lily Allen. In Lena's woonkamer spreekt Musicmaker haar over haar muzikale opvoeding – haar vader is Terrie Ex van The Ex - toekomstplannen en de vele 'nee's' die je als opkomend artiest moet incasseren. Ze trapt af met het verhaal van jaar jeugd.

'Mijn ouders zijn enorm sociale personen en ze houden van muziek en mensen. Ze hadden altijd veel experimentele muziekprojecten en in ons huis kwamen altijd gekke Ethiopiërs en gekke muziekmensen logeren die op tour waren. Mijn moeder stuurde laatst nog honderd filmpjes door van een kleine Lena die aan een stuk door aan het zingen was. We aten altijd in Fenan Klein Afrika aan de Jan Pieter Heijestraat – de beste! – en ik ging van tafel naar tafel om te praten en te zingen. Mensen accepteerden dat blijkbaar van dat kleine mormel. Ik zat op mijn negende op een kinderkoor in Wormer en via hun deed ik tien shows in de Stopera in het kinderkoor van een opera. Ik had serieus zang- en operales in Purmerend, van een oude man met een stok en een glazen oog dat soms scheef stond. Ik was daar snel klaar mee, maar op mijn tiende ontdekte ik Taylor Swift. De meeste kinderen groeien op met pop, ik door mijn ouders met jazzgrootheden als Han Bennink en wereldmuzikanten als Gétatchèw Mékurya, dus Taylor was mijn eerste popontdekking. Ik wilde sowieso optreden en zingen en er is een dagboekbladzijde, waarop ik mijn leven uitstippelde: Eerst school, dan een wereldreis, dan in een goed Japans restaurant eten en vervolgens in Nashville een platencontract tekenen. Oh ja, en een Grammy winnen. Ik had ook een podium getekend met als bijschrift dat ik voor tienduizend mensen wilde spelen.'

'Het is het allervetst als je iets maakt dat zowel uitdagend als toegankelijk is.'

Dat Japanse restaurant is in ieder geval haalbaar.

'Haha, ja, de rest zijn grote dromen en daar ben ik nog steeds goed in. Het werd me wel snel duidelijk wat ik wilde en ik ben liedjes gaan schrijven en gitaar gaan spelen. Na de middelbare school heb ik me een maand lang opgesloten om te kijken wat er uitkwam en zo ben ik rond mijn zestiende serieus muziek gaan maken. Ik wilde pop maken, maar dat was voor mij zo'n onbekende wereld. Ik ben nog steeds zoekende naar wat het is, hoe je het smaakvol doet en hoe ik het wil doen. Ik was altijd wel blij als ik een nummer af had, maar met Heat was het echt een euforisch moment, een feestdag. Alles klikte opeens en ik denk dat ik voor nu mijn sound heb gevonden. Iets voller dan eerst en iets dat ik echt vet vind.'

Wat is voor jou een goed liedje?

'Ik maak al mijn muziek met Tender. Voor mij is een goed liedje de zang en voor hem de instrumentatie. De focus ligt op zang en de instrumentatie moet ondersteunend zijn en er voor zorgen dat je er helemaal in zit.'

Ben je anders gaan schrijven?

'Nee. Vorig jaar bracht ik muziek uit, die ik in 2020 heb gemaakt. Ik was ondertussen met veel nieuwe nummers bezig, dus het is geleidelijk anders geworden. De manier van werken is hetzelfde gebleven, maar het is organisch veranderd.'

Heb je een bepaalde werkwijze bij het schrijven?

'Ja, een hele duidelijke volgorde. Het begint met een idee of sfeer. Daar praat ik over met Tender en dan komt hij vaak met twee stukjes instrumentatie die bij elkaar passen. Ik verzin een zangmelodie en denk na over hoe lang coupletten en refreinen duren.

Dan hebben we zang en een hele kale backingtrack, we bouwen vervolgens de instrumentatie uit, we nemen backing vocals op en als alles staat, kijken we nog eens goed naar het geheel.'

Ik mis het gedeelte tekst in je verhaal.
'De tekst loopt samen met het verzinnen van de zangmelodie. De melodie is er vaak als eerste, maar de tekst beïnvloedt de melodie weer. Vaak mompel ik eerst wat of heb ik een paar woorden. Doordat ik vaak vanuit een bepaalde sfeer werk, is het voor mij duidelijk waar ik het over wil hebben. De woordjes die ik zing passen dus al wel en dan vallen de puzzelstukjes vaak in elkaar.'

Waar haal je inspiratie vandaan?
'Pff, uit veel. Vroeger was ik meer abstract en nu directer. Ik noteer vaak zinnetjes in een notitieboekje, ik lees veel, ik vang soms een gesprek op en je hoort wel eens iets in een andere song dat nog uit te diepen is. De inspiratie kan soms een zinnetje uit een film zijn, die verder niet eens belangrijk is voor die film. Ik denk heel beeldend. Ik zie een soort film in mijn hoofd en die wereld en sfeer wil ik vertalen naar de muziek.'

De tekst is honderd procent van jou, maar hoe ligt die verdeling qua muziek?
'Tender is wel degene die achter de computer zit, maar we zijn meestal samen. Ik luister mee en zeg het als ik iets vet vind, als iets anders moet of ik roep: ga door! Dat gaat heel er goed samen.'

Hoe werken jullie technisch gezien?
'We gebruiken Ableton Push veel, midi-keys, een Universal Audio Apollo als interface voor de zang. We doen alles wel digitaal, maar soms spelen we iets af en nemen we het weer op in de ruimte, zodat het wat meer organisch klinkt. Die overgangen van klein naar ruimtelijk vind ik mooi. We hebben met een Zoom-recorder door het huis van mijn ouders gelopen, op dingen geslagen en die opnames gebruikt als beats. De beat is niet mijn sterke kant. Veel Ethiopische muziek is driekwarts, dus dat zit er helemaal ingebakken. Als ik piano speel is dat bijna automatisch in driekwartsmaat. De drumbeats zijn dus helemaal Tender's ding. Driekwarts is mooi, maar niet in de muziek die ik wil maken. Het moet toegankelijk blijven.'

'Ik wilde pop maken, maar dat was voor mij zo'n onbekende wereld'

Is toegankelijkheid een bewust streven?
'Ik vind dat een mooi iets. Ik kan slecht tegen snobisme. Het is het allervetst als je iets maakt dat zowel uitdagend als toegankelijk is. Als je dat kan doen, respecteer ik je heel erg als artiest. Dat je iets kan maken dat een pophit is, maar dat ook artistieke waarde heeft, dus geen platgeslagen, nietszeggende song. Dat vind ik vet.'

Soms lijkt een song simpel, totdat je het ontleedt.
'Simpele dingen worden vaak weggewuifd, maar als het simpel is en het staat, is dat fokking knap. Ik hou ook van abstracte muziek en daarin heb je snobisme. Maar als iets onbedoeld zo gemaakt wordt, kan ik het waarderen. Als het is wat het moet zijn. Jazzgrondleggers als Han Bennink en Misha Mengelberg hebben de jazz, met inspiratie van anderen, moeten uitvinden. Tegenwoordig zie ik jazzmensen die hun muziek en stijl perfect leren en daar hou ik niet van. Leer het niet, maar leer er van.'

En toch is het anno 2023 moeilijk om origineel te zijn. Wat is typisch Lena?
'Ik vertrouw heel erg op mijn eigen instinct. Dat is wat ook over die jazzmuzikanten wilde zeggen: vertrouw op jezelf. Ik hoop dat er een bepaalde cohesie en smaak naar voren komen, al is mijn smaak breed en verandert deze. Ik wil altijd de muziek kunnen maken, die ik op een bepaald moment wil maken. En wat ik wil maken moet kunnen veranderen. Ik luister nog steeds veel pop, ik leer ervan. Als artiest is

© Alice Angelini

© Alice Angelini

het goed om om je heen te kijken, het tot je nemen en het er op jouw manier uitgooien.'

Nog even terug naar het opnemen. Is alles digitaal qua instrumentatie?
'Er zijn wat gitaarliedjes met Tender's Fender en ik heb wat op de valse, oude piano van mijn oma gedaan, die bij mijn ouders staat. Het meeste komt nu uit de computer. Misschien kijken mensen daar op neer, maar dat vind ik niet erg.'

Het is gewoon helemaal nu toch?
'Het haalt niks van de creativiteit af, maar misschien is het voor mensen wat abstracter. Uit een gitaar of piano haal je een bepaald geluid en uit de computer kan je alles halen. Ik ben trots op Tender en mij dat wij het flikken om er echt uit te halen wat wij vet vinden. Uit de grote hoeveelheid geluiden die je tot je beschikking heb, filter je er die geluiden uit die eigen voelen.'

Wat zijn je plannen voor de nabije toekomst?
'Ik probeer meer radioaandacht te krijgen, ook in Engeland. BBC Radio 1 is een soort doel. Ik ben bezig met een nieuwe liveset. Ik speel met backingtracks, alleen mijn vocals zijn live en ik hou van een hele slicke popshow. Qua muziek en live ga ik een nieuwe periode in, ik ben nu van alles aan het uitzoeken en de enige druk is de druk van mezelf. Verder ben ik labels aan het benaderen en ik wil in Engeland spelen. Dat is toch de gateway naar andere Engelssprekende landen en het land van de popmuziek. Die moet ik dus wel veroveren!'

In dit huis wonen mensen die een behoorlijk vaste voet aan de grond hebben in Engeland. Nu weet ik uit ervaring dat je echt alles zelf moet doen en dat de muziek wel goed moet zijn, maar heb je er iets aan?
'In het begin was het leuk dat ik "dochter van" was, maar mijn vaders contacten komen niet overeen met wat ik doe. En dat is ook zo met de contacten van Willem, Pip en Tender. Ik wilde eind vorig jaar een eerste tourtje van vier shows in Engeland doen. Van Willem kreeg ik een lijstje promotors – in Engeland werkt het allemaal heel anders dan hier – maar na veel en vaak mailen kreeg ik te horen dat mijn muziek niet bij die promotors past. Ik had een lijst met 25 radiopluggers, maar die deden alleen gitaarbands. Het is volhouden! Ik moet de juiste mensen in de popwereld nog ontdekken, maar ik doe mijn best.'

Het is soms kip en ei: zonder boeker geen label, zonder label geen boeker en je hebt in Pien Feith van Friendly Fire in ieder geval een zeer goede boeker.
'Laatst vond een label mijn song supercatchy en dan heb ik meteen een boost. Mensen weten vaak niet dat ik door enorm veel drek moet van mensen die willen dat je andere dingen doet en die andere dingen verwachten. Maar het komt wel goed. Doorgaan!'

Je zegt het nog lachend in ieder geval.
'Ik heb ook dagen dat ik denk het nooit goedkomt, maar ik weet dat ik iets maak dat vet is en waar publiek voor is. Het is een kwestie van tijd, het duurt lang, je moet een beetje geduld hebben, maar het komt wel goed en ik ben nog jong. Ik leer wel. Soms denk ik: chill the fuck down. En Pien steunt me daarin en zegt dan: "Dat komt volgend jaar wel". De muziekwereld is kil en hard, zeker voor beginnende artiesten. Het is soms goed om even stil te staan en om zo ook naar jezelf te kijken: waar wil ik heen, wat zijn de logische stappen? Die moet je gewoon uitvoeren.'

LEES, LUISTER EN KIJK VERDER OP MUSICMAKER.NL

VIDEO Lena | 48h | TivoliVredenburg
VIDEO Live at 3voor12 Radio
SPOTIFY Heat (single)
SPOTIFY if not now, then when will it, be all i ever wanted (album)
RADIO Musicmaker Radio op Pinguin Radio
Musicmaker.nl

HIGH-END EN GLASHELDER

Als je als drummer zelf microfoons gaat uitzoeken, kom je er al snel achter dat dat nog helemaal niet zo simpel is. Wil je je drums er al vanzelf wat vetter mee laten klinken, of wil je juist een zo natuurgetrouw mogelijke weergave van wat je hoort? Bij het Deense DPA maken ze vooral microfoons in de laatste categorie, en de voor drums meest interessante stopten ze in een mooie set.

Tekst: Dennis Boxem

DPA is een microfoonmerk dat in de prijsklasse van de grote jongens meedoet. De microfoons zijn duurder dan de gemiddelde AKG's of Sennheisers, maar in vergelijking met wat de gemiddelde studio heeft staan is de prijs – hoewel fors – nog te overzien. De DDK4000-set uit deze test kost € 3.849,- en voor dat geld krijg je drie 4099 tommicrofoons, een 4055 bassdrummicrofoon, twee 2015 overheadmicrofoons en een 2012 'instrumentmicrofoon' die je voor snaredrum, maar ook bijvoorbeeld ride of hihat kunt gebruiken. Het zijn allemaal condensatormicrofoons.

De microfoons worden geleverd in een mooie stevige kunststof Pelican Case waarin voor iedere microfoon een uitsparing is gemaakt. Ten opzichte van losse microfoons bespaar je toch een paar honderd euro en je krijgt er als bonus die stevige flightcase bij. Nadeel is wel dat je in een keer een flink bedrag moet afrekenen, terwijl je, als je langzaam een set opbouwt, gespreid kunt betalen.
De 4055 bassdrummicrofoon is een heerlijk neutraal klinkende bassdrummicrofoon waarmee je door plaatsing heel nauwkeurig je bassdrumsound kunt maken. De 4099 is niet alleen een tommicrofoon: het is een

kleine clip-on microfoon die voor een heel scala aan instrumenten kan worden gebruikt. De 4099DC die wij hier testen wordt simpelweg geleverd met een speciaal clipje om hem aan je drums te bevestigen. Maar er is bijvoorbeeld ook een versie voor blaasinstrumenten. Collegamagazine Gitarist kreeg een zeer fijn resultaat.

Het 'business end' van deze microfoon is een minuscuul condensatormicrofoontje dat, in rubber gehangen, aan een metalen zwanenhalsje vastzit van ongeveer een halve centimeter doorsnee. Het zwanenhalsje schroef je aan de plug vast waar je de microfoonkabel in inplugt. Naast de aansluiting zit in de plug ook alle elektronica weggewerkt, zodat je daar geen zorgen over hoeft te hebben. Wil je iets meer ruimte tussen microfoon en plug, dan kun je het meegeleverde verlengkabeltje gebruiken. Dat is ook een goed idee als je de microfoonkabels minder in het oog wilt hebben: de 4099 is namelijk zo klein dat hij nauwelijks in het oog springt.

De zwanenhals maakt de microfoon heel makkelijk te richten. Van nature heeft de 4099 een heel neutraal geluid met weinig overspraak. Pak je een beetje afstand tot vlak boven het midden van je tomvel, dan heb je feitelijk gewoon de klank die je in de ruimte hoort: ongekleurd en realistisch. Breng je het microfoontje iets dichter naar het vel, dan krijgt de klank meer punt en een fractie meer laag, maar nooit op een manier dat het als ongewenst overkomt.

MINDER LEKKAGE De 2012 en 2015 zijn de nieuwste microfoons in de testset. Deze pencil-condensators zijn bijna net zo groot als de plug van het microfoonsnoer dat je erop aansluit. Het grote verschil tussen de 2012 en de 2015 is de richtingskarakteristiek. De 2012 heeft een compacte niervormige richtingskarakteristiek. Dat voorkomt overspraak en maakt dat je de focus duidelijk op een enkel instrument kunt leggen. De 2015 heeft juist een wat DPA een Wide Cardioid richtingskarakteristiek noemt: een wat breder niervormig patroon, die de microfoon bij uitstek geschikt maak voor gebruik als overhead. Beide microfoons delen echter hetzelfde nieuwe zeventien millimeter grote kapsel.

Natuurlijk maakt dit alles meteen nieuwsgierig, en dus proberen we zowel de 2012 als de 2015 op een snaredrum. De 2015 geeft dan ietsjes meer lucht, maar ook aanzienlijk meer lekkage van hihat en toms. De 2012 is wat strakker en ietsjes puntiger maar heeft ook duidelijk minder lekkage van de hihat. De klankkleur van de beide microfoons is echter vrijwel identiek: neutraal, clean, kristalhelder en realistisch. De 2012 en 2015 zijn wat dat betreft schoolvoorbeelden van het feit dat een neutraal klinkende microfoon niet meteen 'kil' hoeft te klinken. Ze zijn 'hifi', maar laten de complete klankkleur van je kit naar voren komen.

REALISTISCH De 2015's doen het prima als setje overheads. Zowel bekkens als toms en snaredrum zijn goed in balans, en met een beetje richten (iets meer op je bekkens of juist iets meer op je snaredrum) kun je eigenlijk al heel goed een mix maken. Gebruik je graag microfoonset-ups als Glyn Johns of Recorderman dan zijn deze twee microfoons prima op hun taak berekend. Met twee 2015's en de 4055 kun je met een beetje zoeken een verbazend realistisch klinkende drumsound maken. Enig nadeel? Het is een verbazend realistische drumsound, en die wordt zo goed als je drumkit op dat moment klinkt. Dat is misschien flauw, maar iedereen die wel eens met een slechte drumkit en wat meer gekleurde microfoons heeft gewerkt begrijpt wat ik bedoel.

Als set maakt de DDK4000 een doordachte indruk. De microfoons passen goed bij elkaar en met de meegeleverde microfoonklemmen is het makkelijk en nauwkeurig werken. Ondanks dat sommige onderdelen (zoals de kapsels van de 4099) wat fragiel ogen, zijn ze dat niet, en zolang je de microfoons tijdens het vervoer netjes in hun flightcase opbergt is er geen enkele reden waarom je niet vele jaren plezier zou kunnen hebben van deze set.

KORTOM DPA heeft met de DDK4000 een reeks drummicrofoons neergezet waarmee het heerlijk werken is. De set klink clean, helder en in balans. Lage frequenties zijn stevig; mid en hoog zijn clean en goed in verhouding. Dit zijn echt microfoons voor de geluidsfreak die een zo natuurgetrouw mogelijke drumsound wil opnemen of weergeven. Qua livesetting zit je dan eerder aan een theater dan aan een popzaal te denken, want in verhouding met de gemiddelde PA die er in een middelgrote zaal staat zijn de DPA's eigenlijk gewoon veel te goed. In de studio komen ze het best tot hun recht, met bijkomend voordeel dat je niet beperkt bent tot het gebruik op alleen drums. Elke microfoon uit de testset heeft wel een andere setting waarin hij eveneens uitblinkt.

DPA DDK4000 DRUMKIT-MICROFOONSET

Behuizing: Pelican Case

Met: 4055 bassdrummicrofoon, 3x 4099 Core High SPL tommicrofoons, 2012 instrumentmicrofoon, 2x 2015 overheadmicrofoon, microfoonklemmetjes voor alle microfoons, 3x verlengkabeltje voor 4099

Richtprijs: € 3.849,-

Distributeur: Amptec (dpamicrophones.com)

SPECIAL

PEDALENVOLGORDES

DE DO'S EN DON'TS VAN PEDALEN

Pedalen en gitaren zijn al sinds de jaren zestig een goede match. Sindsdien nemen de soorten en aantallen van deze kleine hulpjes steeds meer toe. En alhoewel we voornamelijk kopieën van oude pedalen zien verschijnen op de markt is er wel ruimte voor innovatie en experiment. Pedalenborden zien we groeien en weer kleiner worden en de zoektocht naar die ene sound is voor veel mensen herkenbaar.

Tekst: Rogier Kerkhof

Ben je een pedalenridder? Dan leer je vast van deze tips. Weet je niet waar je moet beginnen en waar je welk effect zet? Rogier legt het op een eenvoudige manier uit. En is true bypass heilig? Dan lees je het hier. Heb je alleen een tuner voor je voeten? Wellicht inspireert dit artikel tot nieuwe sounds.

PEDALENVOLGORDE **WAT ZET IK WAAR?**

Regels, regels, regels. Overal zijn regels voor. Zelfs voor pedalenvolgordes. En hoewel ikzelf meer ben van: als het goed klinkt, zal het wel goed zijn, is het fijn om iets van een idee te hebben van hoe je moet beginnen. Vooraan in de keten zet je het liefst de effecten die reageren op aanslag of die de toonhoogte regelen. Denk bijvoorbeeld aan een envelope filter of autowah. Dit soort pedalen zien het liefst het pure signaal zodat het effect goed kan reageren op de aanslag en speelstijl van de speler. Hetzelfde geldt voor een octaver of pitchshifter. Dit soort pedalen moeten de toon herkennen en een nieuwe toon genereren op de nieuwe toonhoogte. Dit werkt vaak het beste met het kale, pure basisgeluid.

We gaan door naar het midden. Het middelste gedeelte van de keten is de plek voor oversturing. Dan moet je denken aan overdrives, distortions en fuzzpedalen. De volgorde van deze pedalen kun je variëren. Vaak wordt het pedaal met de laagste gain (de minste oversturing) vooraan gezet zodat deze de hogere gainpedalen kan boosten. Ook cleane boosters kunnen voor de gain worden geplaatst om de gainpedalen te boosten. Het resultaat is meer gain. Deze pedalen kunnen ook achter de gainpedalen gezet worden. Het resultaat is dan meer volume. Een EQ-pedaal kan het beste na de gainpedalen worden geplaatst omdat het hier zijn maximale effect heeft. Echte ouderwetse fuzzpedalen willen nog wel eens slecht reageren op teveel andere pedalen ervoor; deze zet je dan ook maar noodgedwongen aan het begin van je keten.

Aan het eind van de keten is er plaats voor delay, echo en modulatie (chorus / flanger). Zet de delay achteraan in de keten om het totale geluid dat je produceert van delay te voorzien. Plaats de modulatiepedalen na de gainpedalen om het grootste effect te bereiken. Modulatie na delay zorgt ervoor dat de modulatie ook over het delaygeluid blijft werken.

Helemaal aan het eind van de keten zet je de effecten die vooral in versterkers voorkomen. Zet de reverb op het einde zodat je totale signaal meegevoerd kan worden in de reverbgolf. Zet tremolo pedalen helemaal op het eind zodat het effect maximaal tot zijn recht komt.

Dan hebben we nog wat bijzondere gevallen. Een tuner kan eigenlijk overal geplaatst worden. Wel werkt een tuner het snelst met het basisgeluid, dus deze vind je meestal in het begin van de keten. Plaats wahpedalen aan het begin van de keten om het 'wah'-effect maximaal te maken. Een wahpedaal aan het eind van de keten werkt als een alomvattend filter. Plaats een compressor aan het begin van je keten om je aanslag en het effect daarvan op andere effecten gelijk te trekken. Zet een compressor aan het eind van je keten om het eindgeluid gelijk te trekken. Phaserpedalen kun je voor de gainpedalen zetten om een zweverig geluid aan je gain mee te geven, maar het meest hoorbare effect hebben phasers als ze na de gainpedalen worden geplaatst. De univibe volgt ook deze regel. Een ringmod plaats je voor het maximale ringmod geluid vooraan in de keten; voor meer glitchyness klinkt een ringmod aan het eind van de keten ook tof!

Ten slotte de effectloop in een versterker. Soms zie je achterop een versterker een in- en uitgang voor effecten. Deze effectloop werkt het beste met effecten die een 'line'-signaal kunnen hanteren en/of effect pedalen die het beste klinken na de preamp. Dit zijn meestal delay-, modulatie-, reverb- en tremolopedalen. Een EQ in de effectloop heeft veel effect op het geluid van de versterker. Een cleanboost in de effectloop geeft je een mooie volumeboost zonder je gain te hoeven aanpassen.

BYPASS EN BUFFERS WAT DOEN ZE?

Bypass is het woord dat gebruikt wordt als het effect uitstaat. Je omzeilt (Engels: bypass) als het ware het effect. Dit doe je met een voetschakelaar. Voetschakelaars zijn er in meerdere vormen en de soort bepaalt niet welke vorm van bypass er in een pedaal zit. Een buffer is een circuit dat het 'gevoelige' signaal van een instrument omzet in een 'minder gevoelig' signaal. Een buffer is bijvoorbeeld handig als je signaalverlies hebt door lange kabels of veel kabels met veel effecten. Het geluid blijft verder identiek qua karakter en luidheid, maar een buffer kan het signaal wel kleuren.

Oude MXR stereo chorus en oude Dunlop Cry Baby

Hardwire bypass is de oudste vorm. Dit zit in oude pedalen van MXR en Dunlop. Hardwire bypass gebruikt een schakelaar met één schakelonderdeel: alleen de uitgang wordt geschakeld tussen het ingangsgeluid (clean, bypass) en het effect geluid. Het nadeel van deze vorm is dat de ingang van het pedaal verbonden moet zijn met het circuit (want je schakelt alleen de uitgang) waardoor er een vorm van kleuring ontstaat als het pedaal uitstaat. Verder is er door de ene switch geen led te schakelen.

True bypass is een verbeterde versie van de hardwire bypass waarbij één voetschakelaar twee schakelonderdelen heeft: de ingang en de uitgang worden tegelijk geschakeld. Hierdoor loopt de audio óf 100% door het effect óf 100% niet door het effect. Hierdoor kleurt het geluid niet als het pedaal uitstaat.

'EEN BUFFER IS BIJVOORBEELD HANDIG ALS JE SIGNAALVERLIES HEBT DOOR LANGE KABELS OF VEEL KABELS MET VEEL EFFECTEN.'

true bypass knop

True bypass met TPDT is de verbeterde versie van true bypass waarbij één voetschakelaar drie schakelonderdelen heeft en dus ook een led kan schakelen.
Relais bypass is true bypass maar met een relais. Een relais is een schakelaar die in het circuit zit en schakelt door met een schakelaar spanning op het relais te zetten. Het voordeel is dat een relais langer meegaat.

Buffered bypass ontstaat in de jaren zeventig. Hierbij wordt er vóór het effect in het circuit een buffer geplaatst. Je schakelt opnieuw de uitgangen tussen buffer (clean, bypass) en buffer + effect. Door de buffer is er geen vorm van kleuring. Het schakelen is nog steeds met een voetschakelaar.
Buffered bypass met fet's is de normale schakeling van bijvoorbeeld Boss en Ibanez pedalen. Een buffer wordt gevolgd door één of meer fet's (transistorschakelaars) die elektronisch het pad van het signaal bepalen. Voordeel: je kunt met één druk op de knop meerdere transistorschakelaars bedienen.

Trails is het verschijnsel dat het effect is gebypasst maar je nog wel het effect hoort uitfaden. Dit komt vaak voor bij delays en reverb pedalen.

True bypass: heilig of een modewoord?

True bypass is een prachtige manier om effecten te schakelen. Het nadeel is dat de kwaliteit van het signaal bepaald wordt door de kwaliteit van de schakelaar: als deze kapot gaat dan merk je dat. Verder is het probleem dat de bedrading in het pedaal (en de true bypass) de totale lengte van je snoer, van instrument naar versterker, erg lang maakt als alle pedalen in bypass staan. En dat heeft weer gevolgen voor het hoog-weergave. Om dit op te lossen kun je investeren in bijvoorbeeld één goede buffer

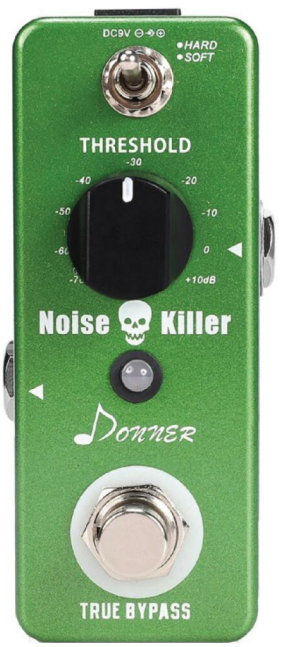

aan het begin van het signaalpad. Na een goede buffer neemt de gevoeligheid van het signaal af en is er geen probleem meer met de weergave van het hoog. Je kunt hierbij denken aan een standalone bufferpedaal, maar ook aan een pedaal met een goede ingebouwde buffer. Ook een pedaal dat 'aanstaat' werkt vaak als een buffer.
Het advies blijft om goed te luisteren. Merk je een kleuring, dan kan het komen door één of meerdere buffers achter elkaar óf dus het ontbreken van een buffer. Probeer eens een ander pedaal of gebruik een 'true bypass-looper'. Wel met een goede buffer dan.

true bypass met LED (3PDT)

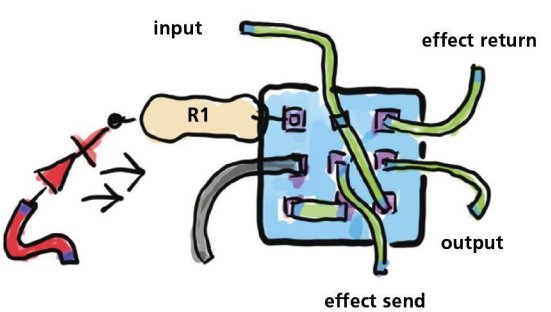

JASMINE VAN DER WAALS 'IK HOU VAN MOOIE CLEANE SOUNDS, MAAR SOMS OOK VAN DINGEN KAPOT MAKEN'.

Jasmine van der Waals zette zich de laatste jaren op de kaart door prachtige gitaarpartijen te spelen in de bands Stella en Loupe. Jasmine deed indrukwekkende clinics tijdens de Sena Guitar Week, Amsterdam Guitar Heaven en de Bridge Guitar Convention en liet ons horen dat regels voor pedaalvolgordes er zijn om te breken. Tijd voor een nadere kennismaking en natuurlijk hadden we het even over die mooie ES-120.

Tekst: Chris Dekker Foto's: Reinout Bos

© Reinout Bos

Als kind had Jasmine al gitaarles, maar het kwartje viel pas echt op de middelbare school: 'Ik ontdekte de elektrische gitaar, ik ging in bandjes spelen en ik werd enthousiast met dingen proberen, leren en schrijven.' De popopleiding van het Conservatorium van Amsterdam volgde. 'Ik had niet verwacht aangenomen te worden omdat ik dacht dat de opleiding veel over technisch spelen ging. Ik was serieus, maar ik zat erg in de alternatieve muziek en was geen virtuoos. Maar ik wilde wel meer leren: vooral muziek maken en daar op een creatieve manier mee bezig zijn.'

Wat heeft het conservatorium aan je veranderd?

'Uiteindelijk veel. Van je achttiende tot begin twintig is een vormende periode in je leven. Je gaat van middelbare-school-bandjes naar zo'n omgeving. Je krijgt van alle mensen die je leert kennen invloeden mee. Gitaarles was dubbel en ik had er ▶

JASMINE OVER HET PEDALENBORD

'De **Tuner** en het **volumepedaal**, lijken me evident. Dan de **Zwarte, Russische EHX Big Muff**. Dit is mijn 'lead'-sound en eigenlijk het enige echte gain/oversturingspedaal dat ik gebruik. De witte Lehle is een effects-loop die ik gebruik om de Muff aan en uit te schakelen, omdat ik de kwaliteit absoluut niet vertrouw om vaak op te trappen. Ik vind eigenlijk alle Big Muffs cool maar wat ik tof vind aan deze is dat alle gainsettings goed klinken, ik gebruik hem vaak op een lage setting, zoals je ook op de foto ziet. De meeste andere Muffs klinken alleen goed met de gain op max. De sticker erop is een kasuaris: de gevaarlijkste vogel ter wereld.'

'De **EHX Holy Grail** staat vrijwel altijd aan. Ik doe zowel m'n basic reverb als een soort shoegaze galmbak ermee. Hij is gemod zodat je kan schakelen tussen verschillende reverb-levels zodat hij meer standen heeft, maar ik gebruik er maar een. Ik heb hem zo gekocht. Dan de **Endangered Audio Devices Spectravibe**. Ik heb dit pedaal gekocht van Marien Dorleijn van Moss, daarvoor had ik er nooit van gehoord. Het is zowel een tremolo als een soort filter/autowah. ik gebruik voornamelijk de tremolo, hij kan heel hard/choppy. Er zit ook iets van een pre-amp in die heel goed klinkt. Je kan die los van de tremolo/modulatie gebruiken. Dit pedaal staat daarom altijd aan.

De **Eventide Pitchfactor** heb ik gekocht om de gitaarsounds van het komende Loupe album - die we in de studio met de Eventide H3000 hebben gemaakt - live te kunnen maken. Dat zijn voornamelijk modulerende en gepitchte delays, en er zit een effect op, crystals, wat gepitchte reversed delays + reverb is, dat zit ook op de H300 en is een super specifieke sound. Ik heb de **Pigtronix Philosopher's Stone** geleend omdat ik iets van oversturing alleen op de *wet* kant wil, dus alleen de delay repeats/whatever effect gebeuren hebben dan drive, niet het droge signaal. Het is overigens eigenlijk een compressor, maar met een overdrive knop.'

'Ik gebruik de **EHX Small Stone** phaser heel spaarzaam, maar voor sommige nummers voegt het wel heel veel toe. Hij staat altijd op de langzaamste stand. Het staat net als de Big Muff in een effect-sloop - het zwarte ding eronder, omdat ik hem niet vertrouw en omdat hij geen led heeft. Het is lastig uit te leggen hoe **de Boss Tera Echo** precies klinkt, het is een soort delay, maar super washy, zonder duidelijke repeats. Er zit ook een soort freeze-functie op en dat is mijn favoriete toepassing van dit pedaal. De **Boss DD-8** heeft geen uitleg nodig wat dit is, op dit moment gebruik ik hem voor de loopfunctie, ik maak dan loops van feedback en noise.'

DE BLENDKNOP **WAT MOET JE ERMEE?**

Bij baseffecten is het al jaren gemeengoed, maar tegenwoordig zien we op steeds meer effectpedalen voor gitaar een blend-optie. Maar wat moet je hier nu mee? En waar dient het voor? Een blendknop doet eigenlijk precies wat het beschrijft: blenden, mixen. Meestal bepaalt de blendknop het volume van het effectgeluid en het cleane bypassgeluid. Hierdoor kun je het cleane geluid, dat het karakter van je signaal bepaalt, goed bijmengen met het effectgeluid en heb je zowel het mooie geluid van het effect als een extra droog signaal ernaast om de karakteristieke frequenties van je instrument, te behouden. Baseffecten verliezen snel wat laag en daarom wordt het in de baswereld al veel langer gebruikt.
Gainpedalen worden ook al

langer voorzien van een blendknop, maar helemaal in trek is hij pas geworden door de Klon. Dit pedaal integreert een cleane blend in het pedaal waardor de lage gainstanden opener en voller klinken. Ook compressors

'EEN GEBLENDE SOUND KAN IN EERSTE INSTANTIE 'GEMAAKT' KLINKEN, MAAR WERKT IN EEN BAND VAAK ERG GOED.'

worden vaak uitgerust met een cleane blend om zo het dwingende karakter van een compressor te maskeren met het originele signaal. Hierdoor lijkt de compressie moeiteloos over te gaan als je een noot laat klinken. Om aan deze hypes te kunnen voldoen worden er in de markt ook blendboxjes gemaakt; standalone pedalen waarbij je clean terug kan blenden in het eindsignaal (de über-standaard Boss LS2 heeft bv ook deze optie).
Maar er zijn ook nadelen. Een geblend signaal klinkt gewoon anders: het is niet zoals spelen met een effectpedaal en ook niet als zonder. Het feit dat het een beetje in het midden blijft frustreert sommige muzikanten. Verder kan een blendbox faseproblemen geven. Fase is de oriëntatie van de (sinus)golf van je signaal en dit kan door een pedaal omgedraaid worden. Het resultaat is het bekende 'uit fase'-geluid dat gekenmerkt wordt door weinig midden en veel hoog en laag. Als dat gebeurt moet je op zoek naar een alternatief. Mijn advies: blijf luisteren en proberen! Een geblende sound kan in eerste instantie 'gemaakt' klinken, maar werkt in een band vaak erg goed.

ANDERE INSTRUMENTEN EN PEDALEN

Is het effectpedaal dan alleen voor gitaristen? Nee, niet echt. De bassist gaat er ook steeds meer in geloven en om ons heen zien we ook het aanbod baspedalen en baspedalenborden groeien. De bas heeft vaak een meer dragend karakter, dus effecten als delay, echo en reverb kunnen deze strakheid aardig om zeep helpen. Tegelijk kan het goed passen in bijvoorbeeld een fill. Tremolo- en modulatiepedalen werken voor bas het beste als dit ook past in het tempo van het nummer; instellen en

experimenteren is dus nodig. Voor gainpedalen op bas kunnen we ten slotte wel een hele Musicmaker volschrijven. Naast dat het persoonlijk is, is bij veel gainpedalen het dragende laag in het geding. Speciale baspedalen worden daarvoor ontwikkeld om dit te waarborgen. Dit doen ze bijvoorbeeld met een aangepaste EQ, een cleane blend of met een heel eigen geluid. Testen is daarbij belangrijk! Een sound kan prachtig zijn op zichzelf, maar in een band compleet verdrinken.

Toetsen en pedalen zijn ook een goede combi. En alhoewel de uitgang van de meeste toetsen niet vergelijkbaar is met dat van een (passief) snaarinstrument, werken de meeste pedalen prima met dit brede instrument. Met gainpedalen is het vaak nog wel zoeken, omdat

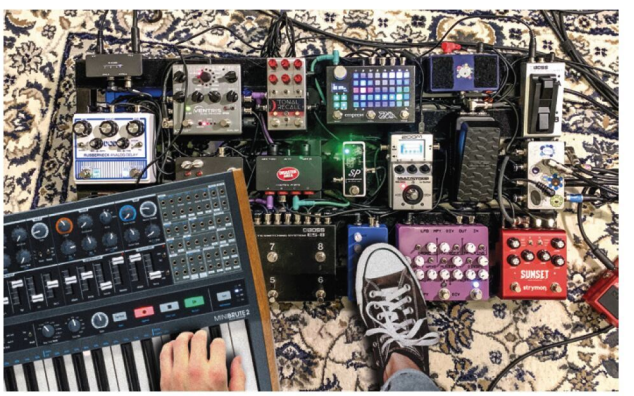

deze vaak gecentreerd zijn rondom een bepaalde frequentie. Door het brede karakter van toetsen kan het zijn dat een gainpedaal het beste werkt op maar een specifiek gedeelte van het klavier.

Akoestische gitaren (mits versterkt) zijn ook een prima kandidaat om effectpedalen bij te gebruiken. Het enige advies is om op te passen met gainpedalen, omdat de gitaar dan gevoeliger wordt voor rondzingen / feedback. En wie weet er nog dat de befaamde Clyde McCoy - een trompettist - zijn naam verbond aan de befaamde wah-wah pedalen?

niet altijd zin in. Sommige docenten vond ik ouderwets, die bleven in de jaren tachtig hangen en ik wilde niet zo'n gitarist worden. Toch leer je dan ook dingen die je voor je zelf kan toepassen en waar ik veel aan had en er waren lessen die wel binnen mijn smaak vallen.'

En je leert van je medestudenten?

'Ik was bezig met sounds en hoe ik wilde klinken. Ik had één overdrivepedaal, ik kwam in een klas met mensen met pedalboards en ook daardoor kom je in een stroomversnelling. Ik zet me trouwens wel snel af tegen iets waar ik in terechtkom. Als mensen veel pedalen gebruiken, gebruik ik juist minder of andere. Ook dat is een ontwikkeling.'

'IK WIL GEEN GALMENDE SOUNDSCAPE, NIET ALS HOOFDPARTIJ'

Zet je je binnen nummers ook af?

'Misschien een beetje, maar niet heel bewust. Ik hou van mooie cleane sounds, maar soms ook van dingen kapot maken. Ik vind hele duidelijke akkoordenprogressies vervelend. Ik speel dan liever iets wat die progressie niet zo benadrukt, zoals liggende noten, die blijven liggen tijdens het schema. Dat wat ik doe moet wel een duidelijke partij zijn, herkenbaar zijn en echt een onmisbaar onderdeel van een nummer. Ik wil geen galmende soundscape. Misschien wel als extra laagje in de studio, maar niet als hoofdpartij.'

Pedaalvolgorde

Neem je veel lagen op?

'Dat heb ik voor het komende Loupe-album veel gedaan. Meer dan eerder. We hebben naast het standaard dubbelen meer in sfeervolle overdubs gedacht. Producer Arne van Petegem vroeg dan of ik iets wilde spelen met veel feedback ofzo. Van de verschillende takes zocht hij de mooiste stukken die overal onderdoor gaan.'

Bij je workshops vertelde je over je onconventionele pedaalvolgordes. Ben je daar veel mee bezig?

'Ja, want veel geluiden staan of vallen daarmee. Ik kom daar wel eens mee in de knoop, want live kan je niet opeens je volgorde veranderen. Ik hou van mijn tremolo als laatste pedaal. Je hebt dan een soundscape met delays, reverbs en oversturing en die tremolo hakt ze in harde stukken. Andersom kan ook cool zijn, maar dan krijg je een ander resultaat: een mild golvend iets. Af en toe gooi ik wat om, zeker als ik een nieuw pedaal heb, maar ik heb aardig in mijn hoofd wat de volgordes doen.'

Het nieuwe album komt in juni uit en er zijn al nieuwe songs verschenen. Moet je er dan echt voor gaan zitten om die geluiden met optredens te maken?

'Goed dat je dat vraagt, want daar zijn we nu heel erg mee bezig. We gaan weer live spelen en dat is een uitdaging. Ik nam op met meerdere amps. De een clean en een ander met bijvoorbeeld extra delay, oversturing of een gepitchte delay. Ik probeer dat live met een dry/wet-split op te lossen, om zowel de definitie als de geluiden over te brengen. We spelen langere sets en dan wil je breedte en variatie in je sound en dynamiek hebben en het is fijn om je mee te ontwikkelen met wat je in de studio maakt.'

Het album Do You Ever Wonder What Comes Next? van Loupe komt op 16 juni uit.

JASMINE EN DE GIBSON ES-120

'Ik speel nu veel op een Gibson ES-120 en een Gretsch Corvette. Het is een liefde voor iets dat zeer specifiek aanvoelt. De ES is bijzonder, niet helemaal standaard, en ik heb dan weer niks met vintage Strats ofzo. Die ES heeft mijn spel gevormd. Door klank en beperkingen is deze gitaar bepalend voor mijn stijl en dat vind ik een mooi ding.'

© Reinout Bos

Is het de feedback? Het geluid?

'Beide. Het is een andere sound. Je hebt één element en daar moet je het mee doen. Je hebt weinig sustain en dan neig je naar bepaalde partijen en doe je bepaalde andere dingen niet. Feedback kan cool en overweldigend zijn met fuzz, maar puntige riffs met distortion werkt absoluut niet op deze gitaar. Als ik fuzz aanzet, ga ik meer de shoegaze-y kant op. Het heeft geen cutaway, dus hoog op de hals spelen is lastig, ook al doe ik het wel eens. Ik heb er flatwounds met een omwonden G op, want dat werkt met deze gitaar. Dat hoort bij de klank, het klopt heel erg. En waarom zou ik geen hollowbody met flats in een moderne indieband gebruiken!'

Ik interview normaal gesproken meer bassisten en daar is het helemaal normaal. Is de omwonden G voor de intonatie?

'Dat klopt. Er zit geen verstelbare brug op, dus zonder omwonden G had ik de brug moeten vervangen. Dat doen veel mensen die er roundwounds op zetten.'

MUSICMAKER.NL

VOOR HOT NEWS – TESTARCHIEF – VIDEO'S – EXTRA'S BIJ HET MAGAZINE

MUSICMAKER DIGITALE EDITIES

VIA READLY.COM OF MAGZINE.NU

MUSICMAKER SOCIALS

LIKE ONS OF FACEBOOK

VOLG ONS OP INSTA

MUSICMAKER YOUTUBE-KANAAL

@MUSICMAKERNL

JE EIGEN VERSTERKERS DIGITALISEREN

Het zelf digitaal modelen van een versterker of randapparatuur is niet nieuw. IK Multimedia Tonex maakt dit nu alleen veel toegankelijker.

Tekst: Jan Peter Eerenberg

IK Multimedia is al jaren toonaangevend met de Amplitube-reeks, de software met versterker-, speakerkast- en randapparatuur-simulatie. In de laatste versie, Amplitube 5, is al zoveel apparatuur gemodeld dat je je afvraagt of er nog iets niet gedigitaliseerd is. Ja dus, je eigen spullen! Met de nieuwe Tonex Capture soft- en hardware kun je nu je eigen apparatuur in digitale modellen vangen.

Om aan de slag te gaan heb je twee dingen nodig: de nieuwe Tonex software en het Capture apparaat. De software komt in vier versies (zie specificaties). In de meest uitgebreide versie, de Tonex Max, zitten maar liefst 100 Tone-modellen, 1000 versterkers en 50 pedalen en je kunt een ongelimiteerd aantal Tone-modellen downloaden. Voor als je een keertje een maand niets te doen hebt!

Als je de software opent, zie je bovenaan de signaalketen met daarin een noisegate, pre/post equalizer-sectie, de versterker met speakerkast, een compressor en een reverb. Deze componenten kun je aan- of uitzetten. Daaronder zie je een afbeelding van de gekozen versterker waarin je de verschillende parameters kunt veranderen. Daar weer onder een hele lijst met versterker-speaker-combinaties. Handig vind ik de 20 verschillende gitaarriffs/akkoorden die je als looper kunt aanzetten om de verschillende Tone-modellen te horen. Het Capture apparaat is eenvoudig. De in- en uitgangen spreken voor zich en de documentatie met verschillende aansluitschema's is zeer duidelijk. De software neemt je mee door de acht stappen van het modelen.

IN DE PRAKTIJK Het gaat hier om het digitaliseren van je eigen apparatuur. De procedure hiervoor is kinderlijk eenvouding. Wil je alleen je versterker of effectpedaal modelen, dan is het resultaat natuurgetrouw. Je kan alleen distortion-, overdrive-, fuzz- en equalizerpedalen digitaliseren. Als je een versterker met speakerkast wil modelen heb je één of twee microfoons nodig en deze bepalen mede de kwaliteit van je Tone-model. Ik heb één Shure SM57 gebruikt, maar ik kan me voorstellen dat je een paar verschillende microfoons leent of huurt en daarmee verschillende Tone-modellen maakt. Al deze modellen zijn te gebruiken in Amplitube, waarin al een overkill aan versterkermodellen zit. Iedereen die deze techniek gaat gebruiken, kan de modellen ook nog op de ToneNet-website zetten en downloaden. Je wilt alles proberen en voor ik het wist zat ik alleen maar aan virtuele knopjes te draaien in plaats van gitaar te spelen.

CONCLUSIE Ik ben zeer onder de indruk. Mijn versterkers (twee buizen- en één transistor-amp) staan digitaal haarscherp op mijn computer en zijn in een muziekproductie niet van origineel te onderscheiden. De kracht van dit product ligt mijns inziens vooral in de Tonex-website. Ik zie in korte tijd een enorm arsenaal van Tone-modellen op ons afkomen, zoals we dat ook met Kemper en Axe-Fx hebben gezien. Het aantal producties waarop een Dumble versterker te horen zal zijn zal vertienvoudigen.

AMPLITUBE TONEX CAPTURE

Type: DI en reampingbox voor gitaarversterkers en effectpedalen
Features: instelbaar ingangsniveau, Galvanische scheiding van in- en uitgangen, groundliftschakelaar voor versterker- en lijnuitgang (xlr)
Afmetingen: 4,5 x 15,8 x 13,7 cm
Gewicht: 0,95 kg
Voeding: 9-volt netadapter
Extra: Tonex SE softwarebundel
Software: Tonex CS (gratis): 20 Tone-modellen, 10 versterkers, 5 pedalen, 20 Tone-model downloads. Tonex SE (€ 181,49): 200 Tone-modellen, 20 versterkers, 10 pedalen, Tone-modellen maken, ongelimiteerde Tone-model downloads. Tonex (€ 181,49): 400 Tone-modellen, 40 versterkers, 20 pedalen, Tone-modellen maken, ongelimiteerde Tone-model downloads. Tonex Max (€ 302,49): 1000 Tone-modellen, 100 versterkers, 50 pedalen, Tone-modellen maken, ongelimiteerde Tone-model downloads
Richtprijs: € 199,-
Distributie: Pro Media Connect (ikmultimedia.com)

NAMM SHOW 2023 BEURSNIEUWS

Langzaamaan probeert de NAMM Show post-covid terrein te winnen. De laatste beurs die wij bezochten was die van 2020, en sindsdien staat er duidelijk een rem op productinnovatie. De NAMM Show van 2021 werd gecancelled, die van 2022 werd verplaatst naar de zomer. In 2024 gaat de beurs weer plaatsvinden als gebruikelijk, in januari. Dit jaar is een overgang gemaakt door voor de aprilmaand te kiezen. Van 13 tot 17 april stond Anaheim weer in het teken van de nieuwste instrumenten, gear en software voor de muzikant en producer. De highlights vind je op de komende pagina's!

UNIVERSAL AUDIO UAFX PEDALEN

DELAY-REVERBCOMBI, ECHO EN EEN KLASSIEKE COMPRESSOR

Universal Audio heeft de nieuwste effectpedalen in de lopende UAFX-serie onthuld. De Del-Verb Ambience Companion (foto) biedt in wezen de gestroomlijnde hoogtepunten van UA's eerdere Golden Reverberator en Starlight Echo Station pedalen in één apparaat. De Galaxy '74 Tape Echo & Reverb volgt de digitale herschepping van de Roland Space Echo van de UAD-plug-in. De Max Preamp & Dual Compressor, ten slotte, biedt voor het eerst enkele van UA's populairste plug-ins in pedaalvorm. Het gaat om drie iconische compressors die op talloze klassieke albums zijn gebruikt, plus een nauwkeurig gemodelde klassieke buizenvoorversterker.

Richtprijs: NNB

Distributeur: Universal Audio (uaudio.com)

SEYMOUR DUNCAN HYPERSWITCH

ELEMENTCONFIGURATIES VIA JE TELEFOON

Je kan je soldeerbout weggooien, na de introductie van 's werelds eerste Bluetooth programmeerbare 5-weg elementschakelaar. De Seymour Duncan HyperSwitch maakt via Bluetooth verbinding met je smartphone, die je gitaar als het ware opnieuw bedraadt. Bijvoorbeeld het uit fase zetten van je brug- en halselement kost niet meer dan het aanklikken van een paar functies in de app. Het wordt gevoed door een 9V batterij, is compatibel met de meeste passieve elementen, hij ziet er niet veel anders uit dan een gewone passieve schakelaar en biedt honderd verschillende bedradingsmogelijkheden. Uit fase, split-coils, parallelle bedrading, het is allemaal mogelijk. Je signaalpad blijft volledig analoog.

Richtprijs: NNB

Distributeur: Algam Benelux (seymourduncan.com)

LR BAGGS HIFI

PICKUPSYSTEEM VOOR AKOESTISCHE GITAAR

LR Baggs lanceert de HiFi, een pickupsysteem voor akoestische gitaar dat twee brugplaatsensors combineert met hifi-elektronica voor een uitzonderlijke balans, definitie en dynamiek. De lichtgewicht pickups zijn zelfklevend, waardoor je de brugplaat niet hoeft te beschadigen en de akoestische toon onaangetast blijft. Het installatieproces van de HiFi wordt verder vereenvoudigd door de meegeleverde installatiemal voor een optimale plaatsing. De HiFi's preamp bevindt zich in de eindpin en is van studiokwaliteit. De volume- en toonregelaar worden in het klankgat gemonteerd. De HiFi werkt op een enkele 9V batterij, met een indrukwekkende levensduur van meer dan 700 uur.
Richtprijs: € 299,-
Distributeur: Mafico (lrbaggs.com)

YAMAHA CK

STAGEKEYBOARDS VOOR DE MASSA

Mooi en aardig al die exotische synths en analoge revivals, maar voor veel keyboardspelers gaat het om piano's, orgels en klanken als blazers, strings en basale synthsounds. Yamaha heeft daarvoor nu de CK88 en CK61, waarbij het getal het aantal toetsen aangeeft. Met een gewicht van 13 en 5,6kg is vervoeren ook geen probleem. Soundwise krijg je akoestische en elektrische piano, strijkers, orgels, keyboards, blazers, en synths. De master fx-afdeling heeft reverb, delay, eq, resonerende filters, chorus en distortion. Verder is er een ingebouwde midi- en audio interface en bluetooth input. In combinatie met flink wat helder gelabelde knoppen – waaronder drawbar-faders - in een overzichtelijke lay-out, zorgt dat voor een flexibel, helder en toegankelijk instrument.
Richtprijs: € 1.071,- / € 1.666,-
Distributeur: Yamaha Europe (.com)

PETERSON STROBOSTOMP MINI

NU NOG KLEINER

Peterson heeft een van de populairste gitaartuners op de markt, de StroboStomp, genomen en het enige gedaan wat hem nog populairder zou maken: hij is kleiner. Er zijn 'sweetened' stemmingen voor akoestische, 12-snarige en 7-snarige gitaar en gitaren met een True Temperament-hals. Veel van de 'guided tunings' zijn al in de presets te vinden, met een hoop opties voor drop en open tunings. Firmware-updates zijn mogelijk via de USB-C aansluiting waarmee je de Mini op je computer kunt aansluiten. Deep-editing is zo ook mogelijk, bijvoorbeeld zelf custom presets of 'sweetened' stemmingen maken.
Richtprijs: € 145,-
Distributeur: Peterson (petersontuners.com)

LUDWIG VERNIEUWT DE NEUSONIC

NIEUWE KETELS EN NIEUWE KLEUREN

Ludwig introduceerde op de NAMM show een nieuwe versie van de Neusonic drumkit, met een licht gewijzigde ketelconstructie en een behoorlijk uitgebreid kleurenaanbod. De zeslaags ketel is nu zevenlaags en combineert drie lagen 'cherry' met vier buitenlagen esdoorn. Dat levert een ketel op die 5.5 millimeter dun is. De ketels zijn voorzien van een enkele draagrand onder een hoek van 45 graden die over 1/16 inch is afgevlakt. De nieuwe Neusonic is leverbaar in Diablo Red, Golden Slumbers en Royal Blue zijn de gebeitste kleuren en Ebony Pearl, Steel Blue Pearl en Butterscotch Pearl zijn de behoorlijk funky bekledingen. Je hebt bij de Neusonic keus uit 5 kant en klare setups of een behoorlijke reeks aan losse trommels.
Richtprijs: Diverse
Distributeur: Fentex (ludwig-drums.com)

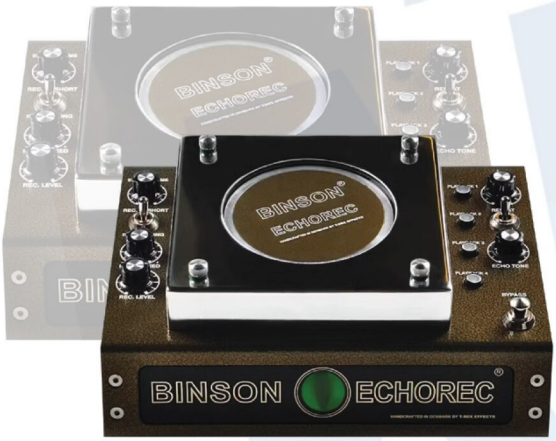

T-REX EFFECTS BINSON ECHOREC

DAVID GILMOURS FAVORIETE DELAY

Na acht jaar sleutelen is het Binson Echorec-project van T-Rex eindelijk klaar. T-Rex heeft zijn Echorec uitgerust met gebalanceerde en ongebalanceerde in- en uitgangen en een regelaar die de snelheid met plus of min 20 procent kan aanpassen. Hij heeft een ingangstrap waar je kunt kiezen tussen twee opnamekoppen, de ene kort, net als het origineel, de andere lang. Dan zijn er vier selecteerbare afspeelkoppen. Er is een toonknop voor de EQ van de herhalingen, en je kunt schakelen tussen de quasi-reverb ambiance van de swell mode en de echo van de repeat setting.
Richtprijs: NNB
Distributeur: Haar Guitars (t-rex-effects.com)

SQUIER SONIC SERIES

SQUIER GAAT DE STRIJD AAN

Als je een betaalbare Tele, Strat, Mustang P of J zoekt, kan je tegenwoordig bij veel merken terecht. Van Eko tot Sire tot SX tot... Squier merkt dit ook en het was tijd om de basismodellen op te frissen en te verbeteren. De opvolger van de Bullet-serie heet Sonic en we vinden leuke modellen, zoals een Mustang met humbuckers en een Strat met een enkele humbucker. Squier levert onder meer nieuwe kleuren en toetsen van laurier en esdoorn. Hier en daar zijn kleinere verbeteringen zichtbaar, zoals op de Bronco basgitaar, die nu vier in plaats van zes brugzadels heeft. Het is een leuke serie voor beginners en een mooi platform voor 'modders'.
Richtprijs: €200 ,-
Distributeur: Fender Europe (fender.com)

Onze bladen voor muzikanten

Bestel ze los of word abonnee
Dat gaat heel gemakkelijk via

muziekmagazines.nl

Proefabonnementen
€ 12,50

Jaarabonnementen
vanaf € 20,90

Losse edities
vanaf € 5,-

We sturen alles op zonder verzendkosten

Keijser 18 Mediaproducties
Interface
de INZET uitgeverij

+31 (0)20 6755308 | info@k18.nl | www.muziekmagazines.nl

ARTURIA REV LX-24

JAREN TACHTIG GALM ALS PLUG-IN

Met de komst van de Lexicon 224 uit 1978 – prijs indertijd zo'n 20.000 gulden – veranderde de sound van de popmuziek ingrijpend. Het was niet de eerste digitale galm maar wel de meest succesvolste. Muziek uit de jaren tachtig en negentig is sterk 'gekleurd' door deze fabuleuze machine. Arturia gaat voor 100 % authentiek maar ook nuttige extra's met hun nieuwe LX-24 plug-in. Net zoals het origineel heeft de LX-24 8 algoritmes met 7 extra parameters en keuze uit vintage 12, vintage 24 en modern. Er zijn meer parameters die in het origineel ontbreken; input drive en een ducker met sidechain. De LX-24 werkt als 64 bit aax, vst, vst3 en au (incl. native Apple Silicon) plug-in.
Richtprijs: € 99,-
Distributeur: Pro Media Connect (arturia.com)

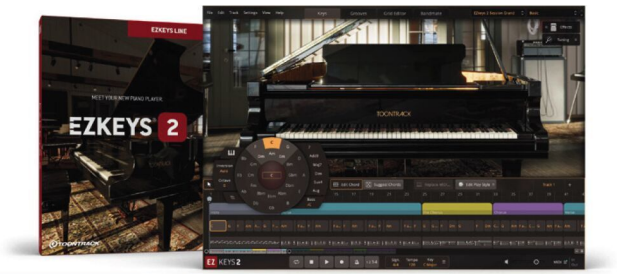

TOONTRACK EZKEYS 2

JE NIEUWE TOETSENIST IS ER

De compleet vernieuwde versie 2 van EZKeys is 16 mei gelanceerd. Deze software bedenkt keyboardpartijen bij je eigen audio of midi is de ideale muzikale partner voor songwriters en arrangeurs. Wie niet zo'n fabuleuze keyboardspeler is haast heeft of totaal geen toetsen kan spelen kan met EZKeys alle kanten op, het vult aan op en verbetert wat je zelf speelt of opgenomen hebt met. akkoordpartijen en toetsbegeleidingen in alle stijlen. Wie nu EZKeys 1 koopt krijgt gratis de upgrade naar versie 2. Heb je EZKeys al? Dan kun je nu vast bestellen en 20 dollar besparen op de upgrade.
Richtprijs: € 179,-
Distributeur: Toontrack (toontrack.com)

WARM AUDIO WA-MPX

BUIZEN-PREAMP UIT DE FIFTIES

Het nieuwste apparaat van Warm Audio is een kopie van een Ampex 351 taperecorder waaraan de namen Les Paul, Elvis, Bing Crosby, Roy Orbison maar ook Kurt Cobain, Amy Whinehouse, Mark Ronson en Black Keys verbonden kunnen worden. Er zijn twee versies: de WA-MPX en de stereo WA-2MPX. In beiden doen drie buizen per kanaal het vintage werk, vergezeld door speciale CineMag trafo's.

Een stevige dosis gain is beschikbaar net als genoeg warme 50's buizensound. De Tone knop geeft een andere kleuring door impedantievariatie en tape saturation zorgt voor non-lineaire harmonische vervorming.
Richtprijs: € 839,-/€ 1.489
Distributeur: Pro Media Connect (warmaudio.com)

ANTELOPE ZEO

MUZIEK STREAMEN IN STUDIOKWALITEIT

Zeo is een draagbare dac met koptelefoonversterker die met iOS, macOS en Android werkt. Digitale audio komt binnen via de usb-c aansluiting en op de mini jack connector sluit je oordopjes of hoofdtelefoon aan. Het heeft de befaamde Antelope 64 bit AFC digitale clock, 130 db dynamiekbereik en maximaal 32 bit pcm en DSD128 Dop afspeelkwaliteit. Sample rates tot 384kHz worden ondersteund. Voor de analoge versterking is er een Dual Ricore versterker en de output is geschikt voor hoofdtelefoons met alle mogelijke impedanties. Dankzij dat alles levert de Zeo geluidskwaliteit op hetzelfde niveau als hun studioapparatuur. Ideaal voor audiostreaming of mixbeoordeling op topniveau on the go.
Richtprijs: € 250,-
Distributeur: Antelope (antelopeaudio.com)

AVID PRO TOOLS MTRX II

ALLES IN EEN

Avid presenteert de Pro Tools MTRX II interface met lekker veel digitale in- en outputs, ruime routing matrix en betere monitoring met monitor kalibratie. Het gaat om een 2 HE chassis dat je middels kaarten kunt upgraden, bijvoorbeeld de Thunderbolt 3 kaart. Het kan de grootste muziekproducties aan en het werkt naast met Pro Tools ook met andere daws. Aan boord zien we onder meer 64 DigiLink I/O kanalen, 256 Dante-kanalen en 64 MADI-kanalen.
Richtprijs: NNB
Distributeur: Amptec (avid.com)

SONTRONICS SATURN 2

VEELZIJDIGE TOPMICROFOON

Het Britse Sontronics heeft een opvolger voor de Saturn, de Saturn 2. 9 karakteristieken zijn via de controller op de mic selecteerbaar, er is een padswitch en een tweestanden hpf. Hoge gevoeligheid, minimale ruis en een zijdeachtige roll-off in het hoog bepalen de sound. De door producers Flood en Alan Moulder mede-ontwikkelde mic valt op door zijn zeer warme, buizen-achtige sound. Volgens het merk is de levenslang gegarandeerde mic geschikt voor vele toepassingen zoals vocalen (spraak, zang en koren), akoestische gitaar, gitaarversterkers, blaasinstrumenten, strijkinstrumenten, percussie/drums en als overhead-/roommicrofoon.
Richtprijs: € 1.670,-
Distributeur: Hyperactive Benelux (suntronics.com)

NEUMANN KH 120 II

NIEUW, RECHTER EN KRACHTIGER

Neumann komt met een nieuwe versie van de al zeer goede en populaire KH 120 studiomonitor, die het merk in 2010 introduceerde. De verbeterde versie II is voorzien van krachtiger versterkers, heeft een rechtere weergave die in het laag verder doorloopt en een betere dsp die meteen 'room calibration' voor zijn rekening neemt. Er is ook een model met Ravenna- en Dante-capaciteiten.
Richtprijs: € 899,- p/s
Distributeur: Neumann Sennheiser Benelux (neumann.com)

De AI sequel

Sounds en beats maken en text-to-audio

De loungemuziek die je in restaurants hoort zal zonder twijfel in no time een AI-product worden. Maar hoe kan je AI juist ook creatief inzetten? Twee edities geleden, in Musicmaker 493, hebben we een eerste stap gezet met tips over aanpak en software. In dit vervolg gaan we in op het maken van sounds en beats met behulp van AI en wat er gebeurt als je je laptop tekstueel opdrachten geeft om muziek te maken: text-to-audio.

Een onderzoek door Music Industry Research bureau Ditto naar de houding van muzikanten tegenover het gebruik van AI geeft aan dat nu al bijna 60% van de muzikanten en producers al eens AI heeft ingezet voor hun producties. Op Musicmaker.nl kan je alles over dat onderzoek lezen. Zo'n hoog percentage is misschien verrassend, maar het is natuurlijk zo dat AI-plugins voor compositie en processing al enige tijd bestaan. Ook 'intelligente' online mastering-diensten zijn al een gevestigde waarde, bijvoorbeeld.

OpenAI – het bedrijf achter ChatGPT – lanceerde al in 2020 het Jukebox platform, waarmee je muziek kunt maken in een bepaalde muziekstijl of artiest. De resultaten zijn in technisch opzicht fascinerend, maar tegelijk *crunchy*, storend lo-fi en in muzikaal opzicht nogal onsamenhangend. Niemand zal geloven dat zo'n song echt van een bepaalde, bekende artiest afkomstig is. Kort geleden werd de technologie achter de Stable Diffusion image generator omgekat voor audio: Riffusion. Dat systeem trainde een neuraal netwerk met spectrogrammen (visuele voorstellingen van geluid). Daardoor was de AI in staat om nieuwe spectrogrammen te bedenken op basis van tekstinput. Die spectrogrammen werden vervolgens weer in audio omgezet: text-to-audio.

Patten

Complete songs zijn met Riffusion nog niet mogelijk, maar wel een collectie korte loops waarmee je langere stukken kunt maken die gebaseerd zijn op subtiele variaties op de oorspronkelijke input. Intrigerend, maar nog niet echt overtuigend. Toch zijn er artiesten die het gebruiken als inspiratiebron, zoals Patten (echte naam Damien Roach), die met *Mirage FM* het eerste album maakte dat helemaal gebaseerd is op tekst-to-audio AI-samples. Roach maakte uren opnamen met Riffusion en selecteerde daaruit de beste samples, die dienden als bouwstenen. Uren aan knippen, sequencen, layeren en processen resulteerden in de songs die samen *Mirage FM* vormen. Je zou het een futuristische vorm van crate-digging kunnen noemen!

Beats maken met AI

Audialab is een Amerikaans bedrijf dat in de voorhoede loopt van AI-assisted muziekproductie. Hun eerste plugin, Emergent Drums, is een drummachine die geen kant-en-klare samples of synthese gebruikt, maar drumsounds genereert op basis van kunstmatige intelligentie en machine learning.

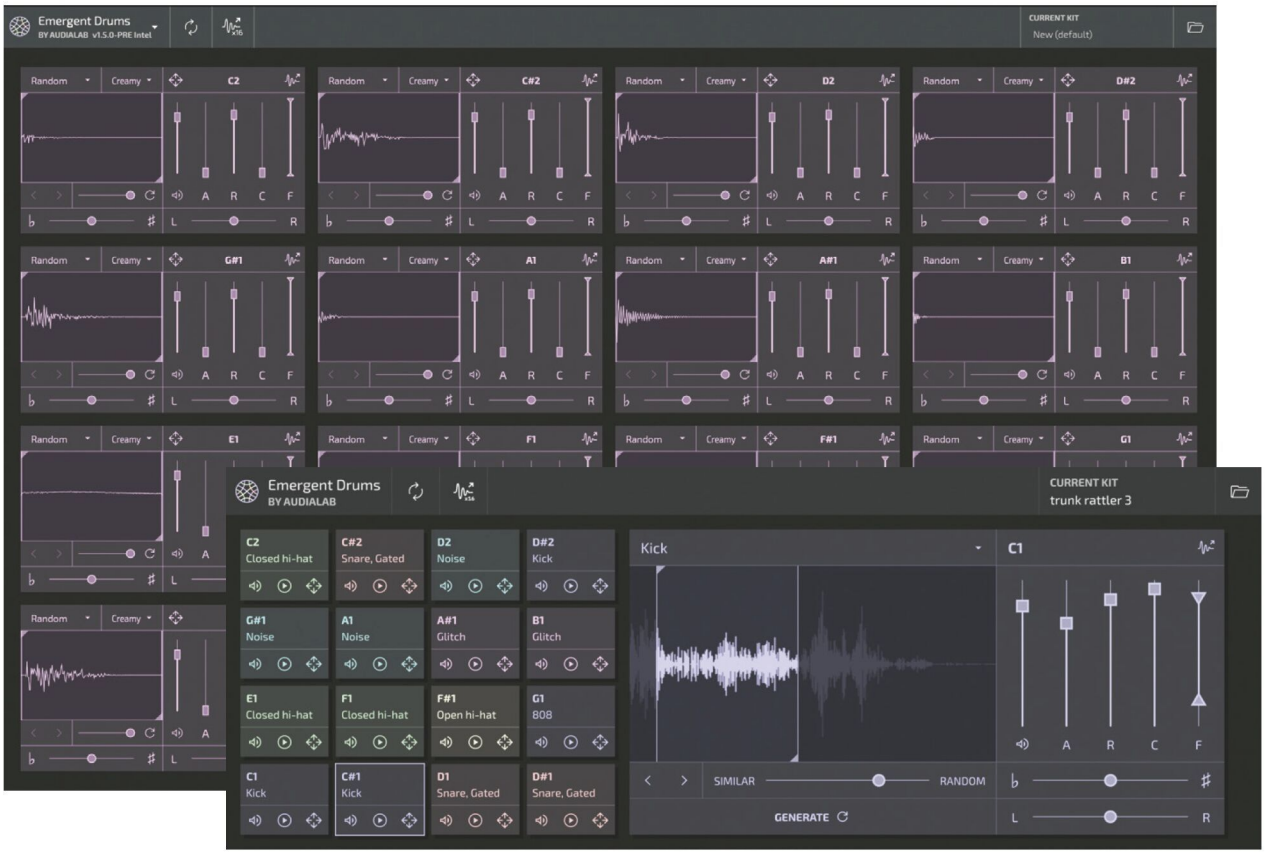

Emergent Drums van Audialab

Het is een van de eerste plugins die gebruik maken van AI-gebaseerde klankopwekking en 's werelds eerste AI-gebaseerde drum-machine.

Emergent Drums werkt met een neuraal netwerk dat is gevoed met tienduizenden bestaande drumsamples. Door de interne structuren in deze audiodata te analyseren, komt de plugin tot zijn eigen concept van hoe een kick of hihat zou kunnen klinken. Op basis daarvan kan Emergent Drums ontelbaar veel variaties genereren van drumsounds als kick, snare, clap, hihats en toms, maar ook minder conventionele percussieklanken. De dataset achter Emergent Drums wordt steeds aangevuld en zelfs de klanken die het zelf bedenkt, gebruikt de AI voor z'n eigen training. Eigenlijk zoals de mens doet: we doen iets, beoordelen het resultaat, combineren dat met wat we al weten en passen onze benadering hierop aan; de 'vliegwielmethode'.

We hebben Emergent Drums uitgeprobeerd en zijn behoorlijk onder de indruk geraakt van het onderliggende concept. Maar het is op dit moment nog geen 100 procent vervanging voor een ruime collectie aan samples. Het is wel een perfecte aanvulling op zo'n samplecollectie. Tijdens onze eerste periode met de plugin viel het merendeel van de gegenereerde samples in categorie crunchy/digitale lo-fi (typisch voor AI). Afhankelijk van je muziekstijl is daar niks verkeerds aan; het past bijvoorbeeld perfect bij diverse dancestijlen.

Creamy

Sinds die versie is er een nieuw algoritme toegevoegd dat 'Creamy' heet – het oorspronkelijke algoritme heet natuurlijk Crunchy. Creamy produceert veel organischer en cleanere sounds. Het verschil is aanzienlijk en hoewel een hoop klanken niet per se lijken op met een microfoon opgenomen akoestische drums, staan ze hun mannetje tegenover gesynthetiseerde percussie. Vaak zijn het interessante sounds die voor talloze toepassingen bruikbaar zijn. Emergent Drums excelleert in punchy claps en rimshots, maar ook gruizige percussie en hihats steken in positieve zin af. Ook leuk zijn de ongewone, glitchy en noisy samples die het prima doen in meer experimentele muziek.

Emergent Drums is natuurlijk niet de eerste plugin met AI. Al een paar jaar zien we allerlei productietools met AI, zoals iZotope Neutorn 4 voor mixassistentie, en Focusrite Fast Collection bevat intelligente technologie voor eq, compressie, limiting. Zelfs voor de optimale reverb wordt hier AI gebruikt. Meer AI-plugins hebben we behandeld in ▶

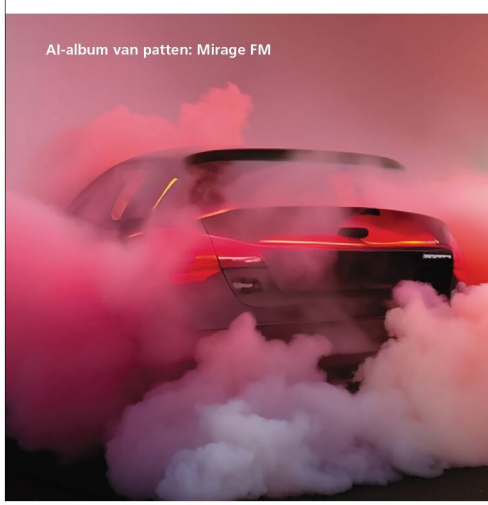

AI-album van patten: Mirage FM

Software als Audialab Emergent Drums functioneert vooral als aanvulling op bestaande praktijken of alternatief voor beginners

Musicmaker 493. Die vorige generatie AI-plugins is vooral behulpzaam bij het fine-tunen van bestaande sounds. De nieuwe lichting helpt ons om een compleet nieuwe sound te maken.

Achter AI

We spreken met Berkely Malagon, software-engineer en medeoprichter van Audialab, de makers van Emergent Drums. Hij werd naar eigen zeggen per ongeluk ondernemer. Hij begon als gamedesigner en leerde zichzelf de basisbeginselen van AI, data science en machine learning, waarna hij zich ging bezighouden met chatbots en generatieve visuele kunst. Ondertussen rommelde hij in zijn vrije tijd wat aan als muziekproducer; puur als hobby. Het kwartje viel toen hij zich afvroeg of het mogelijk zou zijn om de neurale netwerken die hij voor visuele toepassingen had ontwikkeld op sounddesign toe te passen. 'Als ik die netwerken op audio kan toepassen, hoef ik nooit meer een samplepack te kopen! Dat algoritme kan vierkante beelden genereren door training met andere vierkante beelden. Wat zou er gebeuren als zo'n vierkant een spectrogram zou zijn; een visuele weergave van geluid? Als ik het resultaat dan weer in geluid omzet, zou dat kunnen werken? Het werkte wel degelijk, en dat experiment vormde het fundament voor Audialab.'

Sindsdien hebben ze grote stappen gezet, maar Malagon meldt dat drums nog maar de eerste stap zijn en dat het de bedoeling is om een nieuw tijdperk in sounddesign en productie in te luiden, een soort DALL-E (befaamde AI voor beeldgeneratie) voor sounddesign, zoals hij het uitdrukt. 'We zijn momenteel bezig om het werkbereik van de plugin uit te breiden met modellen voor instrumentklanken, vocals en meer. Binnenkort komen we al met een tool waarmee je elke percussiesound uit je samplecollectie kunt laden, waarna de AI gaat analyseren en vervolgens allerlei variaties op die sound bedenkt. Op die manier ben je niet totaal aan de AI overgeleverd, maar laat je het gewoon een hoop variaties maken op de klanken die jij mooi vindt. Je kunt je voorstellen dat dit erg handig is voor foley/sound-fx, waarbij bijvoorbeeld elke voetstap in een film of video net even anders moet klinken. Met één voetstap op een bepaalde ondergrond krijg je honderd variaties, waardoor het onnoemelijk veel realistischer gaat klinken. Als het allemaal klaar is, kan Audialab je elke sound leveren die je nodig hebt.' Het klinkt nogal hoog gegrepen, maar gezien de overdonderend snelle ontwikkeling van de laatste tijd, zou Malagon wel eens gelijk kunnen hebben.

Google's MusicLM

Microsoft is druk bezig met ChatGPT, Apple laat zich ook niet onbetuigd, maar waar is Google? Nou, helemaal vooraan, want met MusicLM zetten zij een belangrijke stap in muzikale AI. MusicLM is eveneens een platform dat op basis van tekstbeschrijvingen audio genereert. Ze houden hun kaarten op het moment van schrijven nog enigszins voor de borst, maar er zijn wel al allerlei voorbeelden van de MusicLM-output gepubliceerd. Volgens Google is hun systeem duidelijk superieur als het gaat om geluidskwaliteit en getrouwheid aan de ingetikte instructies. De resultaten die momenteel te

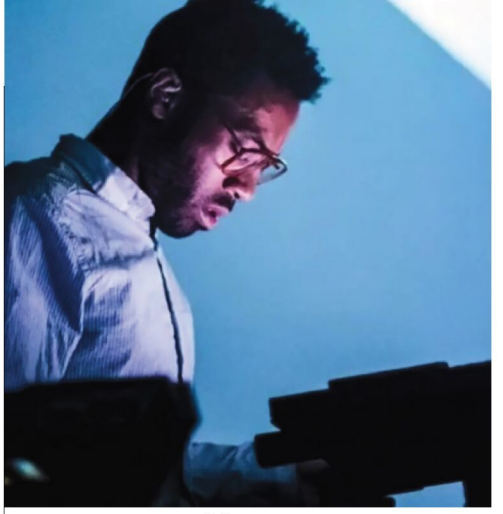

Patten

beluisteren zijn, zijn inderdaad duidelijk beter dan wat de concurrentie weet voort te brengen.

MusicLM onderscheidt zich met name in hoe intelligent het met de geschreven instructies omgaat. Bijvoorbeeld op basis van de instructie *'A fusion of reggaeton and electronic dance music, with a spacey, otherworldly sound. Induces the experience of being lost in space, and the music would be designed to evoke a sense of wonder and awe, while being danceable.'* Het resultaat? Een uptempo mengvorm van reggaeton en edm, inclusief tintelende synth-arpeggio's en zelfs een robotachtige zanglijn. Behalve genre en instrumentarium, kan MusicLM ook de vaardigheid van de muzikant en de atmosfeer van een bepaalde plek integreren of zelfs melodieën bedenken op basis van een geneuried of gefloten wijsje. Op Musicmaker.nl vind je de voorbeelden!

Kunstmatig praktisch

Allemaal fascinerende, *disruptive* platforms in de voorhoede van de technologie, maar over het praktische nut voor de ambitieuze

Patten maakte met Mirage FM het eerste album dat helemaal gebaseerd is op text to audio AI-samples

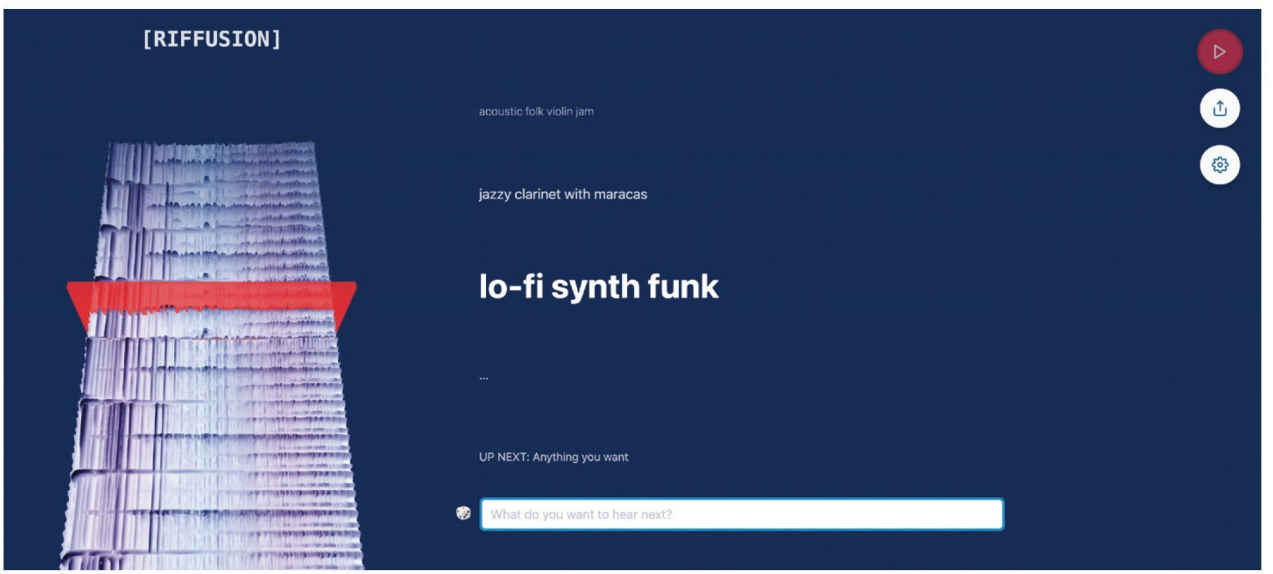

producer valt te discussiëren. Tot dusverre zijn de grootste stappen in muzikale AI gezet in het afleveren van complete muziekstukken. Software die producers ondersteunt bij hun bezigheden is een stuk zeldzamer. Malagon van Audialab heeft daar ook een duidelijk standpunt over: zijn bedrijf staat voor bescherming en *empowerment* van muzikanten. 'We zijn niet stiekem bezig met software waarmee je na een knopdruk een complete song voorgeschoteld krijgt. Dat interesseert ons niet. Wat we wel willen, is sounddesigners voorzien van krachtige tools voor hun werk. Als we met sounddesigners spreken, zeggen die meestal: "Geweldig, zo hou ik meer tijd over om een idee vorm te geven in plaats van allerlei elementen van de grond af op te moeten bouwen." Vaak kost het hen veel tijd om diep in een drumsound te duiken. Met onze software kunnen ze meteen gaan finetunen en bijvijlen met een sound die al ongeveer klopt met hun uitgangspunten.'

Dat is misschien niet voor iedereen het ideaal – de zoektocht naar dé sound kan ook erg inspirerend zijn – maar software als Emergent Drums functioneert vooral als (tijdbesparende) aanvulling op bestaande praktijken of als alternatief voor beginners. Gezien de fenomenale recente ontwikkelingen in AI word je al snel opgewonden over wat voor tools er allemaal mogelijk zouden zijn. Een synth die via een neuraal netwerk patches maakt op basis van tekstbeschrijvingen? Een effectplugin die elke gewenste song in je collectie analyseert en op basis daarvan die galm emuleert die je zelf maar niet te pakken kunt krijgen? Of wat dacht je van een daw die van je werkmethode leert en op basis daarvan suggesties doet om je sneller en effectiever te laten werken? **Audialab.com**

Google zet met MusicLM een belangrijke stap in muzikale AI

LEES, LUISTER EN KIJK VERDER OP MUSICMAKER.NL

WEBARTIKEL Bijna 60% van de muzikanten gebruikt al AI
ARCHIEF Je computer als schrijfpartner (pdf uit Musicmaker 493)
AUDIO GoogleLM gegenereerde songs
VIDEO Top 10 AI Generated Songs
VIDEO A.I. writes song in the style of MUSE
Musicmaker.nl

> Een drumkit maken met Audialab Emergent Drums

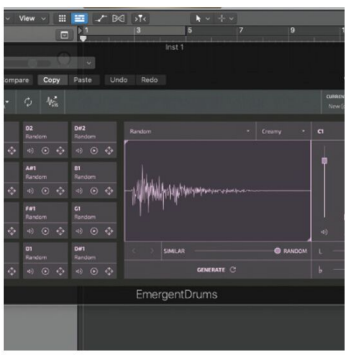

1 Na openen van Emergent Drums zie je een venster dat iedereen die wel eens met een drummachine heeft gewerkt bekend zal voorkomen. Links zestien pads, elk met knoppen voor mute, play en de optie om een sound toe te wijzen. Rechts een editorvenster om het sample te bewerken.

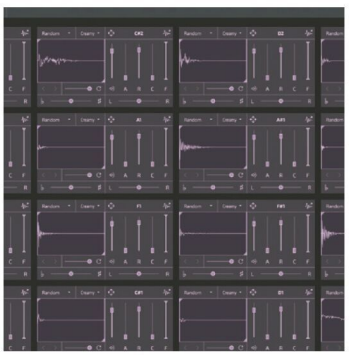

2 Via het hoofdmenu bovenaan kun je kiezen voor Compact of Groot. In het laatste geval zie je alle zestien samples in detail. In elk samplewindow zijn regelaars voor attack, release, gain en filter aanwezig. Verder pitch- en pan-slider plus de golfvormweergave.

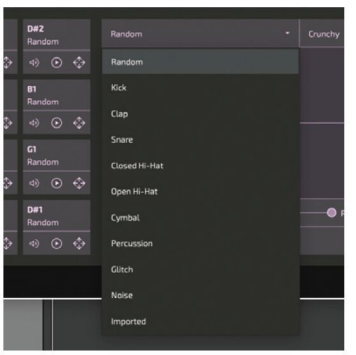

3 Terug naar de compacte weergave zie je onder elke geselecteerde sample de Generate-knop, waarmee je nieuwe sounds kunt maken. Hiervoor kun je kiezen tussen de algoritmes Crunchy en Creamy, en in een drop down list bepalen of je een kick, snare, hihat, glitch, noise of iets anders wilt maken.

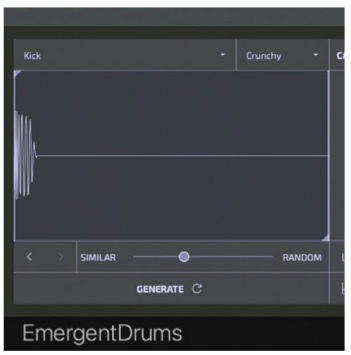

4 Als je een goede sound hebt gevonden maar toch nog wat variaties wilt beluisteren, stel je met een slider (die loopt van Similar tot Random) in hoe sterk er gevarieerd wordt op het uitgangspunt. Door variaties aan verschillende pads toe te wijzen, kun je een kit met enkel variaties op dezelfde sound samenstellen voor meer realisme en levendigheid.

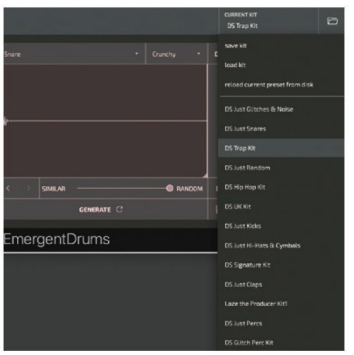

5 Emergent Drums heeft, zoals het een echte drumcomputer betaamt, ook een collectie presetkits en je kunt ook een preset met bestaande samples samenstellen. De vraag is of dat nu is waarvoor je zo'n plugin koopt! Leuker is het om in een klap (met de pijlen bovenin), in één keer nieuwe sounds voor alle slots te genereren. Beluister ze en stel je kit samen met de beste sounds.

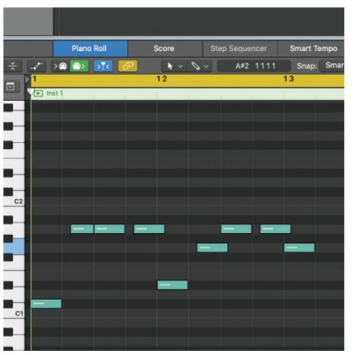

6 Zodra je zestien sounds hebt waarover je tevreden bent, kun je patronen programmeren via midi. Alternatief kun je de sounds via drag & drop als audiofiles exporteren voor gebruik in andere plugins. Emergent Drums zelf heeft meerdere outputs, dus je kunt de sounds afzonderlijk processen in je daw.

STRAK IN HET PAK

Javatar is een tweede merk van Homestead gitaren. Zoals de naam al doet doorschemeren is het bedrijf gevestigd in Heemstede. De gitaren worden in Nederland ontworpen en volgens zorgvuldig opgestelde specificaties op Java vervaardigd, door een familiebedrijf dat al vanaf 1959 gitaren bouwt. De naam Javatar is dan ook een samentrekking van Java en guitar.

Tekst: Hein van Dongen

De duurdere modellen van Homestead kunnen helemaal worden aangepast aan de wensen van de toekomstige eigenaar. Het is mogelijk bij de houtsoorten, de vorm van de body en allerlei andere features een keuze te maken uit tal van opties. De Homestead gitaren zijn dus in zekere zin te vergelijken met een maatkostuum. Als je de vergelijking doortrekt zou Javatar een confectiepak zijn, zoals natuurlijk de meeste gitaren die je in de winkel koopt. Maar het is geen massaproductie en voor de gitaren zijn de materialen met zorg geselecteerd. Deze nieuwe serie heeft de aanduiding 'Deluxe' en is wat hoger geprijsd. Die naam Deluxe verdienen deze gitaren vooral door een andere houtsoort voor het bovenblad: adirondack sparren in plaats van engelmann sparren. Ook is er een andere pickup aangebracht: een LR Baggs VTC in plaats van de Fishman Sonitore van de basismodellen. Dat leidt tot een prijs van 1180 euro voor de GAC en 1170 voor de DS.

BOUW We haalden de gitaren op in de mooie, stevige meegeleverde gigbag. De eerste inspectie vertelt ons meteen dat we de serienummers 001 en 002 in onze handen hebben. Beide gitaren hebben een mooie en zorgvuldig aangebrachte sunburst lak die verloopt van donker- naar lichtbruin. Hoewel ze een traditionele en beproefde bodyvorm hebben zijn ze visueel wel meteen herkenbaar door de vorm van de kop en de inleg in de toets. Er is overduidelijk niet gekozen voor een gitaar die er van enige afstand uitziet als de zoveelste blonde Martin-imitatie. Het logo van Javatar verwijst naar Java: het is een garoeda, een mythologisch wezen dat half adelaar en half mens is, en dat ook voorkomt in het wapen van Indonesië. Het logo zien we ook terug in de positiemarkeringen, die van tamarinde en (bij de twaalfde fret) parelmoer gemaakt zijn. De body van de gitaar is vervaardigd uit Javaans mahonie en de ebben toets ligt op een eveneens mahonie hals. De gitaren hebben een topkam en zadel van Tusq en de stemmechanieken zijn goudkleurige Grovers. Een slagplaat is optioneel, zonder meerprijs. Verder is de uitvoering van de instrumenten

lijnen het silhouet van de Gibson J-45. Anders dan de Gibsons heeft de Javatar DS een mensuur van 65 cm. De grand auditorium met een cutaway is iets minder diep en heeft een wat kleinere klankkastinhoud, al is hij aan de 'heupen' net wat breder dan de DS. Als je louter op uiterlijk zou moeten selecteren zal dat nog lastig worden. Sommige mensen verwelkomen een cutaway bij een akoestische gitaar als een verstandige innovatie, maar er zijn traditionalisten die er nog altijd van gruwelen. Hooguit zou je kunnen zeggen dat slope-shoulder dreadnoughts wat zeldzamer zijn dan de tegenwoordig door veel fabrikanten gemaakte GAC-modellen.

GELUID Als we gaan spelen en luisteren valt ook op dat de gitaren heel erg verwant zijn. Dat is altijd weer interessant omdat je zo kunt onderzoeken wat die bodyvorm met het geluid, het karakter en de bespeelbaarheid doet. Als je een 'blinde' AB-test doet zal waarschijnlijk iedere toehoorder het verschil tussen beide gitaren kunnen horen. Maar dat is nog iets anders dan er woorden aan geven. De DS heeft een minder dominant laag dan ik verwacht had: hij heeft een sprankelende klank, die nauwelijks lijkt op een J-45. Het bovenblad trilt dat het een lieve lust is. Hij projecteert enorm goed, het geluid vult de ruimte en het lijkt geen moment alsof het geluid 'uit de gitaar' komt. De naklank van de akkoorden en losse noten is overal op de hals indrukwekkend. Ook de GAC klinkt verassend. Het geluid is zeker niet dunner of zachter dan dat van de DS. Projectie en sustain zijn eveneens prachtig. Bij sommige gitaren lijkt de cutaway louter voor het oog te zijn aangebracht omdat de hoge tonen iel en kort klinken of de toets niet comfortabel speelt. Maar deze GAC heeft in de hoogste regionen een zingend en resonant geluid en is ook tot hoog op de hals heel goed bespeelbaar. Verschil in geluid tussen de broers (of zijn het zussen?) is er dus zeker, al is het lastig te benoemen. Maar de overeenkomst is veel groter: de mooie warme toon, het hoge volume, de indrukwekkende naklank. Dat wordt dus nog moeilijk kiezen: beide gitaren klinken zonder toeters en bellen. De afwerking van beide instrumenten is prima in orde en op de vorm van de body na zijn alle uiterlijke kenmerken verder identiek. De dreadnought (DS) heeft een model met 'slope shoulders' en een diepe body en heeft dus in grote anders, maar elk is op zijn wijze subliem. Het LR Baggs piëzo-element op beide gitaren heeft een prima basisgeluid om te versterken en doet zijn werk naar behoren. De volume en klankregelaars zijn bescheiden in het klankgat weggewerkt en goed bedienbaar.

HET WORDT MOEILIJK KIEZEN: BEIDE GITAREN KLINKEN ANDERS, MAAR ELK IS OP ZIJN WIJZE SUBLIEM

CONCLUSIE De naam Avatar kent tegenwoordig iedereen van films, games en allerlei andere gadgets. En dan is er ook al een 'grensverleggende talentenshow' met de naam Avastar. Dan moet de naam Javatar niet moeilijk te onthouden zijn. Met sciencefiction hebben de gitaren niets te maken, ze zijn juist vrij traditioneel. Maar als je eenmaal op een Javatar gitaar gespeeld hebt, zal je behalve de naam ook de kwaliteit en het geluid niet snel vergeten. Tussen hun verre verwanten van andere merken vallen ze niet alleen op door hun uitstraling. Ze horen wat betreft hun afwerking, bouw, speelcomfort en geluid in deze prijsklasse tot het beste wat er te koop is.

JAVATAR DELUXE SUNBURST GAC & DS

Type: grand auditorium met cutaway (GAC), dreadnought slope-shoulder (DS)
Bovenblad: massief adirondack
Zij/achterkant: massief Javaans mahonie
Hals: mahonie
Toets: ebben met parelmoer en tamarinde inleg
Frets: 20
Mensuur: 650 mm
Topkambreedte: Tusq/44,45 mm
Brug: ebben
Zadel: Tusq
Elektronica: LR Baggs Element VTC
Stemmechanieken: Grover
Prijs GAC: € 1180,-, DS: € 1170,- (beide incl. gigbag)
Land van herkomst: Nederland/Indonesië
Distributeur: Homestead Guitars (javatar-guitars.com)

DE STUDIOSTEK VAN...
YOUNGRUBBI

Nadat Ruben Steens in 2015 zijn eerste hiphop mixtape plaatste op Soundcloud is hij hard aan de weg blijven timmeren. Op Codarts ontwikkelde hij het unieke geluid van 'YoungRubbi', een eclectische mix van punkbeats en trap-bangers. Volledig uniek, en perfect passend in de onzekere maatschappij van vandaag.

Tekst en foto's: Wiebe Vos

MIJN STUDIO 'Ik heb echt heel veel geluk met deze plek. Het is niet makkelijk om in hartje Rotterdam een kamer te vinden die ook nog gebruikt kan worden als thuisstudio zonder dat mijn huisgenoten hier al te veel last van hebben. Als ik in sessies zit met andere artiesten en ik zet mijn monitors aan is de eerste reactie vaak 'wow ik had niet verwacht dat de akoestiek in deze kamer zo goed is!' Door alle gekke hoeken en ramen zou je denken dat het geluid alle kanten op gaat, maar dat valt dus best mee. Ondanks dat ik veel mooie gear heb, vind ik dat eigenlijk nog niet eens het belangrijkste in mijn studio. Het gaat vooral om de sfeer. Deze kamer is mijn wereld en in deze cocon ben ik in staat om de beste muziek te maken. Ik heb de studio volgehangen met artwork dat mij inspireert. Zo zie je hier inspiratie voor mijn aankomende album 'Draadjesvlees' en hangen er achter de bank posters van albums die mijn sound gemaakt hebben tot wat het nu is. In deze ruimte kan ik urenlang verdwijnen in de muziek en creëren vanuit de puurste vorm van mezelf.'

MIJN WERKWIJZE 'Een track begint bij mij altijd met een concept. Vaak schrijf ik een stuk tekst over iets waar ik mee zit of iets wat onderwerp van gesprek is in de maatschappij. Ik moet het dan gewoon van me afschrijven, je kunt het zien als een vorm van therapie. Als ik echt getriggerd word door de tekst begin ik aan het productieproces in Logic Pro. Ik check een paar nummers op Spotify ter inspiratie, doe mijn interface aan, speel en paar noten op mijn midi-keyboard en begin gewoon met produceren. Dit produceren, zonder te veel na te denken, is voor mij echt the way to go. Wanneer de ruwe versie van de track klaar is en het idee me nog steeds zo excited maakt als toen ik het bedacht kan ik naar de techniek gaan kijken. Ik laat mijn tracks altijd door anderen mixen en masteren, vooral omdat ik denk dat zij het beter kunnen, maar ook omdat ik me op deze manier volledig kan focussen op de geloofwaardigheid en grotere visie van de track. YoungRubbi is mijn eigen universum waarin ik ook eindverantwoordelijk ben voor het artwork en de videoclips. Soms is het allemaal best veel en zou het slim zijn om dingen af te staan aan anderen, maar om eerlijk te zijn werkt het op deze manier perfect. Ik wil betrokken zijn bij alles wat met YoungRubbi te maken heeft en wil dat mensen het echt voelen. Pas dan kan ik echt tevreden zijn.'

MIJN TIPS 'In mijn omgeving merk ik dat veel artiesten veel geld uitgeven aan gear en plugins waarvan ze denken dat ze het nodig hebben om goede muziek te maken. Natuurlijk kan dit heel erg helpen. Ik denk alleen dat het vooral belangrijk is dat je eerst de ins en outs van de plugins in je DAW leert. Een programma als 'Logic' heeft

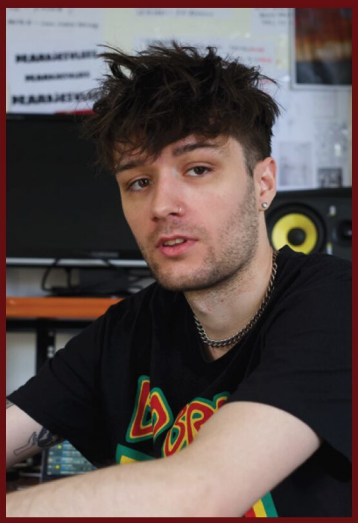

Ruben Steens (1998) komt uit een muzikaal gezin en werd al op vroege leeftijd geïntroduceerd aan uiteenlopende stijlen en muzikanten. Op zeventienjarige leeftijd zette hij zijn eerste mixtape op Soundcloud voordat hij begon met zijn studie aan Codarts en de lancering van zijn alias YoungRubbi. In 2022 trad hij samen met zijn live band op bij 3 voor 12 radio. Zijn debuutalbum 'Draadjesvlees is afgelopen maand uitgebracht via het label Reborn Punks.

een geweldige stock reverb en equalizer. Als je dit eenmaal onder de knie hebt kun je op zoek gaan naar plugins die je daadwerkelijk nodig hebt, op deze manier geef je je geld ook aan de goede dingen uit! Daarnaast kan het je een enorme creatieve boost geven wanneer je instrumenten die je niet kan bespelen in je producties verwerkt. Ik kan bijvoorbeeld totaal geen gitaar spelen, maar ik gebruik de gitaar wel in mijn producties als samples. Ik pak mijn gitaar, speel een random noot, neem het op met mijn microfoon en bewerk het zo tot het 'eigen' klinkt en niet eens meer te herkennen is als gitaar. Om creatief te zijn hoef je eigenlijk helemaal niet per se een instrument te kunnen spelen, het duurde een tijdje voordat deze schakel switchte in mijn hoofd. Gebruik instrumenten en effecten op manieren waarvoor ze niet bedoeld zijn. Op deze manier klink je altijd net even wat anders dan die andere artiest. Dat in nou juist waar YoungRubbi in de essentie voor staat.'

MIJN FAVORIETE GEAR

TASCAM TA-1VP VOCAL PROCESSOR

'Ik heb deze auto-tune gekocht nadat ik een video zag waarin Ronnie Flex deze meenam naar een van zijn optredens. Ik vind het artificiële geluid van deze specifiek auto-tune heel erg mooi. Daarnaast is het tof om een auto-tune te bezitten als hardware in plaats van software.'

LOGIC PRO

'Ik heb altijd in Logic Pro gewerkt en heb er inmiddels een workflow in gevonden waarmee ik heel efficiënt kan werken. Daarnaast zijn de stock plugins zo goed dat je nauwelijks plugins van andere ontwikkelaars hoeft te kopen.'

AKG – C214

'Deze mic was best een investering voor me, haha! Alle vocalen die je op 'Draadjesvlees' hoort zijn opgenomen via deze microfoon. Alleen al om die reden heeft deze AKG een speciaal plekje in mijn hart.'

KRK – ROKIT 5

'Deze studiomonitors zijn erg populair onder producers, en terecht! Ze worden super veel gebruikt voor hiphop en andere muziek die erg bass-heavy is. Ik raad ze aan iedereen aan!'

FOCUSRITE SCARLETT+ 2 PRE

'Deze audio-interface is het hart van mijn studio. Ik heb binnen no-time mijn gitaar ingeplugd en kan heel gemakkelijk het volume van mijn monitors aanpassen.'

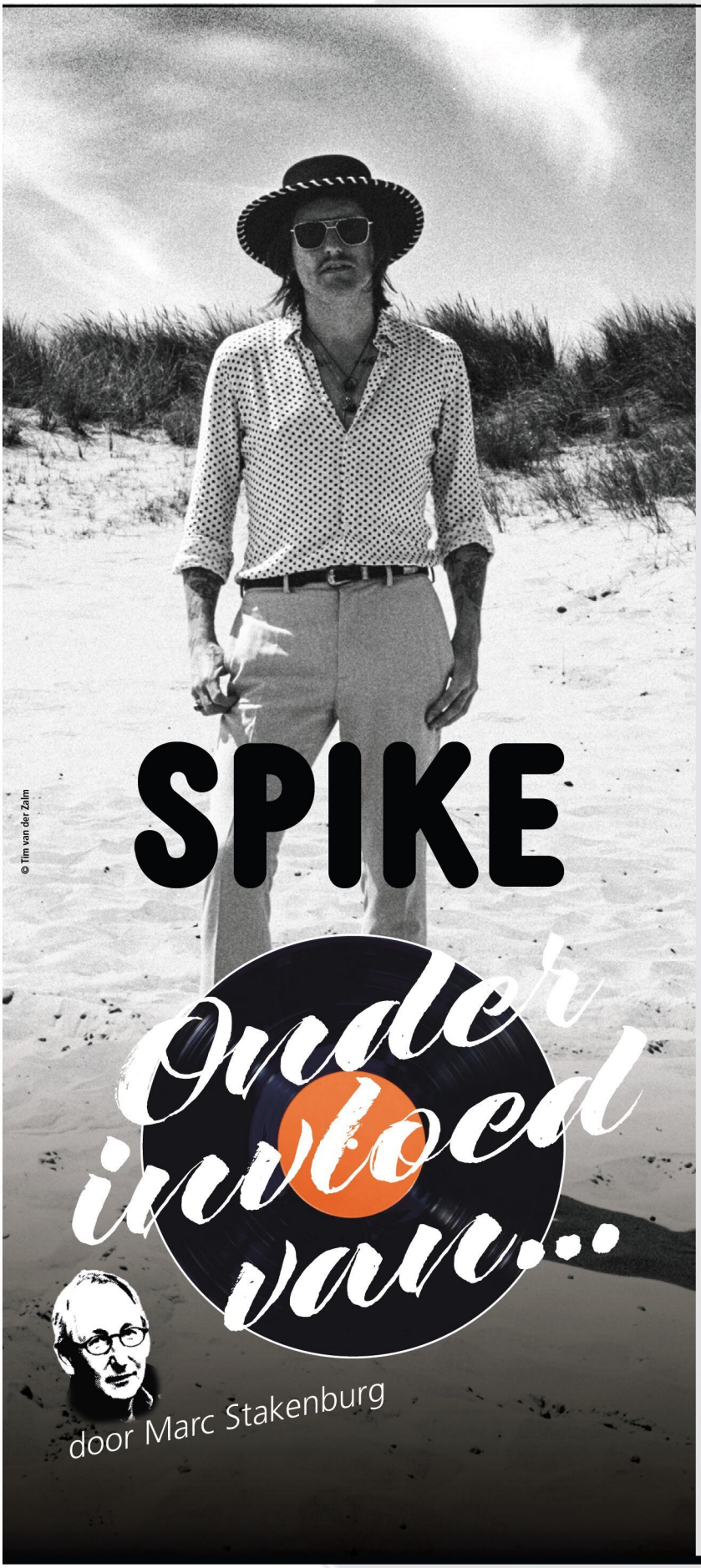

© Tim van der Zalm

Gitarist/zanger Spike is een veelzijdig muzikant. Behalve met zijn eigen band DI-RECT was hij actief met zijn sideproject The Deaf. Hij treedt op met verschillende orkesten, zit in muzikale tv-programma's en was actief als DJ. Sinds 2001 scoorde hij talloze hits met als laatste succes How my heart was won. De albums die Spike hebben geïnspireerd zijn van net zo veel markten thuis.

Ennio Morricone

Once Upon A Time in the west (1968)

'Uiteraard de soundtrack van de film. Het thema werd gedraaid op de uitvaart van mijn oma. Ik was toen 9 of 10. Ik vroeg aan mijn vader waar dat vandaan kwam en hij zei ja dat is uit een film. We hebben de film toen bekeken, en die was natuurlijk veel te lang voor zo'n jong jongetje, maar toch kwam die zo ongelooflijk hard binnen. Op het eind zit die shoot down, the grand duel tussen Frank en Harmonica. Dat was de eerste keer dat ik een elektrische gitaar

hoorde die dwars door me heen sneed. Die TENG TANG gitaar, dat grote, scherpe geluid dat zo kenmerkend is voor de Spaghetti Western Sound. En dan die prachtige orkestrale arrangementen eromheen. Later kwam ik erachter dat elk van die filmpersonages hun eigen terugkerende muzikale thema heeft. Die muziek is echt de backbone van de film. Maar die gitaar, die gitaar! Iets later hoorde ik The Shadows met een soortgelijke gitaarsound en toen dacht ik echt wel: Ja, ik moet gitaar gaan spelen.'

Beatles

Blue album (1967)

‘De eerste band waar ik echt fan van was, zo op mijn elfde. Posters aan de muur, alle platen. Ik ging met mijn moeder naar de rommelmarkt en vond deze verzamelaar. Hij lag in een bak onder de tafel en dat was de eerste Beatlesplaat die ik kocht. Er ging voor mij zo’n wereld open. Die kwaliteit van liedjes is zo ongelooflijk knap. Later ben ik die nummers gaan uitzoeken om het te kunnen spelen. De muziek klinkt heel toegankelijk, maar toen merkte ik hoe complex het in elkaar zit en hoe vernuftig de arrangementen zijn opgebouwd. Daar heb ik wel inspiratie uitgeput. Je wilt iets schrijven dat beklijft, maar je wil ook iets toevoegen waardoor het spannend is om naar te luisteren. Toen ik die Beatles hoorde op mijn elfde raakte het me en dat doet het nog. Zo’n *Magical Mystery Tour*, de euforie waar het mee begint. Die heerlijke drive zit er ook in, gecombineerd met de coolheid van John Lennon. Van de andere kant is het ook zo conservatief Engels allemaal, heeft het wat truttigs. Dat geldt dan voor veel

van die McCartney liedjes. Heerlijk. De eerste keer dat ik *A day in the life* hoorde, ik dacht dat ik een psychose kreeg. Ik vond het dood, doodeng. Het begint met zo’n serene melodielijn I read the news today, oh boy. Dan typisch McCartney: Woke up, fell out of bed, en vervolgens het orkest dat helemaal ontspoort. Ik vond het angstaanjagend, echt.’

Dead Moon

Alive in the Unknown (2002)

Punk is voor mij ook heel bepalend geweest voor de muzikale weg die ik heb afgelegd. Via mijn oudere zus die Nirvana grijs draaide en The Pixies, The Smashing Pumpkins. Via Nirvana naar de punk Pennywise, Heideroosjes. Ik was toen geen virtuoos gitarist. Clash, Ramones ja dat zijn drie akkoorden. Ik kwam niet echt energie tekort en dat kon ik mooi kwijt bij het gitaarspelen in een schoolbandje. Het is de rauwe energie, de simplicity die veel bij me losmaakte. Later werd ik meegenomen door een hardcore Dead Moon fan naar hun concert. Ze speel-

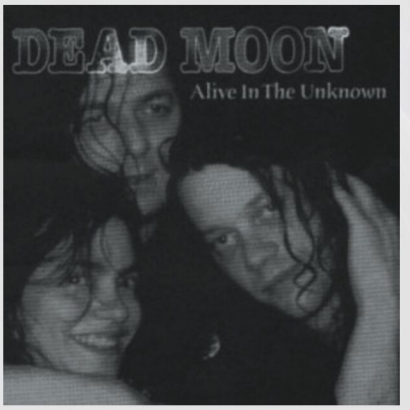

den in een klein gruizig zaaltje in Den Haag en ik wist niet wat ik moest verwachten. Ze komen op met zijn drieën, kaarsje aangestoken, dus het had ook wel iets van een macaber ritueel. Het greep me meteen, heel echt en heel puur. Het heeft me aangespoord om naast de bestaande band nog een project op te zetten en dat werd The Deaf. Ik ben altijd wel geïnspireerd door de jaren ’60 garagebandjes, The Kinks, The Who, Q 65. Bands die ruig speelden. The Deaf is eigenlijk een ode aan dat alles en Dead Moon. Ze waren al ergens tegen 70 jaar toen ik ze live zag. Speelden 200 keer per jaar, deden alles al zelf sinds de jaren 60, busje rijden, uitladen. Do it yourself!

Arcade Fire

The Suburbs (2010)

‘Ik heb me nooit proberen te beperken in verschillende stijlen. Arcade Fire heb ik altijd wel een spannende band gevonden. Toen deze plaat uitkwam en wij een keer bij Chiel op de radio waren, moesten we een cover uit de Mega Top 50 spelen. Ik kwam toen *We used to wait* tegen, Jesus

wat een waanzinnige song. Wat een waanzinnige tekst. Dat was een periode waarin ik merkte dat vrienden van vroeger ouder werden. Je kijkt terug op een periode waarin alles onbezorgd was. Je gaat richting de 30 en komen ineens levensvragen op als wil ik vader worden? Kan ik dit voor altijd blijven doen, wil ik dat? Relaties van vrienden die uitgingen. Die plaat kon dat duiden, gaf dat een geluid als in melancholie Het leven in de suburbs de buitenwijken en de vergankelijkheid daarvan. Wat ik gaaf vind aan deze plaat, en ook aan de band, is dat het alle muren van een hokje weggumt. Net als de Clash niet alleen maar punk is maar ook disco en reggae, zo laat Arcade Fire zich ook niet in een hokje stoppen. Op dat album staat geen enkel slecht liedje en alle regeltjes worden overboord gegooid. Dát, met een thema van de plaat wat op dat moment erg van toepassing was op mijn leven. Het is ook bepalend geweest voor de route die we vervolgens met DI-RECT zijn ingeslagen.’

Spinvis

Tot Ziens, Justine Keller (2011)

‘Mijn favoriete plaat van Nederlandse bodem ooit. Vanaf het eerste album wist hij al een wereld te scheppen die ik nergens anders op plaat hoorde. Hij wist de schoonheid van literatuur, van poëzie, in zijn liedjes over te brengen. De wonderlijke zinnetjes waar hij mee komt, de onsamenhangendheid. Je wordt als luisteraar gedwongen mee op reis te gaan, doordat het zo fragmentarisch is. Die collages van zinnen dwingt je om je open te stellen, wat wekt het bij jou op? Mijn vriendin Bella stuurde

mij deze plaat via de mail met een downloadlink nog voor die officieel uit was. We hadden toen nog geen relatie maar ik kende haar al jaren. Dat was een efficiënte versiertruc. We waren alle twee verliefd op die plaat en vervolgens sloeg er tussen ons een vonk over. Die plaat is heel belangrijk geworden. We kregen een kindje dat te vroeg werd geboren. Dat was ingrijpend en het liedje *De grote zon* zong ik toen steeds voor mijn dochtertje. Dat gaf een bepaald vertrouwen. Dus behalve dat ik het een steengoede plaat vind, is het ook een dierbare plaat.’

COMPACTE ALLESKUNNER

De Zoom G2 Four effectprocessor is vernieuwd en heeft de look gekregen van de grotere G6 en G11 vloerprocessors. Laten we eens zien wat hij te bieden heeft op het gebied van sounds en gebruiksvriendelijkheid.

Tekst: Steven Faber

In de lijn met Zoom multi-effectprocessors is de G2 Four de een na kleinste. Hij is er in twee versies: met en zonder expressiepedaal. We testen hier de versie met, de G2X Four. Deze is uitstekend te gebruiken als standalone vloerprocessor. Dat kan de G2 Four ook, maar die zou je ook op je pedalenplank kunnen zetten voor bijvoorbeeld modulatie- en ruimtelijke effecten. Beide units kunnen ook als usb-audio-interface dienst doen, waarmee je gitaarpartijen rechtstreeks op je computer kunt opnemen.

De behuizing van de G2X Four is strak vormgegeven en heeft de koolstofvezellook die we ook bij de G6 en G11 zien. Met drie metalen voetschakelaars kun je presets selecteren. Een vierde brengt je in het menu, waar je met de knoppen voor links, rechts, onder en boven doorheen kunt scrollen. Het scherm geeft weer wat je doet en instellingen kun je aanpassen met de vier encoders (draaiknoppen) eronder. Zit je niet in het menu, dan werken deze voor de globale EQ (lo, mid, hi) en volume. Het expressiepedaal is standaard ingesteld voor volume, maar afhankelijk van de preset kan je 'm ook gebruiken voor pitch, rotary of wah. De aansluitingen zijn overzichtelijk met een ingang, aux-ingang, twee uitgangen (stereo), een hoofdtelefoonaansluiting, usb en voeding. De juiste adapter wordt meegeleverd.

PIJLKNOPPEN Je zet het pedaal aan met een schakelaartje naast de voedingsaansluiting. Vervolgens vraagt het scherm je te kiezen of je het pedaal met gitaarversterker of als line-out gebruikt. Na deze keuze kom je bij de presets. Je ziet er steeds drie op je scherm, die je selecteert met de drie voetschakelaars. Je kan door alle 300 presets scrollen met de pijlknoppen. De eerste 250 zijn gevuld door Zoom (maar kun je wel

aanpassen), patches 251 tot 300 zijn leeg en kun je zelf samenstellen en opslaan. En voor dat opslaan hoef je niets te doen dankzij de 'auto safe'-functie die er voor zorgt dat alle wijzigingen vanzelf bewaard blijven. Vind je dat niet fijn, dan kun je dit ook uitzetten. Door op de schakelaar tussen de vier pijlknoppen te drukken kom je in een preset, die bestaat uit acht blokken. Naast de vaste blokken voor het expressiepedaal en de metronoom (met taptempo, die ook invloed heeft op bijvoorbeeld delays) kan je er zes vullen met effecten en versterkers. Steeds zie je er drie tegelijk in beeld en deze kun je aan en uit zetten met de drie voetschakelaars. Zo kan je snel een preset aanpassen om bijvoorbeeld naar een solosound te gaan. De effecten en versterkers zijn overzichtelijk per groep ingedeeld (drive, compressie, reverb, modulatie, amp, etc.) en bevatten naast standaard effecten als 'TS Drive' ook meer exotische types zoals een 'particle' reverb (een aanzwellend geluidspalet), stepfilter en detune. Ook kan je een looper en drummachine kiezen. De volgorde waarin je de effecten en versterkers zet is helemaal vrij en kun je ook altijd aanpassen.

Het duurt niet lang voor je door hebt hoe de G2X Four werkt, zo eenvoudig en logisch zit hij in elkaar. De titel van de fabriekspresets

HET DUURT NIET LANG VOOR JE DOOR HEBT HOE DE G2X FOUR WERKT

verwijzen allemaal naar een song en omvatten veel verschillende stijlen en artiesten. Sommige sounds klinken behoorlijk goed, andere lijken wat over the top of kunstmatig. Dat laatste kom je vooral tegen bij de extremere instellingen. Zo zijn er genoeg goed klinkende leadsounds, maar metalsounds met flinke midscoop zijn minder natuurgetrouw.

Ook het zelf samenstellen van geluiden gaat eenvoudig. Dit werkt het best door eerst de versterker te kiezen en vervolgens effecten toe te voegen. Vergeet ook het expressiepedaal niet. Dit zit standaard als laatste in de keten, maar als je 'm als wah gebruikt, kun je 'm beter voor de versterker zetten. Mooi detail hierbij is dat als je de wah uitzet (hij heeft een schakelaar in de 'heel up'-positie) hij gelijk weer werkt als volumepedaal.

CONCLUSIE De Zoom G2X Four is een stevige en compacte vloerprocessor met veel mogelijkheden, die zowel live als thuis te gebruiken is. Verwacht voor deze prijs geen boetieksounds, maar adequaat is hij zeker. Voor ons blonk hij uit als oefenapparaat omdat je alle mogelijke sounds plus een looper en drummachine onder handbereik hebt. Daarbij is het met een hoofdtelefoon op geen probleem als de klanken wat zijn aangedikt met wat meer gain en reverb. Met de beschikbare effecten en versterkers kun je niet alleen vrijwel alle klassieke sounds benaderen, er zitten ook genoeg bijzondere effecten in om creatief aan de slag te gaan met het maken van eigen sounds.

ZOOM G2X FOUR

Type: multi-effectprocessor
Versterkers: 22 versterker/cab simulaties met multi-layer IR's
Effecten: 79 effecten
Geheugenplaatsen: 300
Regelaars: lo, mid, hi, volume
Schakelaars: 1, 2, 3, menu, vier drukknoppen voor menunavigatie, expressiepedaal
Aansluitingen: ingang, stereo uitgangen, usb, hoofdtelefoon
Voeding: 9 volt, meegeleverd
Afmetingen: 7,1 x 27,4 x 15 cm (hxbxd)
Gewicht: 951 gr
A/D-D/A-converter: 24 bit
Bijbehorende software: Handy Guitar Lab for G2 FOUR app beschikbaar voor iOS en Android
Extra mogelijkheden: tuner, looper, 68 ritmepatronen
Richtprijs: € 250,-
Land van herkomst: China
Distributeur: Sound Service (zoomcorp.com0

De puzzel van viool,

dEUS' Klaas Janzoons

© Jelmer de Haas

Na tien jaar stilte kwam dEUS dit jaar met het nieuwe album How To Replace It. Singles 1989 en Must Have Been New zijn niet te kaderen in één genre. Logisch: dEUS' frontman Tom Barman staat met jazzgroep TaxiWars en danceproject Magnus creatief nooit stil. Klaas Janzoons voegt met zijn viool 'die ook prima dient als gitaar' de onmisbare laag toe aan het geluid van dEUS.

Tekst: Willem Kniknie

Een dEUS-show op maandagavond? Het lijkt bij de band nog niet helemaal door te dringen. Op de vraag hoe het met hem gaat antwoordt Janzoons: 'Op deze maandag, na een tour die ondertussen al zeven weken duurt, best goed eigenlijk. Gewoonlijk zit je in de zetel op een avond als deze, maar we spelen voor een uitverkochte zaal.'

Hij wrijft nog eens goed door zijn ogen voordat het interview verdergaat. Tom Barman passeert ondertussen, maar die zit nog niet echt in zijn rol als frontman van dEUS. Barman krijgt de deur naar de kleedkamer niet open: 'Zeg, hoe werkt dit?'. Nadat de tourmanager de deur opent met een pasje en iedereen lacht om de knulligheid van de situatie, keert de rust terug.

Schrijfproces

Toen dEUS in 2019 klaar was met de tour rondom de twintigste verjaardag van het album The Ideal Crash, werd er doorgeschakeld naar schrijven voor het nieuwe album. 'Als band schrijven we demo's in een rap tempo, letterlijk. In de studio krijgt iedereen kort de tijd om een geluid te vinden. Ook al is het niet wat je wilt; na circa vijf minuten gaan we spelen. Als er ook maar iets bruikbaars ontstaat, slaan we dit op en begint het proces opnieuw. Ik kan dit schrijfproces aanraden aan elke muzikant. De focus ligt niet op je geluid en andere

'Deze vrijheid bracht mij op het idee om gitaar te spelen op mijn viool.'

keys en meer

© Jelmer de Haas

Klaas Janzoons links, met strijkstok en viool in de aanslag nadat hij zijn toetsenpartij heeft gespeeld

'Het spelen met stokken ziet er indrukwekkender uit. Het oog wil ook wat.'

details, maar op de compositie. Uiteraard werken we de rauwe opnames uit in de studio tot een nummer. Ik woon naast de dEUS-studio in Antwerpen. Ik kon hierdoor tijdens corona gemakkelijk alleen of in kleine kringen werken aan de muziek voor How To Replace It. Het nummer Faux Bamboo is bijvoorbeeld zo ontstaan.'

'In de studio worden de vele demo's uitgewerkt met talrijke details en effecten. Dit resulteert in ontelbaar veel sporen. Dit alles omzetten naar iets dat goed klinkt op een podium is altijd een uitdaging. Eigenlijk komt het meeste ook nog eens op mijn bord terecht aangezien ik zowel toetsen als viool speel. Dat levert voor mij een flinke puzzel op. Ik speel live op een Korg Kronos waarvan ik het klavier (toetsenbord) kan opdelen in drie delen. Zo kan ik drie verschillende partijen spelen in één nummer. Ook heb ik een pedaal waarmee ik nog extra geluiden die ik in de Korg upload, bedien. Ik zou kunnen overstappen naar een laptop met een midikeyboard, maar zoiets voelt fragiel en ik vind het een hoop gedoe. Leuk detail: omdat ik in dEUS begon met alleen de viool, moest ik ook maar piano spelen. Ik had immers vaker mijn handen vrij. Ik heb dit geleerd na de eerste dEUS plaat. Een instrument leren is een stuk lastiger als je wat ouder bent. Ik denk wel dat het na twintig jaar oefentijd tijdens optredens gelukt is.'

Inspiratie

Op How To Replace It schotelt dEUS de luisteraar diverse stijlen voor. Man Of The House staat bol van de strakke synthesizers, Must Have Been New voelt natuurlijker met strijkers en akoestische gitaren en 1989 swingt, maar blijft ingetogen. Hoe liet de band zich inspireren voor dit album?

'Zeker voor How To Replace It kwam de inspiratie vooral uit ons als muzikanten. Tom heeft ervaring opgedaan met allerlei genres en de rest van de band is ook aardig creatief. Vroeger luisterden we nog wel eens naar band als Tool, maar tegenwoordig gaat het meer vanzelf. Over Tool gesproken. Je kan ook inspiratie halen uit zaken die je niet wilt horen op een nieuwe plaat. Op How To Replace It wilden we geen grunge horen en focussen op dansbare synthesizers. Daarnaast vind ik het tof dat het album aards klinkt: er is ruimte voor akoestische elementen en de nummers zitten niet te vol, waardoor de plaat ademt.'

Zeg je dEUS, dan zeg je viool. De partijen van Klaas Janzoons zijn geliefd bij wereldberoemde groepen zoals Elbow en Snow Patrol. Suds&Soda is de bekendste partij van de violist en gaat niet meer uit je hoofd. In Constant Now is hij bijvoorbeeld subtieler aanwezig en klinkt de viool meer als een overstuurde slaggitaar.

'Ik wilde vroeger net zoals iedereen gitarist worden. Alleen speelde ik al een tijdje viool in een folkgroep. Ik ben trouwens niet klassiek geschoold: ik heb zelf viool leren spelen en daardoor heb ik voor mijn gevoel meer creatieve vrijheid. Deze vrijheid bracht mij op het idee om gitaar te spelen op mijn viool. Waarom zou ik de basis van mijn eerste instrument niet gebruiken om iets nieuws te leren? Ik pakte een plectrum, ik prikte mijn viool in een versterker en ik voegde wat delay, echo en overdrive toe aan het geluid. Dat klinkt makkelijk, maar de ▶

miniconcerten - interviews- tutorials - en meer.

AQUARIUM SESSIONS

Abonneer je op ons YouTube-kanaal!

www.youtube.com/c/aquariumsessions

Video Tutorials:**Gitaarhelden Leif de Leeuw | Stem je drums | Silent Recording**

Bekijk de volgende miniconcerten: **M ft. M | Komodo | Lakshmi Jett Rebel | Skinnerbox | Tyler Ramsey | Will And The People | Eagle-Eye Cherry | Emily Wolfe | Ethan Johns**

En video-interviews met : **Samantha Fish | Jared James Nichols Jeff Berlin | Jan Akkerman | Emilie Cleuver**

YouTube

Aquarium Sessions
Een project van Musicmaker, Gitarist, Slagwerkkrant, De Bassist en Interface

---

Mede mogelijk gemaakt door Q-Factory Amsterdam
Powered by Audient, Auralex, Blue, Bose, Tama, Pro Tools

audient Auralex Blue BOSE TAMA AVID PRO TOOLS

© Jelmer de Haas

viool veroorzaakte veel feedback omdat het een hol instrument is. Toen het serieuzer werd met dEUS heb ik in Frankrijk een unieke viool laten bouwen. Deze reageert goed op pedalen en versterkers en de viool is ook nergens te koop. Ik ben de enige die dit exemplaar heeft.'

Rat Overdrive

'Ik gebruik al jarenlang dezelfde effecten voor mijn viool: voor reverb heb ik de Electro Harmonix Holy Grail en van hetzelfde merk heb ik ook een delay. Verder ben ik er niet veel mee bezig.

'Je kan ook inspiratie halen uit zaken die je niet wilt horen op een nieuwe plaat.'

Waar ik wel bij zweer is de Rat Overdrive van Proco. Dit pedaal heeft een diep geluid: dit is noodzakelijk voor mijn toon. Mijn viool klinkt namelijk te schriel door andere gitaaroverdrives.

Verder heb ik nog enkele digitale drums waar ik op sla voor geluiden. Dit zou ook met een keyboardje kunnen, maar spelen met stokken ziet er indrukwekkender uit. Het oog wil ook wat hè.

Over de andere instrumenten in de band kan ik weinig vertellen. Ik heb Tom nooit gevraagd naar het verhaal achter zijn afgeragde Stratocaster. Wat mij wel opvalt, is dat onze gitarist Mauro Pawlowski zijn losse pedalen heeft weggedaan. Hij heeft tegenwoordig zo'n alles in één apparaat. Een Line6 Helix geloof ik. Ik hoor in ieder geval geen verschil: het klinkt nog steeds als de dEUS gitaar.'

Waar artiesten elkaar vooral tegenkomen in de backstage van een festival, gaat het bij Janzoons net iets anders. Hij opende in zijn eigen woonkamer Plaza Real: een bruin café in de wijk Borgerhout.
De kroeg is ondertussen onderdeel geworden van het Antwerpse nachtleven en de muziekscene is hier vaste gast.
'Omdat mijn café vlakbij meerdere podia in Antwerpen zit, krijg ik rond sluitingstijd wel eens telefoon of ik nog open ben. Bands zoeken vaak nog een kroeg waar ze aan de toog kunnen hangen. Zo had ik enkele toffe gasten uit Dublin aan mijn bar zitten die net hadden gespeeld. Het was een tof gesprek en pas de dag erna hoorde ik dat het Fontaines D.C. was... Wie ik wel herkende waren de gasten van Jungle. Met deze bekende soul/funkgroep heb ik het zeer laat gemaakt. We zijn uiteindelijk tot acht uur 's ochtends aan het jammen geweest in de studio van dEUS. Het is niet dat dit wekelijks gebeurd in mijn kroeg, maar als het gebeurt is het harstikke tof!'
deus.be

dEus met links Tom Barman en rechts Klaas Janzoons

LEES, LUISTER EN KIJK VERDER OP MUSICMAKER.NL

VIDEO Live Music Hall, Cologne, full concert, 23 maart 2023
VIDEO Instant Street, Suds & Soda live at Best Kept Secret 2022
ARTIKEL How To Replace It: Release van de Week 17-2-2023
SPOTIFY How To Replace It
RADIO Musicmaker Radio op Pinguin Radio
Musicmaker.nl

BLOED, ZWEET EN TRANEN

ALTIN GÜN
AŞK
Eigen beheer | altingun.bandcamp.com
Interpretaties van Turkse folksongs

Aşk is alweer het vijfde album van Altın Gün, dat in 2016 werd opgericht door bassist Jasper Verhulst. Reizend door Istanboel ontdekt hij de Anatolische rock uit de jaren zeventig, waarin psychedelische rock, funk en traditionele Turkse muziek tot een opwindende muzikale cocktail gemengd worden. Na het opvallend synthesizergerichte Yol klinkt Altın Gün op Aşk (Turks voor 'liefde') gelukkig weer als de fantastische liveband die het is. Toch laat het zestal op het album een interessante ontwikkeling horen in hun interpretaties van oude Turkse folk- en rocksongs. Geliefd zijn hun psychedelische funkgrooves, maar Altın Gün laat horen veel meer in hun mars te hebben. Op het subtiele Dere Geliyor laat nieuwkomer Thijs Elzinga horen hoe je met slechts een handvol noten op gitaar een sfeer kunt neerzetten. De spacey ballade Güzelliğin On Para Etmez is heel afwijkend, maar daardoor des te mooier. Voor wie op dansbare grooves kickt is er echter ook genoeg te genieten op Aşk.

Kevin Pasman

BLACK BOTTLE RIOT
THAT'S AMORE
Eigen beheer | blackbottleriot.com
Rock & roll met restricties

De gitaarband Black Bottle Riot brengt met That's Amore hun vijfde album uit. Het is een ode aan de liefde in het algemeen maar ook de liefde die de mannen voelen voor het samen musiceren. Dit album werd, net als de vorige twee platen, opgenomen in de Galloway Studio in Nijmegen door Sebastiaan van Bijlevelt. Deze keer kozen de mannen voor een proces zonder al te veel poespas; met minimale overdubs en zonder het wegpoetsen van kleine imperfecties. Tevens kozen ze ervoor om zichzelf te committeren aan één instrument gedurende het hele opnameproces, en dus geen eindeloze rijen met gitaren en versterkers in de studio. De band hierover; "Het voelde alsof we een show aan het spelen waren". En zo klinkt het ook. Het energieke samenspel spat van de plaat. De nummers zijn gevarieerd en het live-gevoel zorgt ervoor dat de rauwe sound van de band tot wasdom komt. Dit is rock & roll zoals het hoort: hard, eerlijk en niet te netjes.

Chinouk de Haan

IGUANA DEATH CULT
ECHO PALACE
Eigen beheer | iguanadeathcult.com
Hoekige indie met vele gezichten

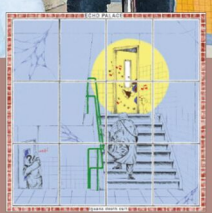

Dat Iguana Death Cult niet graag uit hetzelfde vaatje tapt, weten we nog wel van hun vorige plaat. Het eclectische Nude Casino schoot alle kanten op, en was alles wat het onstuimige en punky debuut The First Stirrings Of Hideous Insect Life niet was. Het vijftal verveelt zich gewoon nogal snel. En dat is maar goed ook, want opvolger Echo Palace is wederom een bruisende heksendrank geworden die overkookt van de ideeën. Aan variatie geen gebrek. De rootsinvloeden van Nude Casino zijn naar de achtergrond verdwenen. Wat we wél horen? Nerdy goochelarij met maatsoorten (Sensory Overload), bloednerveuze punkfunk gevolgd door aalgladde 007-jazz (Oh No), spoken word-achtige mijmeringen (Conference To Conference) en zowaar wat sporen van de energieke DIY surfpunk van weleer (Pushermen). Dit alles maakt Echo Palace tot een onnavolgbaar en overweldigend geheel, al even kleurrijk als zijn voorganger. En tóch is het palet weer totaal anders. Een beetje zoals geen enkele lsd-trip ooit hetzelfde is. Een andere ervaring, even sterk spul.

Stijn Gruisen

DAN TUFFY & SONG CREW
COUNTRY STAR
Smoked Recordings | dantuffy.com
Verhalenverteller pur sang

Ruim 25 jaar woont de in Australië geboren singer-songwriter en alt-countryzanger Dan Tuffy inmiddels in ons land. In 2017 kwam zijn eerste soloalbum uit, Songs From Dan getiteld, dat positieve recensies kreeg. In 2020 verscheen de opvolger, Letters Of Gold, die ook goed werd ontvangen. Country Star werd samen met zijn nieuwe Song Crew opgenomen in de Bethlehemkerk in Amsterdam, beter bekend als Studio 150. De lijst met meewerkende muzikanten is indrukwekkend: Madelief van Vlijmen, Stefan Wolfs, Mischa Porte, en internationale gasten Michael Turner en Matt Walker werkten mee. Het vakmanschap spat werkelijk van de plaat. De stem van Tuffy is warm en doorspekt van levenservaring. Een verhalenverteller pur sang. In de kern is Country Star een pure americana plaat, zonder dat het op enig moment clichématig aandoet. Bekijk ook zeker op YouTube een prachtige live-sessie met dit materiaal.

Harry Pater

PINGUIN RADIO.COM Musicmaker Radio op Pinguin Radio – elke donderdag 21.00-22.00u PINGUIN RADIO.COM Musicmaker Radio

GEORGE & THE RAMS

GEORGE & THE RAMS

Eigen beheer | instagram.com/georgeandtherams

Feel-good Western soul

Vintage laarzen, mooie pakken, analoge persfoto's en net iets te lang haar; de stijl van George & The Rams is al net zo aanstekelijk seventies als hun sound. De self-titled eerste EP van deze 'feel-good Western soul band' doet die beschrijving meer dan eer aan. De vier nummers zijn groovy, zomers, en ontzettend relaxed. Ze gaan van klein naar groots, van ingetogen naar uitbundig, en van avond naar ochtend. De band rond frontman Joris Ram, gesterkt door 'the Rams' Philip Kars, Lucas Houben en Martin Brummelkamp, begon toen Ram tijdens een lockdown het optimistische This Too Shall End schreef. Dat nummer bleek het startschot voor de sound die de band zo kenmerkt, zo vertelde Ram al aan 3voor12. Wie goed luistert, hoort tussen de gezellige blazers en koortjes soms persoonlijkere, pijnlijkere teksten. Maar George & The Rams hebben het waardevolle talent om ook de zwaardere dingen des levens op een optimistische manier te kunnen presenteren.

Iris Bouman

© Nick Helderman

LOUPE

DO YOU EVER WONDER WHAT COMES NEXT?

Excelsior Records | thisisloupe.com

Fraai debuut van eigenzinnige band

Voor de Amsterdams-Berlijnse band Loupe ging het na de release van de single Leave Me There en de daarop volgende EP's snel bergopwaarts. De groep bouwde een reputatie als sterke podiumact en werd gevraagd om in het voorprogramma te staan van onder andere Moss, Porridge Radio en Lovejoy. Het wachten was op een volledig album. Het debuut Do You Ever Wonder What Comes Next? is inmiddels een feit. Een zeer gelaagd, dynamisch en verrassend album met sterke composities en arrangementen en een grote diversiteit aan kleuren en klanken. Dromerige en sferische indierock en folk, voorzien van een rauw randje in de vorm van stevige drum-, en baspartijen en catchy gitaarrifs, worden afgewisseld met ritmische en dansbare synth pop. De kwetsbare, warme vocalen weven prachtig door deze speelse en experimentele soundscapes heen. Do You Ever Wonder What Comes Next? is een gelikt, maar toch uiterst fraai en ijzersterk debuut van een eigenzinnige band die het nog een ver zou kunnen schoppen.

Ella-Milou Quist

IDEMA/SERIERSE QUARTET

CLOUD STUDIES

DOX Records | gijsidema.bandcamp.com

Compositie en improvisatie

Schrijversduo Gijs Idema (gitaar) en Anna Serierse (vocalen) voeren hun composities uit in een kwartet met Cas Jiskoot op contrabas en Tim Hennekes op drums. Voor dit album lieten ze zich inspireren door de wolkenstudies van de schilders William Turner en John Constable. Kun je dat bij de eerste luisterbeurt letterlijk horen? Nee. Maakt dat wat uit? Nee. Je wordt namelijk getrakteerd op hele toffe moderne jazz, waarbij compositie en improvisatie gelijkwaardig aan elkaar zijn. Serierse zingt op het hele album puur melodisch, zonder tekst, wat het abstractieniveau ten goede komt. De verbluffende thema's die Idema en Serierse samen spelen wisselen af tussen unisono en meerstemmig. Het spelniveau is hoog en virtuoos zonder dat het pocherig wordt. En dat alles is kraakhelder geproduceerd. Na een paar luisterbeurten toch maar eens die wolkenstudies erbij gepakt en uit het raam zitten staren. Ja, nu hoor ik het wel. En mijn favoriet? Triptych.

Otto de Jong

LOV3LESS

CORNER CUTTER

Elektra Records Benelux | lov3lessmusic.nl

Eigengereid en rebellerend debuut

Dat stoer en kwetsbaar hand in hand kunnen gaan bewijst Simone van Vugt met haar ijzersterke debuut Corner Cutter. Melodische zangpartijen en harmonische instrumenten worden afgewisseld met gruizige fuzz-gitaren, krachtige (bass)drumbeats en synths. Lov3less sleurt je mee in haar alledaagse twijfels als jonge vrouw in een mannenwereld; ze speelt een sluw spel waarbij ze verleiding, intimiteit en passie niet schuwt en tegelijkertijd de heersende machtsverhoudingen op z'n kop zet. Na haar tijd met bands Sue The Night en Bixby was Van Vugt muziek maken beu en verruilde ze het podium voor een kantoorbaan bij Buma/Stemra. Na twee jaar kriebelde het toch en begon ze weer met het schrijven van muziek. Ze vroeg een van haar beste vriendinnen, singer-songwriter en producer Tessa Rose Jackson, om haar nieuwe plaat te produceren. Die samenwerking resulteerde in Corner Cutter; een eigengereid en rebellerend album met een zeer interessante sound en een duidelijke visie op Women's Empowerment.

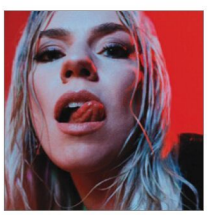

Ella-Milou Quist

op Pinguin Radio — elke donderdag 21.00-22.00u PINGUIN RADIO.COM Musicmaker Radio op Pinguin Radio — elke donderd

ALBUM KLAAR?

Lever DIGITAAL aan naar
menno@musicmaker.nl.
Fysieke exemplaren naar Musicmaker,
Atlantisplein 1, 1093 NE Amsterdam

SOFIE WINTERSON

SOUTHERN SKIES

Excelsior Recordings | sofiewinterson.com

Precies waar het moet zitten

Samenwerken met Benny Sings is eigenlijk altijd een goed idee. Dat vindt Sofie Winterson blijkbaar ook, want op haar nieuwe plaat werkt ze voor de tweede keer met de Amsterdammer samen. En dat loont zich; op haar derde full length klinkt haar muziek puurder dan ooit. Waar haar vorige albums nog wat elektronischer en gelaagder waren, is de muziek hier uitgekleed tot een soort Mac DeMarco-achtige sound die de uitstekend geschreven melodieën nog beter tot hun recht laten komen.

Vergis je trouwens niet in die sound, alle arrangementen en instrumentatie zijn tot in de puntjes uitgedacht. Elk koortje, elke Juno-partij, alles zit precies waar het moet zitten. Dit is zo'n album dat je 's avonds draait, met een hip Amsterdams speciaalbiertje erbij en je vrienden om je heen.
Hidde Roorda

SUZY DEXTER

ALLES VERANDERT

Eigen beheer | suzydexter.com

Ode aan veerkracht

Na drie Engelstalige albums van Suzy Dexter (Susanne Dekker uit De Bilt), richtte ze samen met Sander van Herk (Het Goede Doel) de band Suzy & The Rangers op. In 2017 brachten ze twee singles uit en stonden ze geboekt op het pleinpodium naast het Glazen Huis, toen Suzy een zwaar ongeval kreeg door toedoen van een appende tegenligger op een polderweg. Na deze crash is ze Nederlandstalig gaan schrijven en hielp Sander haar wederom muzikaal op krachten te komen. Zoals de titel al doet vermoeden blikt Suzy terug op een periode van verandering. Een ode aan de menselijke veerkracht, ons vermogen tot aanpassing, aan liefde en vriendschap. Het is een mooie verzameling van tien nieuwe liedjes geworden, waarmee Suzy Dexter hopelijk de weg naar boven weer weet in te slaan.
Harry Pater

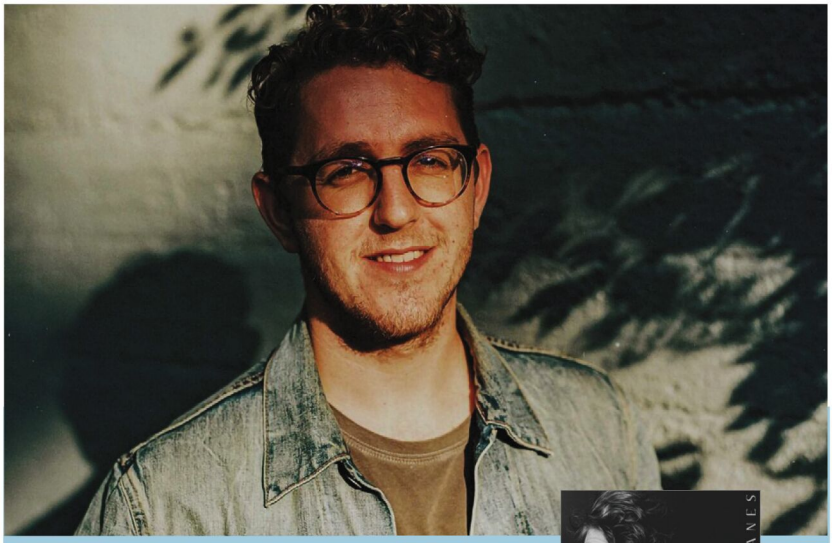

MAURICE VAN HOEK

CHANGING LANES

Eigen beheer | mauricevanhoek.com

Smaakvolle americana

Vijf jaar na zijn tweede full-length album Traveling Man komt country/americana troubadour Maurice van Hoek met zijn nieuwe plaat Changing Lanes. Hij gooit het even over een andere boeg. De Townes Van Zandt- en John Denver-achtige songs maken plaats voor een meer ballad-georiënteerde plaat die meer de popkant op leunt; wat niet gek is als je weet dat Van Hoek de afgelopen jaren vele meters heeft gemaakt bij zijn muzikale broer Douwe Bob. Thema's op deze nieuwe nummers bestrijken geluk vinden, vader worden en neerstrijken met een nieuwe liefde. Ook zijn er enkele break-up songs over de periode daaraan voorafgaand te horen, wat zorgt voor het nodige contragewicht en balans. De ijzersterke vocalen zijn iets meer doorspekt met warmte en rust, en de instrumentatie is zeer smaakvol en compleet in dienst van het lied. De songwriter heeft de afgelopen jaren zeker niet stilgezeten en dat is mooi te horen op deze frisse plaat, die bij liefhebbers van west-coast helden als James Taylor en Jackson Browne er goed in zal gaan.
Geerbrandt van Leusden

TIMO DE JONG

HEART AT REST

Eigen beheer | instagram.com/timodejongmusic

Ode aan de jaren vijftig

Vanaf de eerste minuut van het nieuwe album van Timo de Jong verdrink je. Je verdrinkt in zijn baritonstem, je verdrinkt in de veergalm op alle gitaren en je verdrinkt in de verwijzingen naar zijn grote helden. Helemaal niet erg. De Jong heeft een plaat gemaakt waarbij je hoort dat hij groot liefhebber is van artiesten als Roy Orbison en Johnny Cash. Dat resulteert vaak in een soort slap aftreksel van dit specifieke genre americana, maar niet in dit geval. Hij heeft de kneepjes van het vak uitstekend in de vingers, zowel vocaal als in zijn songwriting. Ook op de details wordt gelet: de Cash-achtige trompetsolo in Unparalleled is precies wat hij moet zijn. Het is tof om te merken dat er nog steeds artiesten zijn die een stijl helemaal eigen maken en niet de behoefte voelen om er ingewikkelde extra elementen aan toe te voegen. Gewoon hele goeie americana, dat is iets waar iedereen blij van zou moeten worden, en dat word je van Heart At Rest zeker.
Hidde Roorda

VARIOUS ARTISTS

DE TOEKOMST LAAT ME KOUD – DE NIEUWE NEDERLANDSE GOLF 1980 – 1985

RE | excelsior-recordings.com

Een prachtig tijdsdocument

Ik was een klein jongetje toen deze nummers uitkwamen, maar ik herinner me de tijd van werkloosheid, zure regen en de

PINGUIN RADIO.COM Musicmaker Radio op Pinguin Radio – elke donderdag 21.00-22.00u PINGUIN RADIO.COM Musicmaker Radio

Musicmaker Radio Tracks uit deze recensierubriek kun je elke donderdag tussen 9 en 10 's avonds beluisteren op Pinguin Radio tijdens het Musicmaker Radio uur. pinguinradio.com/player/pinguinindie

Koude Oorlog goed. De woningnood was echter een ver-van-mijn-bedshow. Als tegenhanger, of juist als gelijkgestemden, van de Britse new wave en Neue Deutsche Welle ontstonden er Nederlandse bands met een boodschap in eigen taal.

Excelsior's sublabel RE liet Niek Hilkmann 24 songs selecteren, die soms van obscure cassettes kwamen. Het resultaat is somber, soms knullig, met goedkope synths en dito beats. Je ruikt de kraakpanden waarin de songs zijn opgenomen. Links laten liggen dus? Zeker niet! Deze verzameling bevat vele pareltjes, mooie teksten en het geeft het toenmalige Nederlandse alternatieve landschap en het politiek bewustzijn prachtig weer. Ik doe mijn ogen dicht en de Amsterdamse trams zijn weer geel. Net als de mappen vol oude Musicmakers op de redactie... Zou er wat over die bands te vinden zijn?
Chris Dekker

VIC WILLEMS
WACHTEN TOT HET FOUT GAAT

Excelsior Recordings | instagram.com/vic_willems
Krachtig kwetsbaar

De tweede plaat van Vic Willems is een album over zelfreflectie. Over de weerstand in jezelf, over openheid en oprechtheid. Over de zoektocht en het verlangen en ook over de onmacht en onzekerheid. Nederlandstalige fluister indie-pop in lijn met I am Oak en Sufjan Stevens. Maatschappijkritische teksten vanuit het perspectief van de omstander. Tien vernuftige liedjes met mooie arrangementen vol kleine accenten en grote gebaren, gebruik makend van een groot muzikaal spectrum van blazers tot elektronica.

Vic Willems zoekt de oplossing in het Kleine: een vriendschap, een glimlach, dagdromen en verwondering. 'Het is niet dat je niet bang bent, maar het ondanks dat toch doet'. Ernaar luisteren trekt de luisteraar onbewust naar binnen toe. Een moment van bezinning om in eerlijkheid naar jezelf te kijken, waarbij Vic het goede voorbeeld geeft. In deze kwetsbaarheid schuilt zijn grootste kracht.
Casper Broekaert

WOLF & MOON
TO GET LOST

Filter Music Group | wolfandmoonmusic.com
Uplifting indie-pop

Wolf & Moon is de muzikale uitlaatklep van de Nederlandse Dennis de Beurs en de Duitse Stefanie Martens, die aan het Enschedese conservatorium studeerde en een tijdje faam maakte onder de naam Stefany June. Het derde album bouwt voort op hun inmiddels beproefde sound, die hen al optredens op SXSW, ESNS en Reeperbahn bezorgde. Denk Angus & Julia Stone, maar dan met iets meer elektronica en onverwachte elementen. Dennis zijn lage, rauwere stem biedt de basis waarop Stefanie haar twangy, ietwat helium-achtige stem speels van af kan laten ketsen. Waar de kwalitatieve stap vóóruit van To Get Lost in zit in vergelijking met de twee voorgangers, is de manier waarop het tweetal de refreinen nóg meer op weten te laten stijgen. Door strategische instrumentatie, onverwachte wendingen, slimme akkoordenschema's en simpelweg kneiter goede hooks geven ze je als luisteraar het gevoel dat je wordt opgetild en even in de lucht blijft zweven.

Michelle de Ruyter

PETER SOMUAH
LETTER TO THE UNIVERSE

ACT Music | petersomuah.com
Magische trompet

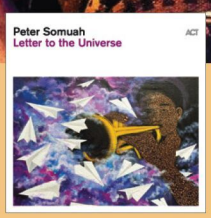

Indrukwekkend hoe je zo jong, zo'n volwassen, rijk album kan maken. Trompettist Peter Somuah (25) krijgt het voor elkaar: briljante composities, schitterende arrangementen, een uitstekend ingespeelde band achter zich en dan ook een mooie selectie gasten waaronder dé soulzangeres van nu, Latanya Alberto, en Gyedu-Blay Ambolley, de gelouterde ster uit Ghana. Ghana is het geboorteland van Somuah, waar hij op z'n veertiende de trompet ter hand nam en al gauw Miles Davis als zijn grote inspirator ontdekte. Via China kwam hij op Codarts in Rotterdam terecht, waar hij zijn geliefde bandleden leerde kennen. Op Letter To The Universe horen we crossover-jazz die helemaal past in de tijdgeest van nu; een coherent geheel samengesteld uit elementen van jazz, de highlife muziek uit Ghana en de levendige Afropean scene van Rotterdam. Hadden we het al over zijn trompetspel? Dat is magisch, waarbij iedere noot zo goed gekozen is dat je aandacht nimmer verslapt.
Erk Willemsen

op Pinguin Radio — elke donderdag 21.00-22.00u PINGUIN RADIO.COM Musicmaker Radio op Pinguin Radio — elke donderd

Popronde 2023

De keuze van Musicmaker

In september gaat de Popronde weer van start en de selectie is bekend. Tot en met de Popronde licht Musicmaker – mediapartner van het rondreizende muziekcircus – elke editie drie opvallende acts uit. We trappen af met JesperJesper, Penny Roox en Hiqpy. Op Musicmaker.nl zie en hoor je muziek van de acts. tekst: Chris Dekker

JESPERJESPER

Voor liefhebbers van Ryan Adams, Kurt Vile en Neil Young

Hoe is JesperJesper tot stand gekomen?
Jesper Albers: 'Ik had nummers liggen die niet in Paceshifters, waar ik in drum, pastten. Ik wilde er iets mee doen en met Robin van Saaze heb ik een EP gemaakt. Ik wilde het live brengen en dan heb je een band nodig. Ik heb Jim Zwinselman, Ruud Gielen en Aimée Magsino gevraagd, die wilden graag. We speelden vorig jaar juli de eerste show en dat was supervet. Voor mij was het nieuw om als frontman in een bandformatie te spelen. We hebben inmiddels veel leuke shows gehad en in september komt er een EP uit.'

JesperJesper

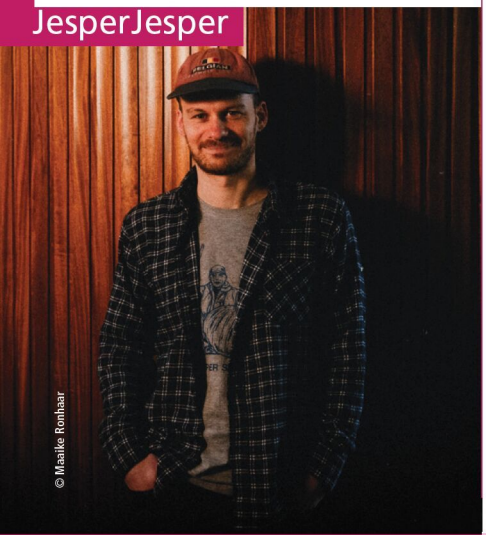

© Maaike Ronhaar

Wat doen julie qua muziekstijl?
'Live neigt het meer naar indie en alt. country, zoals jaren negentig bands als Whiskeytown en Uncle Tupelo. Live rammelt het wat meer en is het wat ruiger, terwijl het op de plaat wat subtieler en liever is.'

Wat verwachten jullie van de Popronde?
'Ik hoop naamsbekendheid op te bouwen en dat mensen door de Popronde naar de EP gaan luisteren. Natuurlijk willen we een leuke tijd hebben en veel spelen.'

Gaan jullie iets anders doen dan je normale shows?
'Als de setting kleiner is kan ik alleen of met bassist Aimée een leukere kleine show neerzetten, maar met de hele band spelen is het leukste.'

We lazen dat je een bijbaantje hebt.
'Ja, Paul van Paceshifters en ik gaan als bassist en drummer - met Andrew Stockdale op gitaar en zang natuurlijk - als Wolfmother op Europese tour. We doen deze zomer bijna veertig shows en de eerste is meteen in Praag, als special guest Def Leppard en Mötley Crüe!'
instagram.com/jesperjesperofficial

PENNY ROOX

Adele meets Lana Del Rey

Hoe is Penny Roox tot stand gekomen?
Bo Knippels: 'Sinds '21 maak ik muziek als Penny Roox. Dat is geen alter ego, maar ik kan verhalen vertellen vanuit de ik-vorm, die niet per se van mij hoeven zijn. Er zijn acht singles uit en in september komt de EP uit. Ik ben de frontvrouw, ik schrijf songs, maar de muziek maak ik met mijn gitarist Thuur Onrust en bassist Johan Marsman. We nemen veel thuis op en met onze producer Marcel Tegelaar - Skiggy Rapz - die ook met Eefje de Visser werkte.'

Penny Roox

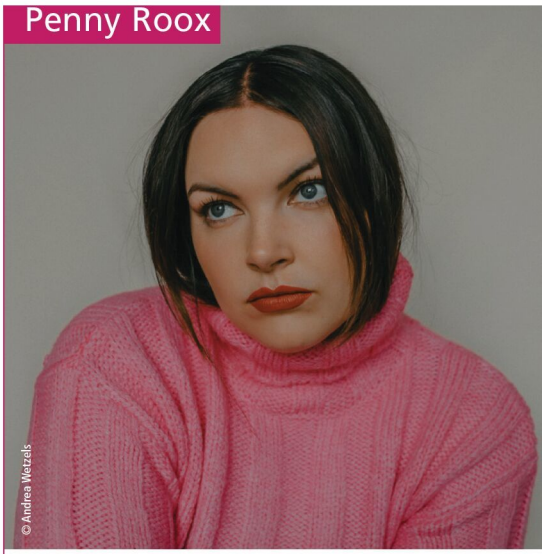

© Andrea Wetzels

Wat doe je qua stijl?
'Het is melancholische pop. Adele meets Lana Del Rey, dus lekker zwaar en veel over tragische liefde. De eerste singles zijn heel vintage, we houden er wel elementen van die jaren zestig boudoirsound in, maar het krijgt steeds meer een moderner randje. Ik heb steeds meer het gevoel dat ik mijn geluid gevonden heb.'

POPRONDE

Wat verwacht je van de Popronde?
'Ik wil veel spelen en het zou leuk zijn als we een boeker en label vinden. Ik doe nu alles zelf en mijn tijd is wel eens op. Verder is andere bands zien natuurlijk het allerleukste!'

Ga je iets anders doen dan je normale shows?
'Mijn muziek kwam uit in coronatijd, dus we konden alleen op de radio spelen, wat meteen goed ging. Ik heb veel ervaring met spelen, maar niet met deze eigen muziek. Ik heb er zin in om dat nu wel te doen, we gaan nu een liveshow bedenken en we gaan experimenteren met backing-tracks.'

We lazen dat je een bijbaantje hebt.
'Ik speelde een Adele-cover op Radio2 en ik werd gevraagd om daar een tour mee te doen. Zo stonden we onder meer op de Zwarte Cross. Het is een ode en geen echte tribute. Het is mijn stem, we hebben meer vrijheid in instrumenten en om eigen versies te spelen, terwijl je bij een tribute meteen denkt aan een blond kapsel, een zwarte galajurk en een tafeltje met een kopje thee. Daar ben ik te eigenwijs voor. Het was wel te gek, ze is een grote inspiratiebron en het bracht me nieuwe luisteraars voor mijn muziek.'
pennyroox.com

HIQPY

Wij kozen voor Wolf Alice

Hoe is Hiqpy tot stand gekomen?
Frontvrouw Abir Hamam: 'Op de pop-afdeling van het Conservatorium van Amsterdam hadden we een vak waarin we met een gelegenheidsband een band/genre kiezen en in die stijl schrijf je liedjes en cover je en daar leer je van. Wij kozen voor Wolf Alice. Inmiddels is er een andere drummer bijgekomen: Lotte. Gitarist Victor wilde graag wat met mij doen, het leek mij superleuk om met hem iets te doen. Het was niet het idee om lang bij elkaar te blijven, maar het klikte onwijs. We zijn al twee jaar een beetje onder de radar aan het schrijven en we hebben nu een handvol optredens gedaan.'

Wat doen jullie qua stijl?
"Het zijn gruizige gitaren, heldere en duidelijke vocalen, en er is een gezonde hoeveelheid energie met de esthetiek van een gefrustreerde zakenvrouw die haar kantoorbaan zat is. Maar er is ook een goede balans van vrouwelijke en mannelijke energie, wat ik niet genoeg terugzie in onze scene. Wolf Alice was altijd een inspiratie, los van dat eerder genoemde vak. Zij zoeken altijd de contrasten op in stijlen. Het gaat van elektronische indiepop naar bijna metal-geïnspireerde rock binnen een album. Toch blijven ze duidelijk zichzelf en dat inspireert ons.'

Wat verwachten jullie van de Popronde?
'We speelden allemaal afzonderlijk veel, maar als deze band nog niet. 'We willen eerst veel spelen en wel zien waar het schip strandt.'

Gaan jullie iets anders doen dan je normale shows?
'Voor de Popronde gaan we een live videosessie opnemen en dat wordt onze eerste release, hopelijk net voor de Popronde. Dan kunnen de mensen zien wat ze te wachten staat. Elke liveshow is bij ons anders, alleen al door de energie van het publiek en hoe we ons voelen. Dat maakt elk optreden bijzonder.'

Nu hopen we dat jullie ook bijbaantjes hebben, anders valt de hele samenhang van de drie interviews weg.
'Ja hoor! Victor heeft zijn soloproject Good Boy Club. Lotte zit nog maar net op het conservatorium maar die valt in bij onder meer Klezmagic. Bassist Tom zit in Cloud Cafe en speelt met Lizet Aviva. Hiqpy is mijn hoofdproject. Je kan maar één ding tegelijk doen en als frontvrouw moet je zorgvuldig keuzes maken. Ik heb het kunstcollectief Hot Patch met inspirerende vrouwen. Dat is nieuw, met invloeden van eighties en industriële, dansbare punk. Ik doe dj-sets, waaronder binnenkort een op Best Kept Secret.'
instagram.com/hiqpyband

LEES, LUISTER EN KIJK VERDER OP MUSICMAKER.NL

VIDEO Musicmaker Popronde Youtube playlist
SPOTIFY Musicmaker Popronde playlist
RADIO Tracks op Musicmaker Radio, elke donderdag 21.00u
Musicmaker.nl

POPRONDE

Muzikant & Klaar!

Lotte Slangen maakt als Madoux dromerige alternatieve popmuziek. De Limburgse blijft trouw aan haar provincie en rijdt, samen met haar band, heel het land door voor optredens. Binnenkort kan de zangeres het dichterbij huis zoeken, want ze is de openings-act op Pinkpop 2023. Een mijlpaal voor Lotte die al vaak naar het festival ging en daar nu haar debuut EP Leave Me Blind gaat presenteren.

Tekst: Willem Kniknie

Music maker
lijfblad voor muzikanten

Lotte Slangen

Act: Madoux
Instrument: frontvrouw
Woonplaats: Maastricht
Favoriete serie: The Handmaid's Tale
Kun je kennen van: Runner, van de debuut EP Leave Me Blind

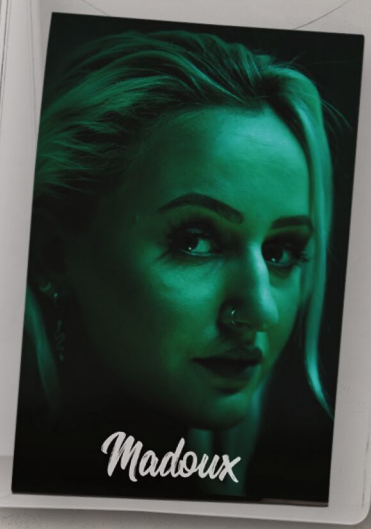

Wat is je favoriete tankstation snack?
'Eerst was dit een kipcorn of mexicano. Vaak liggen deze snacks al de hele dag onder een warmtelamp en raakte ik uitgekeken op de smaak van uitgedroogde kipcorn. Tegenwoordig pak ik daarom carrotcake: deze blijft smeuïg smaken, ook al ligt 'ie al de hele dag in het schap. Dat geeft toch een beter gevoel.'

Wie is je jeugdheld?
'Ik heb nooit één jeugdheld gehad. Ik denk dat elke tiener Nirvana en Pearl jam tof vonden toen ze vijftien waren. Daarna ging ik die indie-kant op en was/is vooral Lana Del Rey een muzikaal voorbeeld. Thuis ben ik opgegroeid met de collectie van mijn vader. Tussen de klassiekers maakte Fleetwood Mac met Rumours vanaf jongs af aan een grote indruk op mij.'

Welk (enige) album neem je mee naar een onbewoond eiland?
'Rumours is tijdloos en het album heeft voor elke gemoedstoestand een nummer. Een grote kanshebber dus. Ik denk dat Harvest Moon van Neil Young voor mij hét album is. Elke keer als ik die liedjes luister denk ik aan allerlei momenten: mijn vader draaide dit album bijvoorbeeld in de auto als we op vakantie gingen. De nummers krijgen dan vanzelf een bijzondere betekenis voor mij.'

Wat is je meest gênante podium-moment?
'Ik ben harstikke panisch voor wespen. Tijdens een show bleef een wesp om mij heenvliegen en deze vond mijn microfoon een goede plek om te landen. Ik ben eerst stoïcijns door blijven zingen, maar na een tijdje sloeg de paniek toe en begon ik over het podium te rennen om de wesp te ontvluchten. De wesp heeft mij zeker twintig minuten lastiggevallen.'

Wat eet –en drink je altijd na een show?
'Ik drink graag een goed glas prosecco na een optreden. Helaas niet altijd, want het staat nog niet op onze wensenlijst. Tijd om dit eens aan te passen!'

Wat is je grootste muzikale miskoop?
'Ik woonde een tijdje terug op kamers. Er was daar geen ruimte voor een akoestische piano. Ik heb toen voor weinig een elektrische piano overgekocht. Ik kwam er alleen te laat achter dat deze enorm ruist. Ik heb er alsnog een paar jaar stug op geoefend en ik heb het ding nog steeds. Binnenkort breng ik deze ruisbak toch maar eens naar de stort.'

madoux.com

Musicmaker voortaan in de bus krijgen?

→ 33% KORTING ←

JAARABONNEMENT MUSICMAKER VOOR 33% VAN DE LOSSE NUMMER PRIJS

VOOR SLECHTS € 33,^{50} ZES EDITIES IN DE BUS!

OF KIES VOOR EEN WELKOMSTCADEAU

Proefabonnement op Interface Magazine – alles over recording!

Twee edities Interface in de bus bij een jaarabonnement Musicmaker

Proefabonnement Interface loopt niét automatisch door

Ga naar **muziekmagazines.nl/musicmaker**
En kies de aanbieding die jou past!

muziekmagazines**.nl**

MEDELI
AKX10
EXPRESS THE MUSIC IN YOU
www.medeli.eu

Distributie: TMA-Benelux.com

LORD OF THE STRINGS
europa's online snarenspecialist
t. +31 (0)33 453 74 16
www.lordofthestrings.com

ADVERTENTIE-INDEX MUSICMAKER 494

Adam Hall	03	NTB	66
De Bassist	37	Sound Service	02
Guitar Academy	66	The Fellowship Of Acoustics	68
Hoshino	67	The Music Alliance	66
Lord of the Strings	66	Thomann	18/19
Mattan Records	37	ToonTrack	37
Muziekmagazines.nl	10		

Wij weten wat er speelt!

De Ntb is hèt zakelijk en juridisch kenniscentrum voor popmusici
www.ntb.nl of bel: 020 620 31 31

GUITAR ACADEMY

Gitaarles in Amsterdam en Haarlem
van beginner tot semi-prof
www.guitaracademy.nl

EZKEYS® 2
Are you writing and recording music?
Discover EZkeys 2 today.
Fully resizable and scalable interface
Bandmate: Get chords and grooves based on your own audio or MIDI
Onboard grid editor with humanization, scale matching, timing features and more
Tap2Find: Get grooves based on the rhythm and notes you input
An all-new MIDI library covering different playing styles and music genres
An all-new grand piano recorded using a wide range of microphones and ambiences
Mix-ready presets for a broad range of styles and sounds
WWW.TOONTRACK.COM
TOONTRACK

NEUMANN.BERLIN

STUDIO MONITOR SYSTEMS

WE STRIVE FOR SIX OUT OF FIVE

Neumann's acclaimed studio monitor taken to a new level

- DSP engine for improved performance and automatic room alignment
- Linear frequency and phase response
- Novel 5.25" woofer + 1" driver, 145/100 W
- Analog and S/PDIF inputs, optionally AES67

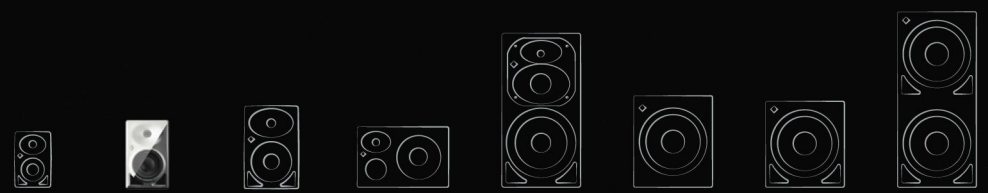

www.neumann.com